

Masteroppgave

Samfunnsernæring

Vår 2018

Motebransjens krav til kropp og utseende

En kvalitativ studie om internasjonale modellere opplevelse av motebransjens krav til kropp og utseende

Birgitte Bastiansen

**Fakultetet for helsefag
Institutt for helse, ernæring og ledelse**

OsloMet- Storbyuniversitet

Forord

Tema for denne masteroppgaven er et resultat av mine reiser som internasjonal modell. Jeg har alltid vært kjent med at dette er en tøff bransje, hvor man må oppfylle en rekke krav til kropp og utseende for å kunne jobbe i dette yrket. Allikevel var jeg ikke klar over hvor stort dette presset var før jeg selv fikk kjenne det på kroppen. Jeg var nødt til å bli tynnere for å kunne reise, og derfor måtte jeg endre mine kostholds-og treningsvaner for å oppfylle kroppsstandarden som bransjen krevde. Igjennom mine reiser har jeg erfart at jeg ikke er den eneste modellen som har hatt behov for å bli tynnere. Jeg har opplevd modeller som tyr til usunne metoder for å kontrollere vekten, eller som har mange merkelige tanker og forestillinger om mat og trening. Dette har inspirert meg til å skrive denne oppgaven, og dokumentere hvordan andre modeller opplever presset de står ovenfor for å møte disse kravene. Hvordan forholder de seg til mat og trening for å oppfylle kravene? Hva gjør de? Er det mange som har et vanskelig forhold til mat? Dette er noen av spørsmålene jeg lurte på, og som jeg tenkte ville være interessante å dokumentere nærmere gjennom en kvalitativ studie.

Oppgaveskrivingen har vært en lang prosess som til tider har bydd på mange slitsomme og tårefulle dager. Det har uansett vært en spennende og lærerik ferd, hvor jeg har hatt stor glede av å jobbe med områder som virkelig interesserer meg. Må gi en stor takk til kaffe og litt for mange Kafébesøk, som har holdt motivasjonen min oppe gjennom hele prosessen. Det har tross alt gjort at jeg har kost meg også.

Jeg vil også takke mine veiledere Zada Pajalic og Asgeir Brevik for deres hjelp og tilbakemeldinger under oppgaveskrivingen. Jeg ønsker å gi en stor takk til modellene som har deltatt i denne studien. Jeg setter stor pris på deres meddelelse av sine erfaringer, følelser, meninger og tanker om bransjen. Uten dere hadde ikke denne studien vært mulig å gjennomføre. Hjertelig takk!

Birgitte Bastiansen

Våren 2018

Sammendrag

Hensikt: Det spekuleres i om motemodeller er en høyrisikogruppe for å utvikle spiseforstyrrelser, men det mangler gode studier om spiseforstyrrelser i denne gruppen. Hensikten med denne studien er å oppnå innsikt og forståelse av hvordan internasjonale motemodeller opplever motebransjens krav til kropp og utseende.

Problemstilling: Hvordan opplever internasjonale motemodeller motebransjens krav til kropp og utseende?

Metode og utvalg: Studien har et kvalitativt forskningsdesign, med en hermeneutisk tilnærming. Utvalget består av 13 internasjonale modeller. Det har blitt gjennomført individuelle intervjuer for innsamling av data. Analyse av datamateriale er gjennomført etter prinsippene for kvalitativ innholdsanalyse etter Graneheim og Lundman sin metode.

Resultat og konklusjon: Modellene rapporterer om et høyt press om å oppnå bransjen kroppsstandard. De fleste modeller er naturlig veldig tynne, men fortsatt ikke så tynne som bransjen faktisk krever. Av den grunn utvikler mange modeller ulike strategier for å møte bransjen krav til kropp og utseende. Flere av disse strategiene ansees som usunne, og forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller er av bekymring. Dette kan være et resultat av at modellene må forholde seg til veldig snevre kroppsmål hvor de skal være svært tynne, men ikke for tynne. Det kan også være fordi modeller ofte får kort tid på å slanke seg, lite ernæringskunnskap kombinert med villedende veiledning fra bookere. De fleste modellene ønsker at bransjen skal myke opp de rigide kravene, og foreslår en rekke tiltak de mener kan bedre situasjonen.

Abstract

Purpose: Fashion models are assumed to be at risk of developing eating disorders, but eating disorder among models has not been sufficiently studied. The purpose of this study is to gain insight and understanding of how international fashion models experience the fashion industry's demands on body and appearance.

Issue: How do international fashion models experience the fashion industry's demands on body and appearance?

Methods and sample: The study has a qualitative research design, with a hermeneutic approach. The sample consists of 13 international models. Individual interviews have been conducted to collect data. Data analysis has been conducted according to the principles of qualitative content analysis according to Graneheim and Lunsman`s method.

Results and conclusion: The models report a high pressure on achieving the fashion industry's body ideal. Most models are naturally very thin, but still not as thin as the industry requires. For this reason, many models develop different strategies to meet the industry's requirements for body and appearance. Several of these strategies are considered unhealthy, and the occurrence of disturbed eating behavior among models is of concern. Perhaps this is because models must comply with very strict criteria, where they have to be very thin but not too thin. It may also be because models often have a short time to lose weight, low nutrition knowledge combined with misleading guidance from bookers. Most models want the fashion industry to soften the requirements and suggests a number of measures they believe can improve the situation.

Innholdsfortegnelse

FORORD	II
SAMMENDRAG	III
ABSTRACT	IV
LISTE OVER TABELLER	VII
LISTE OVER FIGURER	VIII
LISTE OVER VEDLEGG	IX
LISTE OVER FORKORTELSER	X
ORDFORKLARINGER OG DEFINISJONER	XI
1.0 INNLEDNING	1
1.1 PROBLEMSTILLING	2
1.2 AVGRENSNING AV STUDIE	2
1.3 STUDIENS OPPBYGNING	2
2.0 TEORI	3
2.1 HVA ER EN MODELL?	3
2.2 ULIKE TYPER MODELLER	3
2.3 KRAV TIL KROPP OG UTSEENDE	4
2.4 FRA OVERVEKTIG TIL MAGER- DAGENS KROPPSIDEAL	5
2.4.1 <i>Modeller og dagens kroppsideal</i>	5
2.4.2 <i>Samfunnskonsekvenser av dagens kroppsideal</i>	6
2.5 HELSEKONSEKVENSER AV UNDERVEKT	7
2.5.1 <i>Komplikasjoner ved langvarig undervekt</i>	7
2.6 HVORFOR MAGER OG TYNN?	8
2.6.1 <i>Tid og kultur</i>	8
2.6.2 <i>Media</i>	9
2.6.3 <i>Skjønnhetsindustrien</i>	10
2.6.4 <i>Andre mulige årsaker til hvorfor modeller må være så ekstremt tynne</i>	10
2.7 TIDLIGERE FORSKNING	10
2.8 KONTINUUMSMODELLEN FOR SPISEFORSTYRRELSER OG «THE BODY IMAGE»	13
2.8.1 <i>Kontinuumsmodellen for spiseforstyrrelser</i>	13
2.8.2 <i>The Body Image</i>	14
3.0 METODE	16
3.1 KVALITATIVT FORSKNINGSDESIGN	16
3.2 HERMENEUTISK VITENSKAPSTEORETISK STÅSTED	16
3.3 FORFORSTÅELSE	17
3.4 UTVALGSKONTEKST	18
3.4.1 <i>Rekruttering av modeller</i>	18
3.4.2 <i>Inklusjonskriterier</i>	19
3.4.3 <i>Informanter</i>	19
3.5 DATAINNSAMLING	22
3.5.1 <i>Utarbeidelse av intervjuguide</i>	22
3.5.2 <i>Pilotintervju</i>	22
3.5.3 <i>Gjennomføring av intervjuer</i>	23
3.6 TRANSKRIBERING	23
3.7 DATAANALYSE	24
3.7.1 <i>Analyseprosessen</i>	24
3.8 ETISKE ASPEKTER	27
4.0 RESULTATER	28
4.1 MOTIVASJON FOR Å JOBBE SOM MODELL	28

4.1.1	Karrierestart.....	28
4.1.2	Inspirasjon til å jobbe som modell.....	29
4.2	STRATEGIER FOR Å OPPFYLLE KRAVENE.....	30
4.2.1	Krav.....	30
4.2.2	Støtte fra bookere.....	31
4.2.3	Strategier med kosthold og trening.....	33
4.3	FORHOLD TIL MAT.....	34
4.3.1	Utfordringer med kosthold.....	35
4.3.2	Forstyrret forhold til mat.....	36
4.4	ØNSKEMÅL.....	38
4.4.1	Meninger om bransjen.....	38
4.4.2	Forslag til endring.....	40
5.0	DISKUSJON.....	42
5.1	METODEDISKUSJON.....	42
5.1.2	Forskningsdesign.....	43
5.1.3	Teoretisk tilnærming og forforståelse.....	43
5.1.4	Utvalg og utvalgsprosessen.....	44
5.1.5	Datainnsamling.....	46
5.1.6	Dataanalyse.....	50
5.2	RESULTATDISKUSJON.....	51
5.2.1	Karrierestart.....	51
5.2.2	Motivasjon til å jobbe som modell.....	52
5.2.3	Krav.....	53
5.2.4	Støtte fra bookere.....	53
5.2.5	Strategier med kosthold og trening.....	55
5.2.6	Utfordringer med kosthold.....	57
5.2.7	Forstyrret forhold til mat.....	57
5.2.8	Meninger om bransjen.....	59
5.2.9	Forslag til endring.....	59
6.0	KONKLUSJON.....	61
7.0	REFERANSELISTE.....	63
	VEDLEGG 1: NORSK INTERVJUGUIDE.....	I
	VEDLEGG 2: ENGELSK INTERVJUGUIDE.....	III
	VEDLEGG 3: SAMTYKKESKJEMA.....	V
	VEDLEGG 4: GODKJENNELSE FRA NSD.....	VII

Liste over tabeller

Tabell 1. Oversikt over bakgrunnsvariabler til alle modeller som inngikk i denne studien.

Tabell 2. Eksempel på meningsbærende enhet, kondensert meningsbærende enhet og kode

Tabell 3. Oversikt over tema, kategorier og underkategori.

Liste over figurer

Figur 1. Kontinuumsmodellen for spiseforstyrrelser- fra et avslappet forhold til mat og kropp til en klinisk spiseforstyrrelse

Figur 2. «The body Image», faktorer som påvirker en persons kroppsbilde

Figur 3. Hermeneutiske spiralen.

Liste over vedlegg

Vedlegg 1. Norsk intervjuguide

Vedlegg 2. Engelsk intervjuguide

Vedlegg 3. Samtykkeskjema

Vedlegg 4. Godkjenning fra NSD

Liste over forkortelser

Kroppsmasseindeks (KMI)

Ordforklaringer og definisjoner

Anorexia Nervosa (anoreksi)

En klinisk spiseforstyrrelse som omfatter en forstyrret kroppsoppfatning med redsel og angst for vektoppgang. En person med anoreksi er undervektig, noe som er selvfremkalt. Personen har en vekt som er mer enn 15 % under hva som er forventet for alder, eller har en kroppsmasseindeks på $17,5 \text{ kg/m}^2$ eller mindre (Helsedirektoratet, 2017).

Booker

Dette er en person som jobber selvstendig eller tilknyttet til et modellbyrå. Bookeren er ansvarlig for å forhandle mellom modell og klienter. I tillegg vil en booker veilede en modell i forhold til kropp og utseende slik at han/hun kan møte de ulike markedene i bransjen for å skaffe seg jobb (Mears, 2010).

Bulimia Nervosa (bulimi)

Dette er en klinisk spiseforstyrrelse som omfatter vedvarende opptatthet av mat og uimotståelig trang til mat. Vedkommende kan spise store mengder mat på kort tid. Personen prøver å kompensere dette overflørdige inntaket av mat gjennom selvfremkalt oppkast, avføringsmidler, vekslende sultperioder og bruk av appetittdeppe midler. Denne lidelsen er også karakterisert av frykt for overvekt (Helsedirektoratet, 2017).

Casting

En avtale hvor modeller møter klienter for å presentere seg. Dette gir mulighet for å booke jobber. Modellen må vise boken sin med bilder hun/han har gjort, eller for eksempel prøve klær, gå catwalk eller vise ulike poseringer foran klienten (British Fashion Model Agents Association, 2017b).

Editorials

Innen mote omhandler dette om fotografier som er laget for å illustrere en historie eller idé i sammenheng med et magasin. Den kan være på trykk eller digital (British Fashion Model Agents Association, 2017b).

Forstyrret spiseatferd

Under dette begrepet inngår alt fra restriktivt energiinntak, overspisingsperioder og bruk av ekstreme vektreguleringsmetoder. Personer i denne gruppen oppfyller ikke kriteriene for Anorexia Nervosa eller Bulimia Nervosa, men kan ha subkliniske tilstander, hvor de veksler mellom restriktive perioder og perioder med overspising og renselse (Jorunn Sundgot-Borgen, Torstveit & Skårderud, 2004).

Klinisk spiseforstyrrelse

Anorexia Nervosa og Bulimia Nervosa (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004).

Modellbyrå

Modeller er ofte tilknyttet til et modellbyrå. Disse består av bookere som hjelper modellen med å skaffe seg jobber, og forhandle mellom klientene og modellen (Mears, 2010).

Morsbyrå

Dette er vanligvis byrået som først scoutet modellen i deres hjemland. Morsbyrået vil avgjøre hvilke byråer i utlandet det er mest hensiktsmessig å plassere sine modeller i forhold til deres utseende og personlighet (British Fashion Model Agents Association, 2017b).

Overspising

Denne lidelsen er karakterisert av spising av store mengder mat som er definert større enn hva folk flest ville inntatt innenfor et avgrenset tidsrom under samme omstendigheter. Personen opplever kontrolltap under episoden med overspising (kan ikke stoppe å spise eller kontrollere hva og hvor mye som blir spist) (Helsedirektoratet, 2017).

Sample Sizes (prøvestørrelser)

Når designere produserer en ny kolleksjon lager de i første omgang et plagg i en viss størrelse, og det finnes bare ett eksemplar av dette plagget. Denne skal brukes som en mal videre i produksjonen. Dette kalles Sample Size, og det er disse plaggene som blir brukt i magasiner og motevisninger (Mears, 2010).

Scout

En modellscout er en person som er ansatt for å oppdage og rekruttere aspirerende, potensielle modeller (Model management, 2017)

Spiseforstyrrelse

Spiseforstyrrelser er en gruppe psykiske lidelser med symptomer som omhandler forholdet til mat, kropp og vekt (Helsedirektoratet, 2017). Det finnes ulike former for spiseforstyrrelser, og dette er Anorexia Nervosa (anoreksi), Bulimia Nervosa (bulimi) og Overspisings-lidelse, samt variasjoner av disse. Det disse har til felles er at alle innebærer alvorlige forstyrrelser i spise- og vektatferd. De er forbundet med et bredt spekter av ugunstige psykologiske, fysiske og sosiale konsekvenser (National Institutes of Mental Health, 2014).

Subklinisk spiseforstyrrelse

Uspesifisert spiseforstyrrelse. En person som delvis tilfredsstillter de diagnostiske kriteriene for en spiseforstyrrelse vil gå under kategorien subklinisk spiseforstyrrelse (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004).

1.0 Innledning

Som modell lever man av å ha en tynn figur, og det å kunne opprettholde denne tynne figuren over tid er en forutsetning for en suksessrik og lang karriere. Det spekuleres i om modeller er en høyrisikogruppe for utvikling av spiseforstyrrelser på grunn av presset de står ovenfor om å opprettholde denne tynne figuren. Om modeller blir valgt for dette yrket fordi de er naturlig veldig tynne, eller om dette er en følge av målrettet slanking har vært oppe til diskusjon (Brenner & Cunningham, 1992). Dersom det er slik at modeller ikke er naturlig så tynne som bransjen krever kan opprettholdelse av det tynne idealet ha konsekvenser for modellens fysiske, men også psykiske helse. Det tynne idealet som preger media i den vestlige verden ser også ut til å ha en sammenheng med den økte forekomsten av spiseforstyrrelser og forstyrret spiseatferd hos kvinner, og da spesielt unge kvinner. Imidlertid finnes det lite data som viser til utbredelsen av spiseforstyrrelser blant modeller (Levine & Murnen, 2009; Preti, Usai, Miotto, Petretto & Masala, 2008; Rodgers, Ziff, Lowy, Yu & Austin, 2017). Zancu og Enea (2017) gjennomførte et systematisk litteratursøk på studier av modeller og spiseforstyrrelser fra 1980-2015. Denne inkluderte 7 artikler, hvor dataene viser til at fullt utviklede spiseforstyrrelser ikke ser ut til å være mer utbredt blant modeller enn hos den generelle befolkningen. På en annen side ser det ut som det er økt forekomst av subkliniske spiseforstyrrelser og forstyrret spiseatferd blant modeller, noe som kan føre til en fullt utviklet spiseforstyrrelse på sikt. Modeller er generelt litt undervektige, og har en betydelig lavere kroppsmasseindeks (KMI) enn kontrollene som har vært med i studiene. Artikkelen konkluderer med at den eksisterende forskningen ikke er nok til å avklare spørsmålet om spiseforstyrrelser blant modeller, og sier det er behov for ytterligere studier for å kartlegge dette (Zancu & Enea, 2017). Den nyeste studien på området av Rodgers et al. (2017), skriver også at det er behov for mer vitenskapelig dokumentasjon, og at det mangler data om modellenes selvrapporterte press for å opprettholde en ekstremt tynn kropp. Studien nevner blant annet at det er behov for en kvalitativ studie for å få en forståelse av hva modeller anser som gode tiltak som kan bedre deres situasjon når det kommer til blant annet helse (Rodgers et al., 2017).

Denne studien er av kvalitativ design fordi den søker å få en dypere forståelse av hvordan modeller opplever motebransjens krav til kropp og utseende. Jeg håper studien kan bidra til å forstå tidligere forskning bedre, og frembringe nye aspekter ved temaet. Da dette er en masteroppgave innen Samfunnsnærings vil modellenes kosthold være i fokus, samt deres forhold til mat. Dersom det er slik at modeller er en gruppe som har økt risiko for å utvikle spiseforstyrrelser kan denne studien være med på å vekke interessen hos relevante aktører for å

utvikle politiske forslag som kan sikre modellenes helse, og således sett i et folkehelseperspektiv, indirekte bidra til en universell forebygging av spiseforstyrrelser.

1.1 Problemstilling

Hvordan opplever internasjonale motemodeller motebransjens krav til kropp og utseende?

Spesifikke mål

Hva er deres motivasjon for å jobbe som modell?

Hvilke strategier har internasjonale modeller for å opprette disse kravene?

Hvilke forhold har modellene til mat?

Hva ønsker modellene å endre ved bransjens krav?

1.2 Avgrensning av studie

Det finnes ulike type modeller, men denne studien vil ta for seg motemodeller som jobber innen High-Fashion og de kommersielle markedene. Studien vil bruke ordet *modeller* og ikke *motemodeller* gjennom oppgaven. Studien er begrenset til kvinnelige modeller som jobber internasjonalt, hovedsakelig i primærmarkedene, og som er 18 år eller eldre. De må også ha jobbet som internasjonal modell i minst ett år. Når det er snakk om dagens kroppsideal vil studien hovedsakelig forholde seg til kroppsstørrelse, selv om begrepet også omfatter mange andre utseenderelaterte aspekter.

1.3 Studiens oppbygning

Studien er delt inn i seks kapitler hvor kapittel 1 redegjør for hva som ligger til grunn for valg av studiens tema og problemstilling. Kapittel 2 tar for seg den teoretiske bakgrunnen som vil besvare studiens hensikt og tema. Videre følger et kapittel om studiens metodologiske tilnærming. Her vil det være en beskrivelse av forskningsdesign, teoretisk tilnærming, forforståelse, utvalg og rekruttering, gjennomføring av intervjuene og analyseprosessen. I kapittel 4 vil resultatene fra intervjuene bli redegjort, og disse vil bli diskutert i kapittel 5. I tillegg vil kapittel 5 innebære diskusjon av metodevalg hvor studiens reliabilitet og validitet blir redegjort. Til slutt trekkes en konklusjon, og det forslås videre forskning.

2.0 Teori

I dette kapittelet presenteres teori som vil belyse studiens hensikt og tema. Første del vil beskrive sentral informasjon om modeller og hvilke krav de står ovenfor. I neste del følger en redegjørelse for de omtalte helsekonsekvensene det tynne idealet har for modellen selv, men også for samtidskultur og samfunnet vi lever i. Videre i kapittelet vil det redegjøres for noen av årsakene til hvorfor modeller må være så tynne, samt funn fra tidligere studier. Til slutt vil de teoretiske modellene; *Kontinuumsmodellen for spiseforstyrrelser* og *The Body Image*, bli belyst da disse vil bli brukt til å diskutere studiens funn.

2.1 Hva er en modell?

En modell skal gjennom sitt utseende vise frem motekolleksjoner, kosmetikk, smykker og gjenstander. Modeller jobber hovedsakelig for klesbransjen og andre kommersielle aktører som har behov for å markedsføre sine produkter. Jobbene er varierte og kan være alt fra fotografering, catwalk, reklame- og filminnspillinger, hårshow og showroom. For å jobbe som modell stilles det krav når det kommer til høyde, størrelse og utseende. Modeller bør ha god konsentrasjon, god helse og være utholdende (Utdanning, 2017). Personlighet og riktig attitude for ulike jobber er også viktig ifølge British Fashion Model Agents Association (British Fashion Model Agents Association, 2017a). Kriteriene variere fra oppdrag og arbeidsgiver (Utdanning, 2017). Modeller fremmer og formidler også ideer om hvordan kvinner skal se ut (Mears, 2010).

2.2 Ulike typer modeller

Det finnes ulike type modeller, men denne studien vil ta for seg motemodeller som jobber innen High Fashion og det kommersielle markedet. Modellene i de ulike markedene har forskjellige jobber, ulikt utseende og inntjening, og de appellerer til ulike målgrupper (Mears, 2010). Mange modeller jobber i den kommersielle sektoren. Dette innebærer jobb for kataloger, reklame som blir trykt i blader, plakater, annonser og bannere, webshooting og showroom. For de kommersielle jobbene varierer kriteriene til kropp og utseende (British Fashion Model Agents Association, 2017c). De kommersielle motemodellene omtales ofte som "The Money Girl" fordi det er dem som har de best betalte jobbene. En kommersiell motemodell må være pen, ha et klassisk utseende og være smal. En casting direktør fra et London basert modellbyrå beskriver den kommersielle modellen i studien av Mears (2010) slik "dette er jenter som jobber for navn som *Victorias Secret*, *Sports Illustrated*, *JC og Penney and Macy`s*, og denne type massemedia markeder. Det er de kvinnene alle vil se ut som, og blir elsket av menn. De har bryster, stort hår, er blonde og glamorøse." Dette skiller seg fra en High Fashion modell som skal ha en særegent utseende,

eller ”edgy look”, som er alt fra vakkert til rart, hun skal være mager og ha en svært ungdommelig kropp på likhet med en tenåringskropp. Et androgynt utseende er også noe som preger denne gruppen (Mears, 2010). En High Fashion modell får de mest prestisjefylte jobbene, og er oftest å se på catwalken, og de gjør editorials for de største motehusene og designerne. De er ofte avbildet i blader som Vogue, Harpers Bazar, GQ, ID, Love og Dazed. De jobber i de store markedene som omfavner New York, Paris, Milano, London og Tokyo (British fashion council, 2007; British Fashion Model Agents Association, 2017c). Selv om dette er to forskjellige grupper er det viktig å poengtere at modeller ofte kan befinne seg i begge disse kategoriene, selv om hun hovedsakelig tilhører en av dem (British fashion council, 2007).

2.3 Krav til kropp og utseende

Det finnes tre mål som modeller til enhver tid må ha kontroll på. Dette er byste, midje og hofter, spesielt hofte og midje. De blir alltid oppgitt i følgende rekkefølge: Byste- midje- hofte. For å gi leseren en korrekt forståelse av disse kroppsmålene måles brystmålet rundt det største partiet av bysten under armene, midjemålet er det smaleste partiet rundt midjen. Hoftemålet er det bredeste partiet på hoftene. Mange misforstår sistnevnte og måler omkretsen rundt hoftebeina, men dette gir ukorrekte mål da dette partiet er mindre. Det er viktig å holde målebåndet løst, og ikke stramme (London Fashion Models, 2017).

Ifølge Ingeborg Johanne Ravensborg leder for det norske modellbyrået Starlet er den ideelle Fashion modellen mellom 177-180 cm. For kommersielle motemodeller er det ingen fastsatt høyde, men det er ønskelig å være mellom 174-177 cm (I. J., Ravensborg, personlig kommunikasjon, 16. Oktober, 2017). Fashion modeller bør være mellom en størrelse 0-4 US. Ofte foretrekkes det at Fashion modeller er i den såkalte størrelsen ”Size Zero”, altså en størrelse 0 US (Mears, 2010). Størrelse null er mye omtalt i media fordi dette medfører en ekstremt tynn kropp spesielt med tanke på hvor høye disse modellene bør være (Vogue, 2010). Fashion modeller er ofte veldig unge, og de fleste er mellom 13-22 år (Mears, 2010). Grunnen til at det er så mange unge er fordi den prepubertale kroppen ofte er i overensstemmelse med de ekstremt små målene som mange designere ønsker (British fashion council, 2007). For en kommersiell modell er kriteriene litt annerledes, men de må fortsatt være ganske tynne. Kravene til kommersielle modeller varierer etter hvilken aktør modellen jobber for, og størrelsen disse modellene må forholde seg til går fra størrelse 2-6 US. En kommersiell modell er gjerne alt fra 18 år og opp i 30 årene (Mears, 2010). Som Ingeborg Johanne Ravensborg forteller er det ingen fastsatte regler til kropp og utseende i modellbransjen, men retningslinjer. De fleste modeller jobber litt i begge

kategoriene, og må ofte forholde seg til standardene som er 89-90 cm rundt hoftene og 60 cm rundt midjen (I. J., Ravensburg, personlig kommunikasjon, 16. Oktober, 2017). Utenom dette bør også modeller ha fine tenner og hud, velstelte negler, hender og føtter, samt et sunt hår (British Fashion Model Agents Association, 2017a)

2.4 Fra overvektig til mager- dagens kroppsideal

Det er sterke holdepunkter for at formfullhet eller overvekt var det som hovedsakelig preget idealet før i tiden. Helt tilbake til steinalderen i Europa for mer enn 20 000 år siden kan man se eksempler på den estetiske verdien og kulturelle betydningen knyttet til fedme gjennom kvinnelige figurer (Eknoyan, 2006). Eksempler på kjente kunstverker opp gjennom tidene som viser frem de kvinnelige egenskapene er skulpturen under navnet Kvinnen fra Willendorf (25 000 f.Kr), skulpturen Afrodite fra Knidos (300 f.Kr), men også senere kunst slik som i renessansens tid, og da spesielt i Michelangelos kunstverker (1475-1564) (Bonafini & Pozzilli, 2011; Eknoyan, 2006). I mange århundrer har menneskeheten slitt med perioder med mangel på mat, og maten har ikke alltid vært like lett tilgjengelig som hva den er i dag. Det å være tykk ble sett på som et uttrykk for makt og rikdom, men det ble også verdsatt av estetiske årsaker. Det lønnet seg å være av den sparsommelige genotypen, slik at man hadde lettere for å overleve perioder med lite mat. Overvekt var også et tegn på fruktbarhet. Holdningene til fedme begynte å endre seg på 1700-tallet, og begynte virkelig å forandres på 1800-tallet, men da av estetiske årsaker. I den siste delen av 1800-tallet begynte fett å få en negativ betydning, da det ble anerkjent som årsak til dårlig helse. Utover 1900-tallet ble også sammenhengen mellom fedme og økt dødelighet anerkjent. Overvekt har vært kroppsidealet godt inn på 90-tallet, men deretter beveget idealet seg mot det magre vi har i dag (Eknoyan, 2006). Dette ser man blant annet gjennom bilder av motemodeller i media hvor de fra midten av 1900-tallet stadig har blitt tynnere (Grabe, Ward & Hyde, 2008). I dagens vestlige samfunn er en overvektig kropp assosiert med en lavere klasse, mens en slank kroppsbygning indikerer økonomisk makt, selvbeherskelse og overklasse status. Både høyde, vekt, symmetri og sunn hud er det som preger idealet i den vestlige kulturen i dag (Mears, 2010).

2.4.1 Modeller og dagens kroppsideal

Modeller ansees å være en høyrisikogruppe for utvikling av spiseforstyrrelser og forstyrret spiseatferd på grunn av det sterke presset de står ovenfor med å opprettholde en ekstremt tynn figur (Santonastaso, Mondini & Favaro, 2002). Det finnes ikke mange studier som er gjort på modeller som studerer sammenhengen mellom presset modeller opplever og forekomsten av spiseforstyrrelser og forstyrret spiseatferd. Derimot er det gjort flere vitenskapelige studier på

idrettsutøvere. Hos unge menn og kvinner som driver konkurranseaktive idretter er forekomsten av forstyrret spiseatferd, subkliniske og kliniske spiseforstyrrelser høyere enn blant deres jevnaldrende. Det er spesielt i idretter der lav fettprosent eller kroppsvekt er sentralt. Hos noen kan presset om å oppnå suksess, kombinert med presset om å oppnå lav kroppsvekt føre til en forstyrret spiseatferd eller spiseforstyrrelse (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004). Dette kan sammenlignes med modellyrket hvor resultater og suksess baseres i stor grad på kroppsstørrelse, og proporsjoner. Det kan tenkes at modeller opplever det samme presset i den form at de må oppnå bestemte kroppsmaal for å kunne signere kontrakt med modellbyråer for å få mulighet til å reise utenlands, og skaffe seg jobber. Det er trolig at presset for å opprettholde en tynn kropp fører til at mange modeller utvikler spesifikke metoder slik som slanking, avholdenhet fra mat, overdreven trening, selvfremkalt oppkast og bruk av stoffer for redusere kaloriinntaket, slik at de kan nå eller opprettholde modellkroppen (Preti et al., 2008).

Den vestlige verdens kroppsideal med ekstremt slanke kropper vil ikke bare gi større sjanser for å utvikle psykiske problemer, men også fysiske. Det å være undervektig i seg selv setter kroppen i en risiko for ulike komplikasjoner og sykdommer, og i verste fall død (World Food Program, 2017). Ifølge enkelte studier er mange modeller undervektige. I Santonastaso et al. (2002) ble det rapportert en gjennomsnittlig KMI (kg/m^2) blant motemodeller på 17,7, 17,9 i Preti et al. (2008) og 17,5 i studien av Rodgers et al. (2017) (Preti et al., 2008; Rodgers et al., 2017; Santonastaso et al., 2002). Dette indikerer undervekt (Helsedirektoratet, 2010). Det er rapportert to tilfeller hvor modeller har dødd på grunn av spiseforstyrrelser. Dette, sammen med uroligheter rundt bruken av ekstremt tynne modeller på catwalken under moteukene i Milano, Paris, London og New York har medført at ulike land og organisasjoner har engasjert seg for å bedre forholdene som modellene lever under (British fashion council, 2007).

2.4.2 Samfunnskonsekvenser av dagens kroppsideal

Det er i dag klart at usikkerhet til egen kropp og utseende er svært utbredt blant kvinner over hele verden (Swami et al., 2010). Det er også allment kjent at et negativt kroppsilde er et viktig folkehelseproblem for samfunn globalt på grunn av tilknytning til symptomer til forstyrret spiseatferd (Neumark-Sztainer, Paxton, Hannan, Haines & Story, 2006; Stice & Shaw, 2002). Det tynne idealet og den stadige eksponeringen av tynne modeller ser ut til å være en av årsakene til dette (Sypceck, Gray & Ahrens, 2004). Feministiske lærde mener at dette gapet skaper enorm usikkerhet blant mange kvinner til deres egen kropp og utseende fordi idealet er så langt fra det som er realiteten for de fleste (Milkie, 2002). Ifølge kommunikasjonsteorier vil stadig eksponering

medføre at de som blir eksponert til slutt vil akseptere det de ser, og anse det som virkelig. Mange vil da tro at dette idealet som er uopnåelig for de fleste er det som er normativt og sentralt for attraktivitet. Ved å vedta denne virkeligheten kan dette føre til redusert tilfredshet ved egen kropp, og dette kan medføre atferd for å møte denne virkeligheten gjennom slanking, overspising og rensing i form av oppkast eller bruk av lakserende midler (Grabe et al., 2008). Det er mange årsaker som spiller inn på om en person utvikler en spiseforstyrrelse, men forskning tyder på at den økte forekomsten av spiseforstyrrelser de siste årene er en følge av de urealistiske standardene for skjønnhet og ekstremt tynne kropper (Rodgers et al., 2017). Forskningsresultater fra en rekke studier har vist at det å være misfornøyd med egen kropp er en av de største risikofaktorene for å utvikle spiseforstyrrelser som anoreksi, men også bulimi som en signifikant prediktor for lav selvtillit, depresjon og fedme (Grabe et al., 2008).

2.5 Helsekonsekvenser av undervekt

Ifølge World Food Program (WFP) defineres underernæring som en tilstand hvor mennesker har et matinntak som ikke inneholder nok kalorier til å oppfylle kroppens fysiologiske minimumsbehov, og hvor kroppen tærer på sine egne lagre av fett og muskler for å overleve. Underernæring øker faren for å utvikle sykdom, og påvirker menneskets fysiske og psykiske helse (World Food Program, 2017). Det gir redusert livskvalitet, og forsinker rekonvalesensen etter sykdom, og gir økt dødelighet (Helsedirektoratet, 2010). Hos mennesker som ikke er ferdig utviklet kan dette få konsekvenser ved at kroppen ikke utvikler seg normalt, og immunsystemet svekkes. Det kan medføre at kroppslig aktivitet blir vanskelig, og evnen til å lære svekkes (World Food Program, 2017). Hos kvinner kan mangel på energi og enkelte næringsstoffer, lav kroppsvekt eller fettprosent føre til menstruasjonsforstyrrelser (Sundgot-Borgen, 2000). Kvinner bør ha en fettprosent mellom 21-33 % da dette regnes som sunt. En fettprosent under 21 % kan gi komplikasjoner for individet (Gallagher et al., 2000). Ifølge Verdens Helseorganisasjon deles undervekt inn i 3 grader for voksne. En KMI (kg/m^2) mellom 17 og 18,49 defineres som mild undervekt grad 1. En KMI mellom 16,0 og 16,99 viser til moderat undervekt grad 2. En KMI på 16 eller under defineres som alvorlig undervekt grad 3 (World Health Organization, 2018).

2.5.1 Komplikasjoner ved langvarig undervekt

Medisinske komplikasjoner av forstyrret spiseatferd avhenger naturligvis av alvorlighetsgraden, hvilke vektregulerende metoder som er blitt benyttet, hvor hyppig de har blitt brukt, alder og varighet (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004). Hjernen har en nøkkelrolle i metabolismen. Reaksjonene på sult fører til endringer av tanker, følelser og oppførsel. Ved underernæring

krymper hjernen, og det er usikkert om dette er reversibelt. Det er også vist at benutviklingen blir redusert, noe som er en svært uheldig konsekvens for individer som ikke er ferdig utvokst. Beinomsætning og reparasjon reduseres, noe som kan føre til osteoporose. En lav kroppsvekt over tid er også sett i sammenheng med lavere fruktbarhet. Hos jenter kan menstruasjonen bli uregelmessig, eller utebli helt. Når det gjelder den psykiske delen er det å ligge i et kaloriunderskudd over lang tid sett i sammenheng med økt risiko for spiseforstyrrelser, slik som anoreksi, men også overspising. Dersom en person har vært underernært over en lengre periode vil sjansen for å overspise øke selv etter at normalvekt er nådd. Personen får et økt behov for smakfull mat, og større tilbøyelighet for å utvikle en avhengighet av rusmidler. Dersom overspising oppstår i ungdomsårene, når hjernen ikke er ferdig utvokst kan dette medføre at belønningssystemet i hjernen ikke fungerer som det skal, og vedvarende spiseforstyrrelse kan følge (Treasure, Wack & Roberts, 2008).

2.6 Hvorfor mager og tynn?

Det er betydelig vitenskapelig litteratur som viser til naturens betydning av skjønnhet. Mye av dette kan forstås fra et evolusjonært perspektiv da det er en oppfatning at skjønnhet er biologisk tilpasning. Det betyr at skjønnhetsstandarden, for kvinner, er en samling av en rekke faktorer som gir informasjon om en kvinnes fruktbarhet. Evolusjonære faktorer er nok ikke den eneste variabelen som bidrar til skjønnhetsstandarder. På grunn av den skiftende variasjonen i skjønnhet gjennom de siste tiårene kan det tyde på at skjønnhetsidealet også er sosialt konstruert. Det menneskelige genomet kan ikke ha forandret seg i takt med denne utviklingen (Forbes, Collinworth, Jobe, Braun & Wise, 2007). Skjønnhetsidealet som dominerer i dag er fremkommet av en rekke faktorer. En av dem er beskrevet i avsnitt 2.4 *Fra overvektig til mager- dagens kroppsideal*, hvor en av årsakene til endringen er den økte dokumentasjon utover 1900-tallet om sammenhengen mellom overvekt/fedme og dårlig helse (Eknoyan, 2006; Mears, 2010). Kroppsidealet formes også i stor grad av media, men også tid og kulturelle forestillinger (Halvorsen, 2015; Roost & Rysst, 2014). Penger og skjønnhetsindustrien kan også være en av årsakene til hvorfor idealet blir strekt til ytterkantene av hva som er oppnåelig for de fleste (McCracken, 1993; Spettigue & Henderson, 2004).

2.6.1 Tid og kultur

Samfunnet formidler «standarder» eller forventninger til hvordan man skal se ut. Hvilke fysiske egenskaper som er verdsatt og hvilke som ikke er det, samt hva det betyr å ha disse egenskapene og ikke, variere mellom ulike kulturer, men også over tid. For eksempel var Marilyn Monroe, med

hennes former, skjønnhetsidealet på 1950 tallet, men utover 1960- tallet ble hun erstattet av Twiggy, som ut fra navnet var særdeles mager. Mens porselenshud er verdsatt i Kina, er ”scarification” populært i deler av Afrika (Cash, 2012; Frith, Shaw & Cheng, 2005).

I nåtiden har den vestlige kulturen stor innflytelse på resten av verdens idealer og standarder på grunn av globaliseringsprosesser med internasjonal media og markedsføring. Dette har medført at mange ikke-vestlige land forsøker å tilpasse seg den «vestlige» standarden. For eksempel er øyelokkoperasjon utbredt i Japan, det er nesten uvanlig å ikke ha utført en neseoperasjon i Iran (Cash, 2012; Nancy, 1994), og i Nigeria viser en studie til at 77 % av kvinnene tar i bruk hudblekingskremer (Glenn, 2008).

2.6.2 Media

Media har en stor innvirkning på samfunnet og promotering av dagens kroppsideal (Spettigue & Henderson, 2004). I dagens vestlige kultur promoterer filmer, magasiner, tv, mote og media generelt et budskap om at en tynn figur er det som ligger til grunn for å bli elsket, være vakker, suksessfull, lykkelig og betydningsfull (Garner & Garfinkel, 1985; Hilde, 1978). Dessverre glemmer de å nevne at kvinner har behov for en viss fettprosent for å ha en kropp som fungerer og god helse. Kvinnene som opprettholder idealet har en vekt som ofte strider i mot hva som er helsemessig forsvarlig (Brenner & Cunningham, 1992). Freedman (1986) forteller at virkningene av visuell kunst i nåtiden er annerledes enn hva den var i fortiden. Skapelsen av elektroniske bilder gjør at media skaper et ideal som ikke nødvendigvis er ekte gjennom retusjering av bildene. Dette kan føre til at seerne tror denne manipulerede kunsten er et bilde av virkeligheten (Freedman, 1986). Ifølge en metaanalyse av medias påvirkning på kvinners selvbilde kommer det frem at medieeksponering er knyttet til kvinners generelle misnøye med egen kropp, økt investering i utseende og økt godkjennelse av forstyrret spiseatferd (Grabe et al., 2008). Som nevnt har eksponeringen av det tynne idealet økt, men også antall artikler om slanking og dietter, noe som kan føre til at mange utvikler et avansert forhold til mat og egen kropp. Media viser altså ikke bare frem dette tynne idealet, men også betydningen av det (Spettigue & Henderson, 2004; Sypeck et al., 2004).

Visse sosiale medier, slik som Instagram har fått stor oppsikt i moteverdenen (Vogue, 2016). Mange jenter som ikke har de ideelle kroppsmålene eller høyden som motebransjen krever får allikevel stor makt i bransjen og gjør det bra som modell, fordi de har mange Instagramfølgere. Hvor mange følgere en modell har på Instagram kan være avgjørende for om hun booker jobben eller ikke. For eksempel har supermodellen Kendall Jenner flere følgere enn alle Vogue-oppslag i hele verden til sammen, og har dermed stor innflytelse. En annen supermodell ved navn Gigi

Hadid er også blant de modellene som har fått stor innflytelse på grunn av store følgertall på Instagram. Jenter med store følgertall på Instagram ser ut til å myke opp de strenge kriteriene i motebransjen til kroppsstørrelse og høyde (NRK, 2015).

2.6.3 Skjønnhetsindustrien

Moteindustrien har en sentral rolle i å skape og markedsføre representasjonen av skjønnhet (Entwistle & Wissinger, 2006; Mears, 2010). Multi-billion dollar industrien er svært avhengig av kvinners verdi av skjønnhet og utseende. Hadde ikke dette vært noe kvinner brydde seg om, hadde de heller ikke kunne tjent masse penger på å selge dem produktene sine (Spettigue & Henderson, 2004). McCracker (1993) hevder at et av målene med dette fokuset på skjønnhet er en forbruksbasert kultur. Ethvert problem kan bedres ved å endre sitt fysiske utseende ved å bruke penger på skjønnhetsprodukter, behandlinger, slankekurer og dietter. Ved å bruke et nesten uoppnåelig ideal som skaper stor usikkerhet og lavt selvbilde blant kvinner til deres egen kropp, øker dette sannsynligheten for at de kjøper produkter som kan fikse deres problemer. Om alle kvinner var fornøyde med eget utseende og kropp ville det vært mange bedrifter som hadde gått konkurs (McCracken, 1993).

2.6.4 Andre mulige årsaker til hvorfor modeller må være så ekstremt tynne

I en dokumentar av NRK hvor tidligere supermodell Kathrine Sørland skulle prøve å bli en størrelse 0, ble det nevnt noen andre teorier som også kan være årsak til at modeller må være så ekstremt tynne. Det nevnes blant annet at bransjen består av mange homofile menn, og at dette resulterer i et annet syn på kvinnekroppen, og de vil i større grad vektlegge kvinner uten former. En annen grunn som nevnes er de såkalte «Sample Sizene» (prøvestørrelsene) som blir produsert i en bestemt størrelse, som da ofte er svært liten. Dette er fordi materialene som blir brukt ofte er dyre, og det er da billigere å produsere en kolleksjon i for eksempel x-small enn medium. Modellene må derfor tilpasse kroppen sin disse størrelsene for å få jobb. Det hevdes også at klær faller bedre på tynne og høye mennesker. Dersom en modell har kvinnelige former, vil dette ta vekk fokuset fra klærne fordi folk vil fokusere mer på kroppen (Skeidsvoll, 2013).

2.7 Tidligere forskning

Garner og Garfinkel (1980) var de første som viste til at modeller var en gruppe utsatt for spiseforstyrrelser. Det er verdt å merke at denne studien ble gjennomført på modell- studenter, og ikke profesjonelle modeller (Garner & Garfinkel, 1980). Senere studier støttet ikke opp om deres funn (Van Hanswijck De Jonge & Van Furth, 1999), før Santonastaso et al. (2002) sin studie ble

publisert. Denne studien undersøkte utbredelsen av spiseforstyrrelser og oppførsel blant profesjonelle modeller. Det var inkludert 63 profesjonelle modeller hvor dataene ble innhentet gjennom selvrapporterte spørreskjemaer. Studien tok for seg forekomsten av spiseforstyrrelser og bruken av illegale rusmidler blant modeller. Dataene ble sammenlignet med en kontrollgruppe på 126 kvinner fra den generelle befolkningen. Studien viste at modellene veide betydelig mindre enn kontrollgruppen, og at en liten andel av dem brukte usunne metoder for å kontrollere vekten. Det var ingen forskjell i frekvensen av kliniske spiseforstyrrelser blant de to gruppene, men modellene oppfylte flere av symptomene som kunne lede til en spiseforstyrrelse. Nåværende stoffmisbruk og alkoholmisbruk var høyere blant modellene enn for kontrollgruppen med 35 % blant modeller mot 12 % blant kontrollene (Santonastaso et al., 2002). Det må nevnes at resultatene i denne studien har to store begrensninger som påvirker generaliseringen. Dette er blant annet at spørreskjemaene er selvrapporterte noe som kan gjøre at dataene ikke er i samsvar med virkeligheten da sosial ønskelighet og tilbøyelighet for å skjule stigmatisert atferd kan ha påvirket svarene. Kontrollgruppen var heller ikke helt sammenlignbare med tanke på sosial og kulturell bakgrunn (Preti et al., 2008)

For å overgå begrensninger fra tidligere studier ble en ny undersøkelse gjort for å studere utbredelsen av spiseforstyrrelser blant modeller. I Preti et al. (2008) ble det undersøkt om modeller hadde større risiko for å utvikle spiseforstyrrelser og forstyrret spiseatferd enn andre grupper. Studien inkluderte 55 modeller fra Sicilia og 110 jenter fra den generelle befolkningen på Sicilia som fungerte som en kontrollgruppe. De to gruppene var sammenlignbare i forhold til alder, sosial og kulturell bakgrunn. Studien er basert på spørreskjemaer og intervju ansikt til ansikt. Resultatet viste at modellene rapporterte flere symptomer til subkliniske spiseforstyrrelser mot anoreksi enn kontrollgruppen. Allikevel var det ikke en høyere forekomst av kliniske spiseforstyrrelser blant modellene. Modellene hadde en lavere kroppsmasseindeks enn kontrollgruppen. (Preti et al., 2008).

En studie fra 2013 hadde som formål å undersøke om modeller var en høyrisikogruppe for utvikling av spiseforstyrrelser ved å sammenligne en gruppe profesjonelle modeller med en kontrollgruppe av ikke-modeller. Studien undersøkte gruppens tanker om kroppsbilde og eventuelle bekymringer rundt utseende (Swami & Szmigielska, 2013). Dårlig kroppsbilde er som nevnt tidligere i oppgaven en predikator for forstyrret spiseatferd (Neumark-Sztainer et al., 2006; Stice & Shaw, 2002). Gruppen av modeller viste betydelig større drivkraft for å opprettholde en tynn kropp og dysfunksjonell investering i utseendet, men det var ingen signifikant forskjell i kroppstilfredshet. Jo lenger en modell har jobbet i bransjen, jo mer positivt selvbilde hadde hun, men også større drivkraft for å opprettholde en tynn kropp (Swami & Szmigielska, 2013).

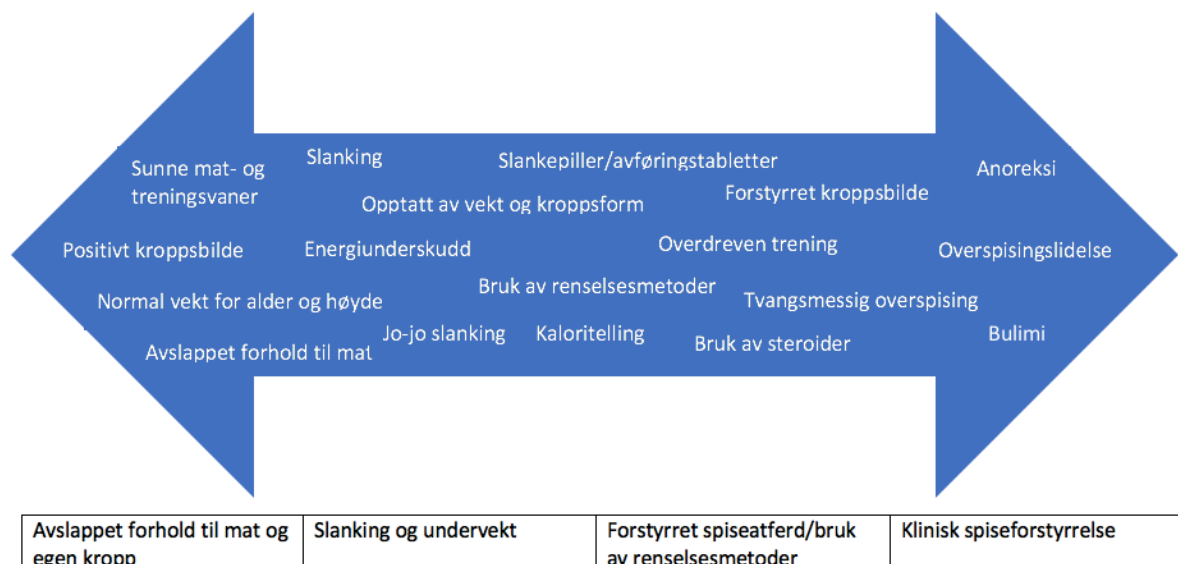
I 2017 ble den største studien per dags dato gjennomført på profesjonelle modeller når det kommer til fenomenet spiseforstyrrelser blant modeller. Den så på modellens atferd rundt vektkontroll og oppfattet press om vektnedgang fra modellbyråer. Den tar også for seg modellens oppfatning og potensiell innvirkning av sju politiske forslag for å bedre arbeidsforholdene deres og redusere presset om å oppnå en tynn kropp i motebransjen. Studien har brukt online spørreskjemaer for å innhente data blant 85 profesjonelle modeller. Funn fra studien viser at modellene selv opplevde stort press fra modellbyråene deres om å gå ned i vekt eller opprettholde en ekstremt lav kroppsvekt. Det ble også rapportert høyere forekomst av usunn vektkontrolloppførsel blant modellene sammenlignet med kontrollgruppen (Rodgers et al., 2017).

2.8 Kontinuummodellen for spiseforstyrrelser og «The Body Image»

I dette avsnittet vil *Kontinuummodellen for spiseforstyrrelser* og *The Body Image* bli belyst fordi disse vil bli brukt til å diskutere resultatene i *Diskusjonskapittelet*. Figurene som vises i dette avsnittet er tegnet av forfatteren selv. Opprinnelig inneholder *Figur 2* flere faktorer som er sett i sammenheng med kroppsbilde, men forfatteren har valgt å redegjøre for dem hun mener er relevante å belyse i denne studien, og har derfor gjengitt en forenklet versjon av opprinnelig figur.

2.8.1 Kontinuummodellen for spiseforstyrrelser

Kontinuummodellen er en teoretisk modell som viser ulike faktorer som kan spille inn for at en person utvikler en spiseforstyrrelse. Utviklingen av en klinisk spiseforstyrrelse skjer langs et kontinuum. På venstre side av kontinuumet, vist i *Figur 1*, befinner personer seg som har sunne kostholdsvaner hvor mat ikke er et problem. Personer som befinner seg helt til venstre er fornøyde med egen kropp og form, og de har en sunn vekt for høyde og alder. På høyresiden av modellen befinner en person som har en klinisk spiseforstyrrelse seg, som da kan være anoreksi, bulimi eller overspisingslidelse. I mellom disse ytterkantene befinner det seg ulike adferd og holdninger som kan lede mot en spiseforstyrrelse. Ofte starter en frisk person å bevege seg mot høyre i modellen ved slanking og energiunderskudd. Dette kan utvikle seg videre til at personen får et anstrengt forhold til mat, kropp og utseende. (Sundgot-Borgen & Torstveit, 2010).

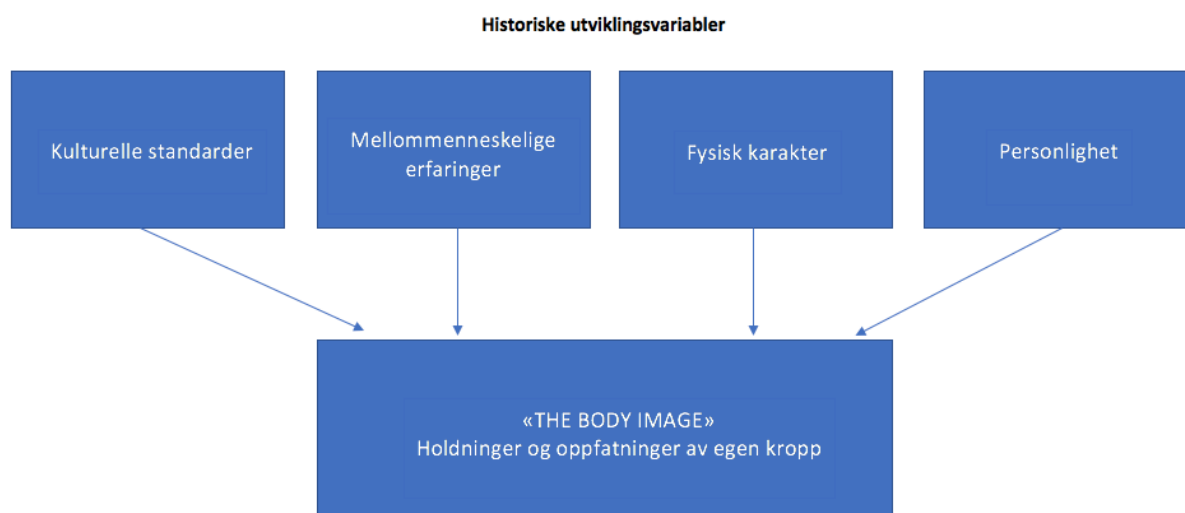
Figur 1

Kontinuummodellen for spiseforstyrrelser- fra et avslappet forhold til mat og kropp til en klinisk spiseforstyrrelse (J. Sundgot-Borgen, Klungland, Torstveit & Rolland, 1999; Sundgot-Borgen & Torstveit, 2010).

2.8.2 The Body Image

The Body Image, eller kroppsbilde, refererer til en persons fornøydhetsgrad med eget utseende og vekt, estimering av kroppsstørrelse og persepsjon av egen kropp (Cash & Pruzinsky, 2002; Thompson, Heinberg, Altabe & Tantleff-Dunn, 1999). Det er en sterk sammenheng mellom kroppsmisnøye og spiseforstyrrelser, hvor negativt kroppsbilde da ofte er sett i sammenheng med spiseforstyrrelser. Hva som påvirker en persons kroppsbilde er beskrevet i *Figur 2*, utarbeidet av de amerikanske psykologiprofessorene Thomas F. Cash og Thomas Pruzinsky. Denne studien vil ta for seg historiske utviklingsvariabler som påvirker oppfattelse og holdninger av egen kropp og utseende. Disse vil bli brukt for å diskutere noen av studiens funn. Kulturelle standarder relatert til utseende sier noe om hva som er verdsatt/ mindre verdsatt i en kultur. Disse standardene blir som nevnt tidligere formidlet gjennom media, idealer og reklame. Dersom ens egen kropp og utseende ikke er i overensstemmelse med denne standarden kan dette føre til et negativt kroppsbilde. Betydningen av utseende er ikke rent mediadrevet, men er også et samspill mellom foreldre, søsken, andre slektninger, venner, bekjente og andre mennesker i våre liv. Disse personene kan uttrykke, forme og styrke kulturelle forventninger. I motsetning til media er denne type påvirkning mer direkte mot enkeltpersoner til deres egen kropp. Kommentarer, eriting og respons en person får fra disse på egen kropp og utseende kan også påvirke egevalueringen av kropp og utseende. Når det gjelder fysiske egenskaper, innebærer dette alle slags former for fysisk utseende som avviker fra standarden. Dette kan medføre at personen ser negativt på sin egen kropp og utseende. For eksempel kan dette være i forhold til overvekt, eller andre fysiske egenskaper som ikke samsvarer med idealet slik som stor nese, utstikkende ører og skjeve tenner. Personlige erfaringer som selvtillit og et positivt selv-bilde kan bidra til at en person i større grad evaluerer sin kropp og utseende positivt. Perfeksjonisme, spesielt i forhold til ens eget standpunkt for sosial selvpresentasjon, er et annet innflytelsesrik karaktertrekk som kan føre til at personer investerer mye tid i eget utseende for å oppfylle krevende fysiske idealer, og er mer selvkritiske til eget utseende. Disse faktorene er alle med på å utforme en persons kroppsbilde. Den innlærte tenkningen vil alltid påvirke tanker, følelser og handlinger i hverdagen. Hvordan man tenker om en bestemt hendelse vil alltid ha noe med tidligere erfaringer å gjøre.

Det er to grunnleggende faktorer som er knyttet til kroppsbilde. Dette er oppfatning av eget utseende, og i hvor stor grad dette preger tanker, følelser, holdning og atferd. Den andre er evaluering, som refererer til vurdering av egen kropp og utseende (positivt/negativt) og forestillinger om eget utseende (eks. Fornøyd/misfornøyd). Personer som har negative holdninger knyttet til egen kropp og utseende vektlegger og vier mer oppmerksomhet til utseende (Cash, 2012).

Figur 2

«The body Image», faktorer som påvirker en persons kroppsbilde (Cash, 2012).

3.0 Metode

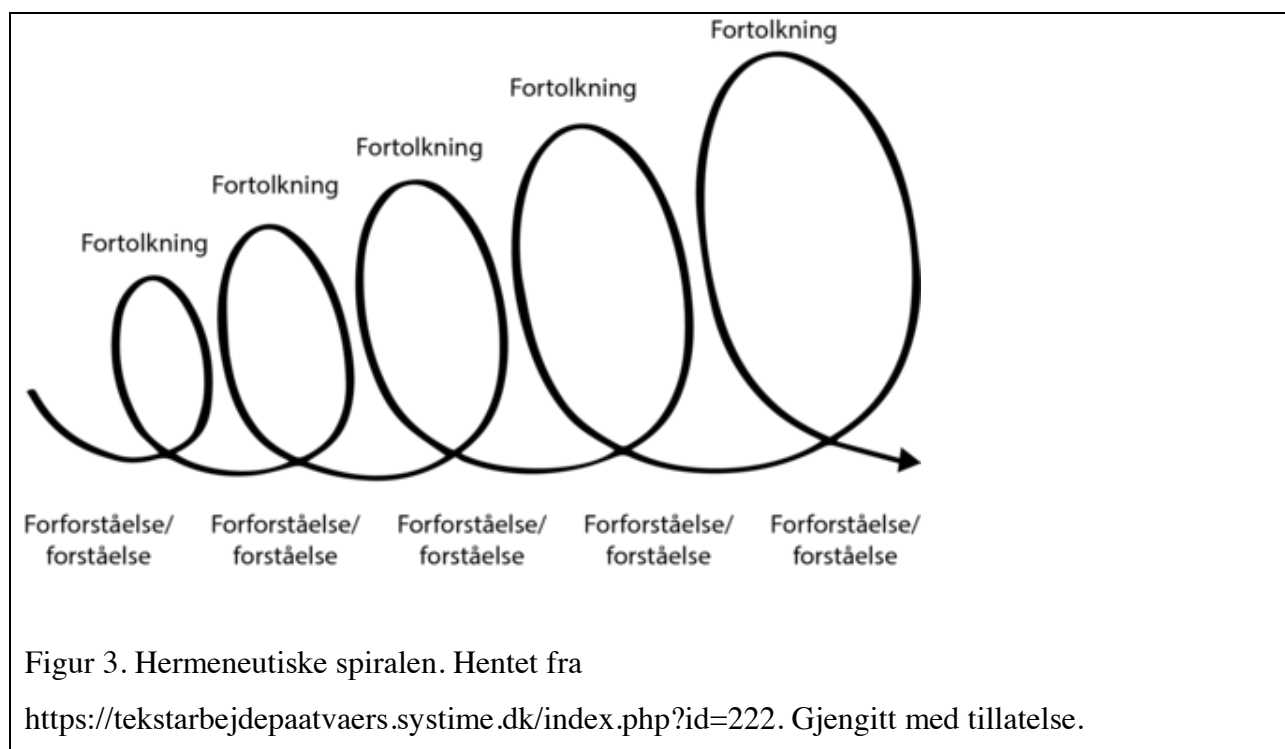
I denne delen av oppgaven vil det redegjøres for studiens forskningsdesign, vitenskapsteoretisk ståsted og forfatterens forforståelse. Videre vil utvalgskontekst, utvalget og rekruttering av modellene bli beskrevet, samt hvordan studien har blitt utført og hvordan datamateriale har blitt analysert og tolket. Avslutningsvis vil etiske aspekter ved studien bli beskrevet.

3.1 Kvalitativt forskningsdesign

Kvalitativ forskning er en forskningsmetode hvor målet er å utforske meningsinnholdet i sosiale fenomener, slik det oppleves for dem som er involvert. Forskningsstrategien baserer seg på å beskrive, analysere og fortolke menneskelige erfaringer og opplevelser om fenomenet som skal studeres gjennom tekst som stammer fra intervjuer eller observasjoner (Lund & Haugen, 2006; Malterud, 2017). Fordi denne studien søker internasjonale modellens opplevelse av motebransjen krav til kropp og utseende har et kvalitativt forskningsdesign blitt benyttet til å besvare studiens problemstilling. I denne studien har det blitt brukt kvalitative forskningsintervjuer med semistrukturert intervjuguide for å innhente datamateriale i form av individuelle intervjuer. Intervjuene ble tatt opp på lydbånd og transkribert for videre kvalitativ analyse i henhold til Graneheim og Lundman sin metode med fokus på å beskrive tekstens innhold, og fortolke tekstens mening. Hermeneutikken har blitt kombinert med Graneheim og Lundman (2004) sin analysemetode for å få en dypere forståelse av tekstens mening.

3.2 Hermeneutisk vitenskapsteoretisk ståsted

Den hermeneutiske erkjennelsestradisjonen handler om tolkninger av menneskelige uttrykk som utgangspunkt for forståelse (Christensen, 1994). I denne studien ble modellenes uttalelser om hendelser og erfaringer fra intervjuene omgjort til nedskrevne tekster. Ved bruk av en hermeneutisk tilnærming var formålet å fortolke meningsinnholdet i disse tekstene for å få en forståelse av hvordan fenomenet oppleves for dem som er involvert. Hermeneutikken fremhever betydningen av å fortolke tekster gjennom å utforske et dypere meningsinnhold enn det som er umiddelbart innlysende. En tekst kan leses på flere måter, og det finnes ikke én sannhet, men målet er å komme så nært virkeligheten slik den er for dem som er involvert. For å klare dette fokuserer hermeneutikken på tolkning hvor alt må forstås i den relasjonen som er mellom helhet og deler. Delene må forstås og tolkes ut fra helheten, og helheten må forstås og tolkes ut fra delene. Dette omtales som en hermeneutisk spiral (Malterud, 2017; Thagaard, 2013).

Figur 3. Hermeneutiske spiralen. Hentet fra

<https://tekstarbejdepaatvaers.systime.dk/index.php?id=222>. Gjengitt med tillatelse.

Delene i denne studien kan for eksempel utgjøre hvert enkelt intervju, eller utdrag/deler av tekstene i intervjuene. Sammen utgjør alle tekstene og intervjuene en helhet. Gjennom å lese tekstene flere ganger vil en ny forforståelse oppstå, og den eksisterende forforståelsen videreutvikles når en ny forståelse oppstår i forskningsprosessen (Dalen, 2011). For eksempel har forfatter av denne studien stadig måtte endre sin forforståelse av fenomenet da enkelte uttalelser fra modellene stred i mot hennes forforståelse, noe som gjorde at forfatteren måtte se på datamaterialet med nye øyne. Gjennomlesning av tekstene i flere omganger har også gjort at forfatter har sett meninger i teksten som ikke var åpenbare ved første gjennomlesning, og dermed har forforståelsen stadig endret seg, og bidratt til å få en dypere forståelse av fenomenet.

3.3 Forforståelse

En forsker vil alltid ha egne meninger og oppfatninger på forhånd til det som skal studeres. Denne forforståelsen inkluderer blant annet teoretisk kunnskap, praktiske erfaringer, historisk situerthet og språk. Forskerens person vil alltid påvirke forskningsprosessen og resultatene av denne, og det er derfor viktig å redegjøre for sin forforståelse (Malterud, 2017).

Forfatteren har en bachelor i Samfunnsnærings, og jobber med det avsluttende året av en master i Samfunnsnærings ved Oslomet- Storbyuniversitetet. Som nevnt i *Forord* har forfatteren også bakgrunn som modell i motebransjen, og dermed forventninger til hvordan resultatene vil se ut på bakgrunn av dette. Kunnskapen og erfaringene som forfatter har med seg fra studier og

reiser i modellyrket har trolig påvirket studiens oppbygning, gjennomførelse og resultater. Selv om det ikke har vært meningen å eliminere forfatterens forforståelse, har studien forsøkt å ikke la denne prege analysene og resultatene i for stor grad. Hvordan dette er gjort vil bli beskrevet i metodediskusjonen.

3.4 Utvalgskontekst

For at leseren av denne studien lettere skal forstå valgene og avgjørelser under utførelsen av studien vil en beskrivelse av hvordan modellbransjen foregår bli beskrevet. De fleste modeller har et "Morsbyrå" i deres hjemland. Disse hjelper modellen med å skaffe jobber i deres eget land, eller sender dem til andre byråer i utlandet. Modellen blir da "utplassert" til et annet modellbyrå i utlandet. Dette byrået har da ansvar for modellen. Modeller er ikke garantert jobb i forveien, ved mindre de blir sendt for "Direct booking". Det vil si at de allerede har booket en jobb før de reiser. Modellbyråene i utlandet vil sende modellene på castinger for å skaffe seg jobber, og hjelpe til med annet som er nødvendig når man befinner seg i et annet land. Ut i fra hvilket land man drar til, hva slags type modell man er og hvilket modellbyrå man er i, varierer kravene til utseende og kroppsstørrelse. Modellene i denne studien befinner seg hovedsakelig i primærmarkedene, som omfavner Milano, Paris, New York, London og Tokyo. Disse byene er enkleste å beskrive som "*der det skjer*". Det er her de største og beste betalte jobbene befinner seg, og de største motehusene ligger her. Naturligvis følger også strengere krav til kropp og utseende i disse byene, hvor modellene må være høyere og tynnere enn hva de for eksempel må være i sekundærmarkedene. Som modell reiser man ofte, og det er vanskelig å planlegge. Timeplanen for neste dag vet man ofte ikke før kvelden i forveien. Når modeller reiser utenlands er det normalt å være borte i 1-3 måneder på et bestemt sted. Det er heller ikke sjeldent at man igjennom et opphold kan få jobber andre steder. For eksempel er det i Milano vanlig at jobbene de booker der befinner seg i andre byer i Italia, men også i andre land som Frankrike, og da Paris. Det blir derfor mye reising. Enkelte, gjerne dem som har oppnådd stor suksess som modell, reiser hyppigere. Hverdagen som modell utenlands består ofte av castinger som er en form for audition hvor modeller skal presentere seg foran klientene for å prøve å booke jobber. Typisk "casting dager" er mandag til fredag hvor modeller kan ha alt fra 0-15 castinger i løpet av én dag. Hvor mange modeller det er på castingene kan variere fra noen par til over 500 som er innom i løpet av dagen.

3.4.1 Rekruttering av modeller

I denne studien har det blitt benyttet to metoder for å rekruttere modeller. Dette er strategisk utvalg og snøballmetoden. Totalt ble 36 modeller spurt om å delta i studien. Under rekrutteringen

takket 12 modeller (33 %) nei til å delta i studien. Av de 36 modellene var det 8 (22 %) som svarte ja til deltakelse, men disse ble ekskludert fordi de ikke oppfylte kriteriene for å delta. Totalt svarte 16 modeller (44 %) ja til deltakelse, hvor disse også oppfylte kriteriene. Etter 13 intervjuer ble det tatt en beslutning om at informasjonen fra datainnsamlingen hadde nådd et metningspunkt, og derfor ble datainnsamlingen avsluttet.

Forfatteren selv rekrutterte deltakere i denne studien. Rekruttering av modeller foregikk hovedsakelig i Milano. Her ble modellene oppsøkt på castinger hvor det da var lett å komme i kontakt med modellene. Forfatteren henvendte seg til den enkelte og fortalte om studien, og spurte om de var villig til å delta. For de av modellene som svarte ja og oppfylte kriteriene for deltakelse ble det sendt en venneforespørsel via Facebook. Her ble ytterligere informasjon utvekslet slik som tilsending av samtykkeskjema og intervjuguide dersom informanten ønsket dette. Tid, sted og dato for gjennomføring av intervju ble avtalt over Facebook. Igjennom castingene ble det totalt rekruttert tre modeller. Forfatteren kjenner også en del modeller, og av den grunn ble det naturlig å spørre dem om de kunne tenke seg å delta i studien. Totalt utgjorde dette seks modeller. Disse ble kontaktet via Facebook, og fikk tilsendt samtykkeskjema og intervjuguide om ønskelig. Modeller som allerede hadde deltatt i studien kom også med tips til andre modeller de kunne tenke seg var aktuelle for deltakelse. Da ble modellen som tipset om vedkommende bedt om å ta kontakt med henne for å fortelle at de ville få en forespørsel om deltakelse til studien. Dette ble også gjort via Facebook. Totalt ble fire modeller foreslått av modeller som allerede hadde deltatt i studien.

3.4.2 Inklusjonskriterier

Modellene måtte oppfylle enkelte kriterier for å kunne delta. Alle modellene måtte ha signert kontrakt med ett eller flere profesjonelle modellbyråer, og ha jobbet internasjonalt som modell i minst 1 år. De måtte også være over 18 år. I tillegg til dette ble det rekruttert modeller som jobber hovedsakelig i primærmarkedene. Modellene som er inkludert gjør enten kun High Fashion, eller både High Fashion og kommersielle jobber. Felles for dem alle er at de har måtte forholde seg til standardmålene som er 89- 90 cm på hoftene og 58-60 cm i midjen. Enkelte av deltakerne har opplevd at de måtte ha vært enda tynnere. Det har også blitt vektlagt at modellene behersker engelsk, norsk eller svensk da denne studien ikke har hatt tilgang til tolk.

3.4.3 Informanter

I studien ble det rekruttert 13 internasjonale modeller fra ulike nasjonaliteter. Totalt var fem modeller fra Norge, én fra Polen, én fra Kroatia, én fra Ungarn, tre fra Sverige og to fra Litauen. Alderen varierer fra 18-28 år med gjennomsnitt på 23,2 år. Det er stor variasjon mellom hvor

lenge hver enkelt har jobbet internasjonalt i bransjen, og det varierer fra minimum 1 år til 10 år. Gjennomsnittet lå på 4,3 år. Høyden til modellene varierte fra 174 cm til 183 cm, hvor gjennomsnittet lå på 178,6 cm. Totalt hadde to modeller en KMI som indikerer normalvekt, mens de resterende var undervektige, se *Tabell 1*. Åtte av dem var mildt undervektige grad 1, mens tre av modellene var moderat undervektige grad 2. Den gjennomsnittlige kroppsmasseindeksen var 17,7 Kg/m² for de 13 modellene. For å beregne kroppsmasseindeksen har Norsk Helseinformatikk sin KMI kalkulator blitt benyttet (NHI, 2017). Se *Tabell 1* som viser informasjon om hver enkelt modell og gjennomsnittet for enkelte av bakgrunnsvariablene.

Tabell 1

Oversikt over bakgrunnsvariabler til alle modeller som inngikk i denne studien.

	Alder	Nasjonalitet	Erfaring (år)	Høyde (cm)	Vekt (kg)	KMI* Kg/m ²
Modell 1	21	Norge	2	182	64	19,3
Modell 2	25	Norge	2	182	60	18,1
Modell 3	18	Polen	2	174	49	16,2
Modell 4	19	Kroatia	1	178	53	16,7
Modell 5	20	Ungarn	2	177	55	17,6
Modell 6	26	Norge	8	178	56	17,7
Modell 7	27	Sverige	9	177	54	17,2
Modell 8	28	Litauen	2	175	56	18,3
Modell 9	27	Litauen	10	182	60	18,1
Modell 10	23	Sverige	4	178	55	17,4
Modell 11	23	Sverige	8	183	56	16,7
Modell 12	19	Norge	1	177	55	17,6
Modell 13	26	Norge	5	179	60	18,7
Gjennomsnitt	23,3	-	4,3	178,6	56,4	17,7

*Kroppsmasseindeks

3.5 Datainnsamling

Datainnsamlingen til studien ble gjennomført sommeren 2017. Hver modell fikk tilsendt et samtykkeskjema før studien fant sted. I samtykkeskjemaet ble studiens hensikt beskrevet, samt informasjon om at deres deltakelse var helt anonym, se *Vedlegg 3*. Deltakerne måtte signere samtykkeskjemaet før intervjuet startet. Modellene fikk selv velge hvor intervjuet skulle foregå. Dette resulterte i at åtte av intervjuene foregikk på cafe, to hjemme hos modellen og tre over Skype.

3.5.1 Utarbeidelse av intervjuguide

Utarbeidelse av intervjuguiden begynte med at forfatteren ut fra egne tanker og erfaringer skrev ned spørsmål som hun mente var relevante å ha med i studien for å belyse problemstillingen. Utarbeidelsen av intervjuguiden skjedde i samarbeid med veiledere. Veiledere kom med forslag til forbedringer, og flere spørsmål de mente burde inkluderes. Med deres inspirasjon kom forfatteren selv på nye idéer til ytterligere spørsmål som burde inkluderes. Etter et tett samarbeid, med utveksling og forbedring av intervjuguiden ble det enighet om den endelige intervjuguiden, se *Vedlegg 1*. Intervjuguiden ble oversatt til engelsk, se *Vedlegg 2*. Eksempler på noen av spørsmålene som finnes i intervjuguiden vises nedenfor:

Kan du fortelle hvilke kriterier du måtte oppfylle for å starte som modell? (eks. Høyde, mål, annet ved utseende)

Røyker du? Hvis ja, hvorfor?

Vet du om mange andre modeller røyker for å opprettholde en lav vekt?

Har du fått innsyn i hva slags metoder andre modeller bruker for å få/opprettholde modellkroppen når det kommer til mat og trening?

I tillegg til spørsmålene i intervjuguiden ble enkelte bakgrunnsvariabler, slik som alder, nasjonalitet, varighet i bransjen, høyde og vekt samlet inn.

3.5.2 Pilotintervju

I denne studien ble det gjennomført ett pilotintervju på en kvinnelig norsk modell. Dette var en modell som var ei venninne av forfatteren. Siden hun på daværende tidspunkt befant seg i Norge, og forfatter i Milano ble intervjuet gjort over Skype. Intervjuet ble tatt opp på lydbånd, og

transkribert med det samme det var ferdig. Enkelte spørsmål måtte presiseres da modellen ikke forsto spørsmålet. For eksempel måtte det forklares hva som mentes med ”stimulanter”. Den transkriberte teksten ble sendt til veiledere. Her ble det gitt tilbakemeldinger hvor da forfatter fikk beskjed om å være oppmerksom på å ikke stille noen ledende spørsmål. Dette var ikke et stort problem, men gjorde at forfatter ble bevisst på å unngå dette videre i datainnsamlingen. Hovedveileder savnet også mer informasjon i detalj for hva modellen spiste i løpet av én dag. Dette medførte at det ble lagt til et ekstra spørsmål:

Kan du beskrive hva du spiser på en vanlig dag?

Ettersom kvaliteten på pilotintervjuet var god ble dette inkludert i studien. Det ble sendt en personlig melding til modellen som deltok i pilotintevjuet via Facebook, hvor hun ble spurt om å fortelle skriftlig hva hun spiser, vanligvis, i løpet av en dag. Dette ble gjort fordi det var ønskelig at alle modellene skulle bli stilt de samme spørsmålene.

3.5.3 Gjennomføring av intervjuer

Før intervjuet startet signerte hver enkelt deltaker samtykkeskjemaet, og bakgrunnsvariabler ble notert. Alle intervjuene ble tatt opp på lydbånd, og modellene ble informert om når opptaket startet. Forfatteren forholdt seg til intervjuguiden under intervjuet, men fulgte ikke alltid spørsmålene i rekkefølge som nedskrevet i *Vedlegg 1*. Dette var fordi enkelte kunne prate svært mye om en sak, som igjen kunne avdekke ulike spørsmål i intervjuguiden, og det var da naturlig å la vedkommende snakke ferdig. Om det ble noen uklarheter, eller noe forfatteren ønsket mer informasjon om, ble spørsmål som ”hva mener du med det?”, ”kan du fortelle mer om dette...?” stilt for å avklare hva vedkommende mente om saken. Det var også tilfeller hvor forfatter gjentok det modellen hadde svart for å få en bekreftelse på at det var forstått riktig. I gjennomsnitt snakket hver modell i 50-60 minutter.

3.6 Transkribering

Etter at intervjuene ble samlet inn ble hvert av dem transkribert. Det vil si at intervjuene som ble tatt opp på lydbånd ble skrevet ordrett til tekst på PC ved bruk av Microsoft Word. Samlet utgjorde intervjuene 147 sider med tekst. Intervjuene som foregikk på norsk ble nedskrevet ordrett. De andre intervjuene ble oversatt fra engelsk og svensk til norsk under transkriberingen. Latter, sukk, pause, stemningsleie og andre ordlyder ble notert i teksten fordi dette kan si noe om modellenes forhold og mening til fenomenet. Dersom forfatter var i tvil om ordlyden i lydfile

ble dette kontrollert ved å spole tilbake flere ganger for å høre hva som ble sagt. Etter at transkriberingen var ferdig ble alle intervjuene gått igjennom enda en gang med høring av lydfilene for å kontrollere og sikre at alt hadde blitt nedskrevet korrekt, og at modellenes ord og uttrykk var forstått.

3.7 Dataanalyse

Kvalitativ innholdsanalyse etter Graneheim og Lundman (2004) sin metode har blitt benyttet for å analysere de transkriberte intervjuene. Dette er en tverrgående analyse. En tverrgående analyse vil si at informasjonen som har blitt innhentet sammenfattes fra flere ulike deltakere. Både likhetstrekk, forskjeller og variasjon i erfaringer, følelser eller holdninger fra flere deltakere har blitt fortolket og sammenfattet (Malterud, 2017). I Graneheim og Lundman (2004) sin metode fokuseres det på det manifeste og latente innholdet i teksten, og det ble derfor fokus på dette under analysene. Tekstens manifeste innhold innebærer det synlige og åpenbare innholdet, mens tekstens latente innhold er det som står skrevet mellom linjene, og krever en fortolkning (Graneheim & Lundman, 2004). Under analyseprosessen hadde forfatter den hermeneutiske sirkel i baktankene.

3.7.1 Analyseprosessen

Første steg i analysen baserte seg på å lese igjennom de transkriberte intervjuene for å få en forståelse og innsikt i hva de forteller om fenomenet. Forfatter noterte seg helhetsinntrykket på dette tidspunktet. Forfatter og hovedveileder leste igjennom intervjuene hver for seg, og noterte ned utsagn som kunne besvare problemstillingen. Det ble først fokusert på det manifeste innholdet. Deretter ble dette diskutert mellom forfatter og hovedveileder. Hovedveileder hadde ut i fra sine tolkninger av de transkriberte intervjuene satt opp ulike underkategorier som for eksempel *Karrierestart*, *Strategier til kosthold og trening* og *Motivasjon til å jobbe som modell*. Under disse skulle forfatter og hovedveileder sammen plassere de ulike funnene hver av dem hadde kommet frem til. Disse ble satt opp i stikkordsform. Dette utgjorde en skisse for veien videre. Funnene som var notert, innebar setninger/uttalelser som fortalte noe om fenomenet. Dette blir omtalt ifølge Graneheim og Lundman (2004) som meningsbærende enheter. Meningsbærende enheter blir brukt slik at deler av teksten kan studeres sammen med andre elementer av materialet som sier noe om det samme (Graneheim & Lundman, 2004). De meningsbærende enhetene ble kondensert. Det vil si at de ble forkortet uten å miste helheten og forståelsen av enheten. Deretter ble den meningsbærende enheten tildelt en kode. Eksempel på hvordan de meningsbærende enhetene ble kondensert og tildelt en kode vises i *Tabell 2*.

Tabell 2

Eksempel på meningsbærende enhet, kondensert meningsbærende enhet og kode

Meningsbærende enhet	Kondensert meningsbærende enhet	Kode
Jeg snuser. Jeg prøvde å slutte, men da spiste jeg så mye godteri at jeg gikk opp i vekt. Så jeg fant ut at om jeg ihvertfall skal klare å slanke meg nå, så må jeg bare begynne igjen. Hadde jeg ikke vært modell kunne det gått hende jeg hadde klart å slutte, men nå har jeg ikke sjans. Jeg hadde jo noen uker i Athen uten snus siden jeg gikk tom, men da spiste jeg is og sjokolade hver gang jeg ville ha snus, og da hadde jeg plutselig bollekinn. Jeg hadde gått opp	Bruker snus for å unngå å innta for mange kalorier for å kontrollere vekten.	Lure sulten

Etter møte med hovedveileder fortsatte forfatter selv med analysene. Datamaterialet ble lest igjennom grundig flere ganger. Under prosessen ble flere meningsbærende enheter merket, kondensert og kodet. Til sammen ble 109 koder utviklet. Disse ga utgangspunkt for 9 underkategorier. Utgangspunktet for disse var skissen hovedveileder hadde satt opp i starten av analyseprosessen. Forfatter har selv utviklet denne under analysene etterhvert som det ble naturlig å utvikle flere, og endre på noen av dem som allerede eksisterte. Den manifeste analysen ga grunnlag for å utvikle kategorier. Hovedveileder satte opp et forslag til kategorier. Forfatter har bearbeidet disse. De endelige kategoriene ble godkjent av hovedveileder. Totalt ble det utarbeidet 4 kategorier. Kategoriene ble diskutert med hovedveileder, og sammen fant forfatter og hovedveileder tema for oppgaven. Tema er et resultat av de latente analysene. Se eksempel på analyseskjemaet med tema, de ulike kategoriene og underkategoriene i *Tabell 3*.

Tabell 3

Oversikt over tema, kategorier og underkategori.

Tema	Kategorier	Underkategorier
Internasjonale modellens opplevelse av motebransjen krav til kropp og utseende	Inspirasjon til å jobbe som modell	Karrierestart
		Motivasjon for å jobbe som modell
	Oppfyllelse av kravene	Krav
		Støtte fra bookere
		Strategier med kosthold og trening
	Forhold til mat	Utfordringer med kosthold
		Forstyrret forhold til mat
	Ønskemål	Meninger om bransjen
		Forslag til endring

3.8 Etiske aspekter

Det er i dag allmenn enighet om at forskning bør utøves på en slik måte at de grunnleggende menneskerettighetene ivaretas. Det stilles konkrete krav til hvordan forskningen gjennomføres for at den skal sikre frihet og selvbestemmelse for dem som deltar, og verne om privatlivet (Lund & Haugen, 2006). Denne studien har derfor lagt dette til grunn ved å gi tilstrekkelig informasjon om studien til modellene samt at all data har blitt behandlet konfidensielt. Under rekrutteringen ble modellene informert om formålet med studien, og hva deltakelsen ville innebære for dem. Alle modellene måtte signere et samtykkeskjema for deltakelse i studien. I samtykkeskjemaet er studiens formål presisert, samt at dette er en frivillig deltakelse hvor modellen er helt anonym, og har mulighet til å trekke seg fra studien når som helst uten å begrunne dette, se *Vedlegg 3*.

Båndopptaker, samtykkeskjema og de transkriberte intervjuene ble bevart hver for seg under studien. De signerte samtykkeskjemaene har blitt lagt i en konvolutt og oppbevares i lukket skap med lås ved OsloMet- Storbyuniversitet. Ingen andre enn forfatter og modeller har fått lest de signerte samtykkeskjemaene. Lydopptakene og de transkriberte intervjuene ble slettet etter at siste transkriberte intervju var ferdig. Det ble sendt en elektronisk søknad til Norsk Senter for Forskningsdata (NSD), prosjektnummer 56171, hvor gjennomførelse av studien ble godkjent. Godkjennelsen fra NSD finnes i *Vedlegg 4*.

4.0 Resultater

I denne delen presenteres resultatene som kom frem fra de kvalitative analysene. Her vil de ulike kategoriene og underkategoriene som ble utformet under analysene bli beskrevet nærmere med utvalgte sitater fra modellene.

4.1 Motivasjon for å jobbe som modell

Modellene i denne studien entret karrieren på ulike vis. Hvordan de kom inn i bransjen vil bli beskrevet i starten av dette kapittelet. Videre vil deres inspirasjon og motivasjon til å jobbe som modell bli belyst, samt hvorfor de tror andre modeller ønsker å være i denne bransjen.

4.1.1 Karrierestart

Omtrent alle modellene fortalte at de i utgangspunktet hadde en tynn figur, og at dette er en av grunnene til at de er i bransjen i dag. Flere av dem fikk stadig høre gjennom oppveksten hvor tynne og høye de var før de entret modellbransjen. Mange av modellene hadde et indre ønske om å jobbe som modell, men tenkte ikke at de hadde det som skulle til før de ble scoutet. Av de 13 modellene som deltok ble 10 av dem scoutet. Det vil si at de ble oppdaget av en modellagent som ønsket å signe dem med et modellbyrå eller som jobbet selvstendig. De ulike modellene ble scoutet på alt fra kjøpesenter, åpen gate, gjennom modellkonkurranser, men også gjennom instagram.

“Mitt nåværende morsbyrå skrev til meg på instagram og lurte på hvor høy jeg var, og hvor gammel jeg var, og jeg skrev tilbake til dem. Da spurte de om jeg kunne komme innom byrået deres, og jeg svarte ja. Så dro jeg til dette byrået hvor jeg da fikk kontrakt.” (Modell 3)

Mange av modellene fortalte også at de hadde blitt oppmuntret av venner og familie som fortalte dem at de kunne jobbe som modell enten før de ble scoutet eller etterpå. Dette medførte at de takket ja da de fikk tilbud om modellkontrakt, eller selv søkte til et modellbyrå på eget initiativ. Det var ikke bare oppmuntring fra venner og familie som resulterte i modellkontrakt for mange av modellene. Tre av dem hadde også et indre ønske om å jobbe som modell, og hadde blitt inspirert av ulike årsaker til selv å søke om modellkontrakt hos et modellbyrå.

4.1.2 Inspirasjon til å jobbe som modell

Det er mange ulike motivasjoner som har medført at modellene i denne studien befinner seg i modellbransjen. Veldig mange av modellene fortalte at modellbransjen slett ikke var like glamorøs som de hadde sett for seg. Den er tøff, det er mange om beinet, og det er ikke sånn at du lever et luksuriøst liv ved mindre du er en av de få toppmodellene. Noe de fleste trakk opp som en svært positiv side ved å jobbe som internasjonal modell var muligheten det ga til å reise, treffe nye mennesker, møte nye kulturer og oppleve verden. Ikke alle hadde hatt mulighet til dette uten å jobbe i modellbransjen. Som modell kan man få mye gratis, man kan få fine ting, være med på vakre og kule steder, være med på fine båter, og generelt være med på utrolig mye kult noe som også ser bra ut på instagram og sosiale medier, hevder *Modell 6*, og mener dette er en av grunnene til at mange ønsker å jobbe som modell. Selv om mange av jentene fortalte at bransjen var tøff, og at det ikke var så lett å tjene penger slik de i utgangspunktet hadde trodd, er fremdeles en av motivasjonene deres penger. *Modell 6* forteller at dette er noe av det vanskeligste med bransjen. Man vet aldri om man vil tjene noe i den neste måneden eller ikke. Det er heller ikke alltid modellbyrået betaler modellen. Allikevel er det mulig å tjene veldig mye penger på kort tid dersom man får de riktige jobbene, og dette er en motivasjon for mange.

“Jeg tror liksom at det er muligheten som fins til å tjene penger raskt og få reise, for meg, får å se verden og muligheten til å treffe nye mennesker, og oppleve nye kulturer, ikke som turist, men faktisk å bo der.” (Modell 7)

Fire av modellene nevnte også at de hadde stor glede av å stå foran kamera. De syntes det var gøy å kunne utrykke følelser, og jobbe som en slags skuespiller uten ord. *Modell 10* fortalte at hun likte å være kreativ, og at dette var en måte hun kunne få utfolde seg på.

Noe som også ble nevnte hos de fleste av modellene, noe et fåtall av dem utrykte gjaldt dem selv, men var en motivasjon blant andre modeller, var ønske om å bli kjent, beundret, få oppmerksomhet og en bekreftelse på å være vakker og perfekt utseendemessig. I dagens samfunn er det ettertraktet å bli sett på som vakker forteller *Modell 7*, og det å være en modell er en bekreftelse på at man er det.

Flere av modellene fortalte at de kjente til mange andre modeller som befant seg i modellbransjen fordi de kom fra fattige områder i verden, og hadde ikke de samme mulighetene til å tjene penger i sitt eget hjemland. De var villig til å strekke seg langt i modellbransjen for å skaffe penger til dem selv og forsørge familiene sine.

“Det er også jenter som kommer fra kjempefattige strøk i Øst Europa, Russland og andre steder som er så.. de trenger penger til familiene sine. De gjør alt, absolutt alt for å bli så tynne som bare mulig, fordi de må.” (Modell 6)

Modell 7 fortalte om ei brasiliansk modellvenninne som kom fra en bakgrunn med økonomisk usikkerhet. Hver måned sender hun penger hjem til moren og søsteren sin for å forsørge dem. Hun har jobbet som Fashion modell, men nå som hun nærmer seg 30 år har hun begynt å foryngre seg ved hjelp av kirurgi. Hun har blant annet lagt inn brystimplantat slik at hun kan gå over til mer kommersiell modelljobbing. Hun liker ikke kravene som bransjen representerer, men må uansett forholde seg til dem for å klare å tjene penger.

4.2 Strategier for å oppfylle kravene

Som modell er det en rekke krav til kropp og utseende, og modeller har ulike strategier for å oppfylle disse. Hvor stor, eller liten, en modell skal være varierer etter hvilket sted i verden modellen jobber. For eksempel tillates det ofte at modellene er litt større i sekundærmarkedene som omfatter for eksempel Istanbul og Athen, enn hva de må være i primærmarkedene slik som Milano og Paris for eksempel. Modellene i denne studien snakker om kravene de har møtt i primærmarkedene, og da hovedsakelig Milano. I denne delen av resultatene vil kravene modellene må oppfylle presenteres, tilbakemeldinger og råd fra modellbyrå/bookere for å oppnå kravene, og hvilke strategier de har for å oppfylle disse.

4.2.1 Krav

Midje- hofte mål var noe de fleste modellene i studien hadde fått kritikk for på ett eller annet tidspunkt i deres karriere. En av modellene fortalte at det er disse kroppsmålene som er av størst betydning. De fleste nevnte at de hadde fått beskjed om at de maksimum skulle være 89-90 cm rundt det største partiet på hoftene. Når det gjelder midjemålet svarte de fleste modellene at de helst ikke skulle være mer enn 60 cm rundt midjen. De påpeker at det er veldig strengt med hvor mange centimeter man er, og at kun 1-2 centimeter for mye kan gjøre at man mister en modellkontrakt eller jobb.

“Jeg var 91 cm på hoftene tror jeg (...) De sa jeg skulle spise sunt og miste vekt, og at jeg da skulle bli 89-90 cm på rumpa. Det var bra.” (Modell 5)

Selv om en modell har de riktige målene må man også være veltrent. Flere av modellene har fått beskjed om at de må ”strammes opp”, redusere underhuds fett og øke i muskelmasse. På samme tid skal man heller ikke være for muskuløs når man jobber som modell forteller *Modell 7* og *12*.

“...kroppsmålene mine var ikke for store, jeg så bare veldig” soft” ut. Så de sa bare at jeg kanskje burde trene litt mer. Jeg skulle ikke miste vekt, bare bli mer toned.” (*Modell 8*)

Modell 7 og *10* fortalte at de på et tidligere tidspunkt jobbet innen High Fashion og ble bedt om å bli enda smalere enn 89-90 cm rundt hoftene og 60 cm rundt midjen. *Modell 7* hadde en gang et oppdrag for Alexander McQueen hvor hun hadde problemer med å lukke igjen en kjole rundt midjen, selv om hun var 177 cm og hadde en midje på 59 cm. Trolig var denne kjolen 56 cm rundt midjen ifølge modellen. Samme modell hadde også en jobb for Chanel hvor hun slet med å få på seg en kjole over hoftene til tross for at hoftene hennes målte 86 cm.

Høyde er et svært sentralt tema når det kommer til det å jobbe som modell. Modellene i denne studien er mellom 174-183 cm høye. *Modell 3* som var 174 cm nevnte at hun gjerne skulle vært 1 cm høyere, siden hun har blitt fortalt at det er ideelt å være 175 cm og høyere. *Modell 2* som var 182 cm fortalte at hun ofte fikk høre at hun var for høy for ulike jobber. Ut ifra modellene kan det da virke som at en høyde mellom 175 og mindre enn 182 cm er det som er ideelt.

Modell 2 og *9* har også fått bemerkninger på personligheten sin. De ble fortalt at de var for sjenerte, og at dette var noe de måtte gjøre noe med. *Modell 9* nevnte spesifikt at hun måtte bli mer selvsikker. En annen ting som ble nevnt av *Modell 2* som et krav var catwalken. Skal man jobbe som modell kreves det at man kan gå på høye heler, og i en spesiell gange som omtales som catwalk. *Modell 13* forteller at bransjen handler mye om utseende, men også om å ha det lille ekstra når man møter klientene. Du skal ha glimt i øya og presentere hele pakka på 10 sekunder i møte med klientene forteller hun. Ikke bare kroppen, men alt.

4.2.2 Støtte fra bookere

Modellene har ulik erfaring med bookernes tilbakemeldinger og rådgivning når det kommer til hvordan de skal oppfylle kriteriene. Som nevnt i 4.2.1 *Krav* har alle modellene fått beskjed om å redusere sin kroppsstørrelse på ett eller annet tidspunkt. Enkelte av modellene forteller at de hadde noen ufine opplevelser av hvordan de ble fortalt at de var for store og måtte redusere sin kroppsstørrelse. For eksempel opplevde *Modell 1* å bli fortalt av sitt modellbyrå i Milano at hun var ”very overweight”, og at hun måtte slanke seg så fort som mulig. Dette fikk hun høre ved ankomst på sin første tur til Milano. Modellen, som er 182 cm, forteller at hun på daværende

tidspunkt var 97 cm rundt hoftene. *Modell 6* forteller om sin opplevelse den første gangen hun kom til Milano:

“De tok bilder (polas) av meg som de tok opp på storskjerm inne i byrået, og sirklet rundt foran alle med tusj hva som var feil med kroppen min, og hva som måtte forandres.”

Modellen ble sendt hjem etter 1 uke da hun ikke gikk ned i vekt slik modellbyrået hennes ønsket. Hun forteller at hun manglet kunnskapen på daværende tidspunkt for hvordan hun kunne gjøre det. *Modell 7* forteller også om en hendelse hvor hun fikk tildelt et hvitt pulver av bookeren sin i Paris før moteuken. Hun fikk beskjed om å ta litt av dette på tungen dersom sulten meldte seg. Det var veldig viktig at hun ikke tok for mye av dette. Modellen fikk ikke vite hva det var eller hvor hun kunne få tak i dette. Hun mistenker at det kunne være et narkotisk stoff. Samme modell opplevde også å miste en jobb for Valentino da hun var 2 cm for stor over hoftene. Modellen er 177 cm høy, og på daværende tidspunkt var hun 91 cm rundt hoftene. Bookeren hennes kalte henne en elefant, og ble kjempesint fordi hun ikke ville gå ned i vekt. *Modell 10* forteller at hun opplevde tre modeller få avføringstabletter av bookeren sin før moteukene i Milano. Dette skulle hjelpe dem med å komme i perfekt shape ifølge bookeren. Modellen selv ønsket ikke å ta i bruk dette, da hun er redd for alt av piller med kjemiske substanser. *Modell 11*, som selv har kompetanse innen ernæring, sier hun er svært bekymret over rådgivningen fra bookere rundt om i bransjen. Hun mener at dersom de ikke har kunnskap om ernæring og trening bør modeller som trenger å redusere kroppsstørrelsen sin bli henvist til en person med kompetanse innen ernæring og trening.

Selv om det har vært en del urovekkende rådgivning fra bookere i diverse modellbyråer er det også mange som tar vare på modellene sine. Da *Modell 10* avsluttet samarbeidet med manageren sin, som hadde gjort at hun hadde fått et svært avansert forhold til mat, fikk hun beskjed av sitt nye morsbyrå at hun ikke var i stand til å reise internasjonalt for å jobbe som modell. De fortalte henne at de så hun ikke hadde det bra, og at hun måtte restituere og legge på seg før de ga henne mulighet til å reise. Byrået har fortalt modellen at hun må ha en sunn livsstil, og spise optimal og trene for å kunne jobbe som modell, og spør ofte hvordan hun har det. Modellen forteller at hun opplever at de bryr seg om henne som person. Hun beretter at hun ikke ønsket å høre på venner og familie da de fortalte henne at de var bekymret over helsen hennes fordi hun var blitt svært tynn. Modellen nektet å høre på dem, men da hennes nye modellbyrå fortalte henne at hun ikke kunne holde på slik tok hun dette til seg, og endret sin adferd. Hun forteller at hun stolte på dem siden de kjente bransjen, og visste hva som krevdes. *Modell 5* forteller at da hun fikk beskjed om å redusere sin kroppsstørrelse fikk hun en kostholdsplan fra

byrået sitt, og tilgang til personlig trener. Modellen forteller at byrået var klare på at en sunn livsstil var veien å gå for å kunne jobbe som modell. *Modell 3* forteller at hun også har fått beskjed av bookeren sin i Milano at hun må øke i vekt. *Modell 9* forteller at hun også har opplevd at en booker har fortalt en modell om å gå opp i vekt, fordi hun er for tynn for bransjen. Denne modellen risikerte å bli sendt hjem dersom hun ikke la på seg.

4.2.3 Strategier med kosthold og trening

Noe som gikk igjen hos de fleste modellene var at de var veldig forsiktige med karbohydrater, og da i form av pasta, pizza, brød og produkter med hvetemel og sukker. *Modell 1, 6 og 13* spiste lavkarbo i perioder hvor de trengte å gå ned i vekt. For å slanke seg oppga mange at de lå i kaloriunderskudd, hvor enkelte spiste ned mot 400-800 kcal om dagen i perioder. Ifølge modellene var det å ligge i et kaloriunderskudd en av hovedmetodene til de fleste modeller i bransjen. Modellene i denne studien rapporterte å ha opplevd andre modeller å leve på et kaloriinntak mellom 200-1200 kcal om dagen. I tillegg til kalori restriksjon økte mange treningsmengden samtidig. *Modell 1, 6 og 12* oppga at de tok i bruk apper på mobilen for å telle kaloriene slik som Lifesum og Myfitnesspal. Modellene fortalte at de hadde sett mange ulike dietter og kosthold i bransjen slik som bokhvetedietten, Duncan dietten, høyproteindiett, juicediett, vegetar- og veganerkost, 5:2 og steinalder kosthold. Enkelte av modellene hadde testet ut noen av dem. *Modell 2* forteller at hun er vegetarianer. Dette er hovedsakelig på grunn av miljø og dyrevelferd, men hun forteller også at det er lettere å holde seg tynn med dette kostholdet. Mange hadde også fokus på sunn og næringsrik mat. Havregryn gikk igjen i mange av måltidene sammen med grønnsaker, frukt, nøtter, fullkornsprodukter, fisk og magert kjøtt.

Når det kommer til trening var det mange som oppga at de unngikk tunge vekter, men ikke alle. Dette var fordi de mente at det ville føre til at de bygde for store muskler, noe som ikke er gunstig i modellbransjen. Både powerwalking, vanlig turgåing, hoppe tau, styrketrening med egen kroppsvekt, Pilates og yoga var aktiviteter som gikk igjen hos mange av dem. Treningsmengden varierte fra null dager i uka til sju. De av modellene som svarte at de i perioder trente sju dager i uka oppga at dette ikke var noe de gjorde ofte, men dersom de hadde tid og mulighet. Generelt var treningsmengden et resultat av tid. Kun én av modellene oppga at hun ikke trente i det hele tatt.

Flere av modellene fortalte at de røyket sigaretter fordi de ikke ønsket å innta for mye mat. Om sulten meldte seg var det lettere å la seg distrahere med en sigarett. Bruk av sigaretter som et middel for å innta mindre kalorier er en svært utbredt strategi i modellbransjen ifølge modellene. Snus ble også nevnt å ha samme effekt hos tre av modellene.

“Jeg snuser. Jeg prøvde å slutte, men da spiste jeg så mye godteri at jeg gikk opp i vekt. Så jeg fant ut at om jeg ihvertfall skal klare å slanke meg nå, så må jeg bare begynne igjen. Hadde jeg ikke vært modell kunne det gått hende jeg hadde klart å slutte, men nå har jeg ikke sjans.”
(Modell, 12)

Kaffe er et middel som mange drakk nettopp fordi det hjalp dem å holde energinivået oppe uten å innta ekstra kalorier. I tillegg oppga flere av modellene at kaffens avførende virkning var en annen grunn til at de drakk kaffe, og at den virker vanddrivende. Ifølge modellene i studien var kaffedrikking på grunn av nevnte virkninger også svært populært blant modeller generelt.

Enkelte modeller oppga at narkotika var svært utbredt i modellbransjen, og lett tilgjengelig. Noen fortalte at de kjente til modeller som tok i bruk kokain og et stoff kalt Molly (MDMA/Ecstasy) for å klare å holde kroppen i gang samtidig som de lå i kaloriunderskudd. *Modell 7* forteller at hun opplevde bruk av narkotika spesielt under moteukene i London. Her tok mange modeller kokain for å klare å holde energinivået oppe uten at de sto i fare for å legge på seg. *Modell 3, 7 og 10* fortalte at de er sjokkert over hvordan mange modeller snakker om narkotika. De snakker om det som det er hodepinetabletter forteller *Modell 10*. Ingen av modellene i studien fortalte at de selv holdt på med dette.

“Jeg har også hørt noen si at om man tar et stoff som heter Molly da kommer du til å danse masse, og forbrenner masse kalorier, og du kjenner ikke sult på flere dager” ta det, det er dritbra”, sa folk.” (*Modell 10*)

Vanddrivende midler, avføringstabletter og piller mot luft i magen ble også nevnt som midler som ble tatt i bruk for å bli litt smalere. Vanddrivende var det som var mest utbredt, men modellene var klare på at dette bare var en kortvarig løsning som ble tatt i bruk før de skulle måles, eller hadde en viktig casting eller jobb.

Generelt var modellene mer positiv til bruk av helsekostprodukter, enn legemidler for å redusere vekten sin. Av helsekostprodukter ble vanddrivende og avførende te nevnt, samt naturprodukter som øker forbrenningen.

4.3 Forhold til mat

I denne delen av oppgaven vil det naturligvis ikke bli stilt noen diagnose på noen som helst, da dette ikke er i forfatterens kompetanseområde, og heller ikke studiens formål. Derimot vil det bli fokus på hva modellene selv har fortalt som vekker bekymring utover hva som ansees som et sunt

forhold til mat. Det virket som at de fleste modellene i denne studien hadde et sunt forhold til mat, og var bevisst på at de måtte trene og spise sunt for å klare seg i modellbransjen. Allikevel kan det virke som at det er en del å ta tak i. Tre av modellene oppga at de hadde fått et avansert forhold til mat på grunn av kravene bransjen stiller. Modellene kommer også med en rekke urovekkende observasjoner av andre modeller. Før dette blir belyst vil det bli gjort rede for hva modellene opplever som utfordringer i forhold til å holde ideal-målene.

4.3.1 Utfordringer med kosthold

Ifølge modellene er det ikke alltid like lett å imøtekomme bransjens krav til kropp og utseende. Da forfatteren spurte modellene hva som var de største utfordringene med å oppnå disse kravene svarte noen at det rett og slett var kroppen deres. *Modell 1, 7, 10* og *12* opplevde at den kjempet imot når de prøvde å slanke seg. Selv om de spiste mindre og økte treningsmengden ville ikke kroppen spille på lag, og de opplevde at de ikke fikk noen resultater uansett hvor hardt de prøvde. Det skal nevnes at *Modell 7 og 10* opplevde dette under en periode av deres karriere hvor de ble bedt om å være mindre enn 89-90 cm på hoftene og under 60 cm rundt midjen. Det store fokuset på smale hofter opplevde mange som utfordrende, spesielt etter at de fylte 20 år. Slik *Modell 10* forteller, har kvinner naturlig brede hofter, og dette blir mer fremtredende med alderen.

“Jeg kjente at selv om jeg sultet meg mye, og trente mye, så kjentes det ut som om målene mine ble de samme, eller ble større, fordi forbrenningen gikk ned. Den funket ikke lenger..., og jeg trente, og man får muskler til slutt kanskje. Jeg kjente at jeg sto stille, eller at kroppen min bare” NEI!” og kjempet i mot meg.” (Modell 10)

Mat som sosialt var også et tema mange nevnte. Dersom de hadde fått beskjed om å gå ned i vekt var det mange som unngikk sosiale sammenhenger fordi det ofte bød på fristelser i form av mat, kaker, snacks og alkohol, noe som kunne være vanskelig å motstå.

Tilgang på informasjon på hva de burde gjøre for å få de riktige kroppsmålne var det også noen av modellene som savnet. De ble fortalt at de skulle gå ned x antall centimeter, men ikke hvordan. De opplevde det derfor som en utfordring at de ikke visste hva de skulle spise, og hvordan de skulle trene for å oppfylle kravene. *Modell 11* uttrykker bekymring for ernæringskunnskapene blant unge modeller. Hun opplever at de spiser mye dårlig mat slik som søtsaker, og for at de ikke skal innta for mange kalorier erstatter de dette med annen næringsrik mat.

Modell 11 forteller at det som hun opplever som det vanskeligste er at hun konstant må vite og holde øye med kroppen sin som hun beskriver- på et umenneskelig vis. Som modell må man hele tiden vite akkurat hvor mange centimeter man er rundt hoftene og midjen, spesielt hoftene. Alle valg som blir tatt i hverdagen påvirker yrket forteller hun, og sier det kan være veldig vanskelig til tider.

Ofta får modeller kort tid på å slanke seg, og dette opplever noen som utfordrende. *Modell 1* sier at da hjelper det ikke bare å spise sunt om man skal klare å nå målene på kort tid. *Modell 6* sier hun opplever det som stressende, og at det å bli stresset gjør vektnedgangen vanskeligere, i tillegg til at det medfører dårlig hud, noe som er svært ugunstig i modellbransjen.

4.3.2 Forstyrret forhold til mat

Som nevnte innledningsvis virket det som at de fleste modellene i studien hadde et fornuftig forhold til mat. De som ga uttrykk for noe annet vil bli ytterligere beskrevet. To av modellene fortalte åpent om at modellbransjen hadde medført at det hadde fått et avansert forhold til mat, og beskriver dette som en spiseforstyrrelse. Begge modellene forteller at det startet i begynnelsen av deres karriere. *Modell 10* opplevde å ha en manager som fortalte henne hva hun skulle spise og hva hun ikke kunne spise, samt hvordan hun skulle trene. Dette medførte stor vektnedgang for modellen, og hun klarte etterhvert ikke å leve et normalt liv. Hun var stadig i frykt for sosiale sammenhenger med familie og venner fordi hun ikke ønsket å spise noe som ikke var "lov". Hun levde også på et energiinntak på 800 kcal om dagen, noe som er svært lite for en ung kvinne på 178 cm. Hun beskriver at hun hadde et manisk forhold til mat preget av strenge regler og rutiner. Etterhvert avsluttet hun samarbeidet med denne manageren, og fikk kontrakt hos et modellbyrå. *Modell 7* forteller at alt startet da hun flyttet til Paris for å jobbe som modell. Hun beskriver seg selv som en pliktoppfyllende pike som var redd for å skuffe andre og si nei. Hun ble fortalt at hun måtte miste vekt, og fikk en rekke råd av byrået om hvordan hun skulle spise og trene. Dette medførte at hun til slutt fikk et svært avansert forhold til mat, og måtte avslutte oppholdet etter noen måneder fordi hun ble redd for sin egen helse. Hun beskriver hendelsen som svært angstladet. Begge modellene forteller at de i dag føler seg mye friskere, men at de fortsatt sliter med dårlig samvittighet og et litt angstladet forhold ved inntak av mat.

To andre modeller i denne studien kom med noen uttalelser som vekket uro. *Modell 12* forteller at hun til tider teller kaloriene hun inntar og at dette trigger en indre konkurranse i henne om å spise minst mulig.

“Når jeg er på diett og sånn så spiser jeg som regel 500 kcal om dagen. Jeg prøvde å spise 1500 kcal, men det ble, jeg vet ikke. I hjernen min ble det som en konkurranse om å spise minst kalorier liksom. Jeg prøvde bare å spise så lite som mulig kalorier, og da ble det ca. 500 kalorier på en dag. Aldri over 1000 kcal ihvertfall.”

Samme modell forteller at om hun ikke hadde blitt så slapp og fått vondt i hodet kunne hun tenke seg og kun innta vann for å slanke seg. Hun opplyser om at hun nå blir mye fortere syk, samt at sykdomsperioden varer lengre enn før hun startet å jobbe som modell. Hun mener dette har en sammenheng med energiinntaket hennes.

Modell 1 forteller at hun stort sett spiser lavkarbo, og at bransjen har gjort at hun har fått et litt mer anstrengt forhold til mat. Hun forteller at om hun for eksempel spiser en potet tør hun ikke gå på vekten neste dag fordi den inneholder karbohydrater, og er redd for at dette har medført vektøkning.

Alle modellene i studien fortalte at de har opplevd en eller flere modeller som har en spiseforstyrrelse eller et avansert forhold til mat. *Modell 10* forteller at hun opplever det er mer normalt å ha et avansert forhold til mat i denne bransjen enn at man ikke har det. Hun sier at mat blir på en måte en fiende for mange. Seks av modellene i studien kjenner andre modeller som sliter med en klinisk spiseforstyrrelse. Andre derimot har beskrevet en rekke urovekkende atferd rundt kosthold og trening slik *Modell 7* beskriver her:

“Jeg har møtt jenter som faktisk spiser papir. Jeg har bodd med en jente som.. en spansk jente (...), og ho spiste altså bare røde ting (...) Jeg vet ikke om hun hadde en diagnose eller noe, men hun spiste.. maten hennes var alltid delt i trekanter. Så hun kunne sitte i type 1 time om kvelden å skjære plommer i trekanter, eller løk. Hun spiste veldig mye rødløk.” (Modell 7)

Modell 9 fortalte at hun har ei modellvenninne som hun omtrent aldri hadde sett spise mat. For det meste drakk hun kaffe og røyket. Av og til spiste hun en sjokolade for å holde energinivået oppe, men aldri noe spesielt næringsrik mat. Samme modell forteller også om en annen jente hun bodde sammen med som kun spiste egg og tomat, og dersom hun spiste noe måtte hun hoppe tau i 1 time. Hun beskriver denne jenta som ”freaking skinny”.

Modell 9 og 12 forteller at de har opplevd at modeller har fortalt dem at de har mistet mensesyklusen og hår som følge av et lavt energiinntak. *Modell 6, 7, 10 og 12* forteller at de har opplevd modeller som kaster opp maten for å kvitte seg med kaloriene. *Modell 10* opplevde tre

modellvenninner som trigget hverandre til å blant annet kaste opp, ta narkotika og avføringstabletter for å holde modellmålene sine.

Modell 4 sier hun opplever at de fleste modeller er naturlig veldig tynne, og selv om hun måtte slanke seg for å komme ned i modellmålene har hun også problemer med å legge på seg. Hun tror hun aldri kunne blitt tykk. Flere av de andre modellene i studien har også fortalt at de er naturlig veldig tynne, men ikke så tynne som bransjen krever.

“... faktisk så tror jeg vi kan gi en stor takk til genene våre eller metabolisme, fordi jeg tror alle modeller har noe fra foreldrene sine, eller at de selv er tynne. For meg er det vanskelig å bli feit, jeg tror det nesten er umulig. (Modell 4)

4.4 Ønskemål

Modellers kroppsstørrelse og utseende er svært omdiskutert i media i dag. Av den grunn har det vært interessant å høre hva modellene selv mener om dette, og om det er noe de kunne tenke seg å endre i bransjen når det kommer til kropp og utseende. Nedenfor følger derfor en redegjørelse for tankene modellene i denne studien har om dette temaet.

4.4.1 Meninger om bransjen

Det er en tøff bransje, og man skal forholde seg til mange ulike mennesker som har ulike meninger om hvordan man skal se ut og være. *Modell 6* forteller at hun av og til må ta seg sammen og skille mellom seg selv som menneske og modell, noe som ikke alltid er like lett med alle tilbakemeldingene man får på kropp og utseende.

Ut i fra hva modellene fortalte hadde en rekke av dem delte tanker om hva de syntes om bransjen. *Modell 10* forteller at hun virkelig hater kravene som sier at man skal være så tynn. Hun skulle ønske de så på helheten av modellen, om hun ser frisk ut og har utstråling, og at ikke alt skal avhenge av at man har akkurat de riktige kroppsmålne. Hun føler det er et slags maktvertak fra modellbyråer, fotografer og designere hvor de bestemmer over modeller som ikke har noen rettigheter. Hun mener en av grunnene til at det er slik for kvinnelige modeller er nettopp fordi de er kvinner. Kvinner har alltid vært et objekt for mannen, og lever under mange kriterier for hvordan man skal være og se ut. Hun mener kvinner må stå opp for hverandre og kjempe for sine rettigheter. Både *Modell 1, 4, 5, 7, 8, 9, 10 og 12* bruker ord som sinnssyk, ekstremt, “crazy” og umenneskelig for å beskrive hva de mener om hvor tynne modeller må være i forhold til deres høyde. De mener det er for strengt. Det skulle ikke være nødvendig å være 89-90 cm på rumpa om

man ser bra ut med 91-92 cm forteller *Modell 4*, og mange av de andre. Samtidig forteller enkelte av dem at bransjen må stille krav. En modell skal være høy og tynn, men ikke for tynn hvor man tilsynelatende har en spiseforstyrrelse, mente mange. Det hadde ikke vært noe spesielt om alle kunne bli modeller. Du skal være ”amazing” forteller *Modell 3*. *Modell 13* beskriver det å jobbe som modell på lik linje som en toppidrettsutøver. Man må ha stort fokus på kosthold og trening for å kunne jobbe i denne bransjen. I denne sammenheng er det også viktig å nevne at flere synes bransjen blir negativt fremstilt. Det er ikke sånn at alle sliter med spiseforstyrrelser. Den samme modellen som sammenlignet modeller med toppidrettsutøver syntes det var urettferdig at en idrettsutøver som trente flere timer hver dag og hadde stort fokus på kosthold fikk ros for sin innsats, mens modeller ble sett ned på. Om en modell har like stort fokus på mat og trening ble hun/han sett på som syk eller spiseforstyrret. *Modell 6* forteller også at hun mener modellbransjen er negativt fremstilt:

“Når du hører folk snakke om modeller og motebransjen er det veldig mange som er sånn” åå, hun er tynn, hun har anoreksi, hun har spiseforstyrrelser”. Men det jeg har lært da, ved å være i denne bransjen er at det er veldig mange som er naturlig tynne. Som bare er kjempemale. De siste tre årene, så leide jeg ut sengeplasser til mange av disse modellene, så jeg har fulgt og så deres spisevaner, treningsvaner og alt sånt. Og det er like mange av dem som spiser enormt mye som meg, som av de som ikke gjør det.” (Modell 6)

Modell 2 og 13 mente det ikke var noe problem at kravene til kroppsstørrelse var så strenge. Man velger selv om man vil jobbe i denne bransjen, og da må man innfinne seg etter reglene forteller ei av dem. *Modell 3, 11 og 13* forteller at om du skal jobbe som modell må du også ha en genetisk fordel ved at du er naturlig slank. Hvis ikke er det umulig å slanke seg til de riktige kroppsmålene på en sunn måte. En liten prosent er også helt naturlig i målene som kreves uten å tenke på mat og trening forteller modellene.

Modell 6 forteller at en av de tingene hun mener er positivt med bransjen, og da innen High Fashion, er at mange av disse jentene ikke nødvendigvis er de vanlige folk ville utpekt som de peneste. Ofte har de spesielle utseender og benstruktur som gjør dem spektakulære i et fashion perspektiv. Det kan være jenter som har kroppen til en gutt, lange armer og sinnsyk benstruktur, forteller hun. Samme modell hadde også kompleks for ansiktet sitt frem til hun entret modellbransjen. Her opplevde hun veldig god respons på sitt fysiske utseende, hvor mange mente at ansiktet hennes var spektakulært.

4.4.2 Forslag til endring

Som sagt fortalte flere av modellene i studien at de syntes kravene som ble stilt til dem var for strenge, og for tynt spesielt med tanke på hvor høye de burde være. Flere sa de syntes det var for stort fokus på å ha akkurat de riktige målene. Det var ikke alltid rom for å være 1-2 cm for stor. De fleste, uavhengig om de var 174-182 cm opplevde at de måtte forholde seg til målene om å være 89-90 cm rundt hoftene og 60 cm i midjen, uavhengig av høyden deres. Flere sa derfor at kroppsmålene burde være mer tilpasset høyden, slik en av modellene uttrykte da forfatteren spurte hva hun kunne tenke seg å endre i modellbransjen:

“Da ville jeg hatt mål i forhold til høyde. For det er jo helt feil at jeg på 182 cm skal være like smal over rumpa som en på 174 liksom.” (Modell 1)

Flere uttrykte at det bør være mindre fokus på å ha de eksakte målene, men mer fokus på helheten av modellen. Om man er 1-2 centimeter for stor, men ser bedre ut slik, bør det være rom for å være litt større. Ihvertfall om man ser trent ut, da bør det være lov å være litt større sier *Modell 1*.

Modell 7 mener at det må legges press på designere og produsenter til å endre størrelsen på prøvestørrelsene, og ta i bruk større modeller. Hun foreslår at disse størrelsene bør være i 36/38, og ikke 34/36.

Når det gjelder KMI-grense som minimum for å kunne jobbe som modell, stilte flere seg negativ til dette. *Modell 10* forteller at hun alltid har vært under denne normale kurven fra hun var liten, og at det blir feil å bruke denne siden det ikke er et godt mål for om man er sunn eller ikke. Hadde det vært opp til henne ville hun innført en helseundersøkelse for å kartlegge hvem som var naturlig tynne, eller hadde problemer med mat.

Flere av modellene viser bekymring for svært unge modeller som kommer inn i bransjen. De tror mange unge jenter er lett påvirkelige, og har lettere for å utvikle et avansert forhold til mat og kropp på grunn av kravene de står ovenfor. Derfor mener mange det burde vært innført en aldersgrense på 18 år slik at man er myndig. En annen grunn til at flere ønsker en aldersgrense er at de mener en tenåringskropp ikke bør være idealet for voksne kvinner. Det blir også en form for seksualisering av barn dersom de blir bedt om å gå utfordrende kledd og posere i frekke positurer mener *Modell 7*.

“Jeg synes man skal være 18 år innen man får begynne, for det er urimelig at det er en 13 årings kropp som gjør reklamen for en voksen kvinnes klær, og setter et ideal som andre voksne kvinner

skal leve opp til. Så jeg synes det er feil, Det burde man endre på. Og da tror jeg det skulle følge et mer naturlig ideal også.” (Modell 10)

Alle modellene i studien var i mot bruk av ekstremt smale modeller- ved mindre de var det naturlig. Heller ikke pluz size var greit i følge mange av modellene, og utrykte at det var like usunt å være for tykk som for tynn. Det er ikke greit om folk tror det er bra å være pluz size heller forteller *Modell 4*. Av den grunn skulle mange ønske det var mer fokus på sunne og normale modeller. *Modell 9* fortalte at hun skulle ønske modellene så ut slik de gjorde for 20 år siden, som Claudia Schiffer og Cindy Crawford. De var vakre og slanke, men ikke magre. De hadde former, men samtidig var de veltrente.

5.0 Diskusjon

Diskusjonskapittelet er delt inn i to deler. I første del vil studiens metode bli drøftet. I andre del vil hovedfunnene bli drøftet opp mot problemstilling, tidligere forskning og teori.

5.1 Metodediskusjon

Kvalitative studier representerer en forståelse av fortolkninger av de fenomen forskeren studerer (Malterud, 2017). Om fortolkningene er troverdige er derfor et sentralt tema for å beskrive studiens kvalitet. Troverdighet er det overordnede begrepet for studiens reliabilitet (pålitelighet), indre validitet (gyldighet) og ytre validitet (overførbarhet) (Thagaard, 2013). Videre i dette kapittelet vil disse begrepene bli redegjort for å drøfte studiens kvalitet.

Reliabilitet

Studios reliabilitet styrkes ved at det gis en detaljer beskrivelse av forskningsprosessen. Dette innebærer at forskeren har redegjort for alle trinnene fra forskningsstrategi til analysemetode. Forskeren skal også være reflektert over sin egen forskerrolle, og sin forforståelse. Dette er viktig slik at andre kan forstå de tolkningene som er gjort, og hvordan forskeren har kommet frem til resultatene (Thagaard, 2013). Studios reliabilitet ansees som styrket da forfatter har gjort en detaljert beskrivelse i metod delen av forskningsprosessen, hvor det da er redegjort for forskningsdesign, teoretisk tilnærming, utvalg og utvalgsprosess, samt innsamling av data og analyse av datamateriale. Forfatter har også redegjort for sin forforståelse i studiens *Metode* og *Forord*. Senere i dette kapittelet vil forfatter reflektere over hvordan hennes forforståelse og posisjon kan ha påvirket studiens gjennomføring og resultater i forsøk på å styrke studiens reliabilitet.

Validitet

Validitet handler om i hvilken grad kunnskapen som er frembragt representerer virkeligheten (Thagaard, 2013). Validitet kan deles inn i intern- og ekstern validitet. Intern validitet innebærer i hvilken grad resultatene er gyldige for det utvalget og det fenomenet som er undersøkt (Kvale, 1996). For å redegjøre for studiens interne validitet vil det i metodediskusjonen argumenteres for hvorfor et kvalitativt forskningsdesign er blitt brukt for å besvare problemstillingen, og hvorfor hermeneutikken har blitt benyttet som teoretisk tilnærming. I dette kapittelet vil det også redegjøres for hvorfor gjeldende utvalgsstrategi og utvalg har vært egnet for å besvare problemstillingen. Gjennomførelse av analysene vil også bli ytterligere beskrevet for å styrke

studiens interne validitet. Gjennom å gjøre forskningsprosessen gjennomskiktig gir dette også leseren mulighet til å vurdere om tolkningene er gyldige.

Mens intern validitet handler om i hvilken grad kunnskapen som er frembragt er gjeldene for utvalget som deltok i studien, går ekstern validitet ut på om kunnskapen som er frembragt kan overføres til andre utvalg og situasjoner (Thagaard, 2013). Funnene som kommer frem i denne studien er med på å gi økt forståelse og innsikt av fenomenet. Det er mulig andre modeller vil kjenne seg igjen i mye av det som er kommet frem, fordi modellene ikke bare har snakket om seg selv, men også hva de har observert andre modeller tenke og gjøre om temaet. En kvantitativ undersøkelse kan bygge videre på resultatene i denne studien for å konstatere om disse er gjeldende for modeller generelt.

5.1.2 Forskningsdesign

Et kvalitativ forskningsdesign har blitt benyttet fordi kvalitative metoder egner seg for å vite noe om menneskelige egenskaper som erfaringer, opplevelser, tanker, forventninger, motiver og holdninger- noe som problemstillingen i denne studien søker. En kvantitativ metode ville derfor ikke passe fordi disse metodene baserer seg på å analysere og frembringe resultater i form av tall. Malterud (2017) skriver at kvalitative metoder egner seg også til å studere områder hvor det finnes lite forskningsbasert kunnskap fra før (Malterud, 2017). Siden det ikke finnes mye vitenskapelig forskning på området i denne studien var dette nok en grunn til å benytte et kvalitativ forskningsdesign.

I tidligere studier har spørsmålet vært om modeller er en høyrisikogruppe for å utvikle spiseforstyrrelser. Dette har blitt vurdert gjennom blant annet validerte spørreskjemaet for symptomer for spiseforstyrrelser og forstyrret spiseatferd. Allikevel, er dette et område hvor det finnes lite informasjon, og tidligere studier har uttrykt behov for en dypere forståelse av fenomenet da dette spørsmålet fortsatt er under tvil. Med dette i tankene ble det naturlig å utforske fenomenet nærmere gjennom en kvalitativ studie. Ved å utforske tanker og erfaringer internasjonale modeller har av modellbransjens krav til kropp og utseende, ga dette mulighet til å se helheten, og kan være med på å gi en dypere forståelse i det vi allerede vet fra tidligere forskning, samt åpne opp for nye aspekter rundt temaet. Dette kunne ikke vært gjort i en kvantitativ studie.

5.1.3 Teoretisk tilnærming og forforståelse

Bruk av en hermeneutisk tilnærming kombinert med kvalitativ innholdsanalyse gjorde forfatteren bevisst på egen forforståelse gjennom hele forskningsprosessen. Ved bruk av hermeneutikken gjennom analyseprosessen har forfatter stadig måtte endre sin forforståelse igjennom å lese

tekstene flere ganger, veksle mellom helhet og deler, noe som har gjort det mulig å se underliggende meninger som ikke var åpenbare ved første gjennomlesning. Kombinasjonen av en hermeneutisk tilnærming og kvalitativ innholdsanalyse ga grunnlag for å oppnå en gyldig forståelse av tekstens meningsinnhold, og er trolig en styrke i studiens interne validitet.

En hermeneutisk tilnærming vil kunne gi mening i forskningsprosjekt som søker å forstå forskjellige sider ved et fenomen og/eller anvende flere teoretiske perspektiver for å gi et mangfold i fortolkningene (Johansson, 2017). Dette var nok en grunn til å bruke en hermeneutisk tilnærming, fordi modellene hadde ulike erfaringer og tanker om motebransjen. Det har vært viktig at forståelsen til en av modellene, ikke utelukker en annens forståelse av bransjen. Forfatter har fokusert på å belyse de ulike forståelsene modellene har hatt til fenomenet. Dette ga mulighet til å få et helhetlig bilde av fenomenet.

Hovedveileder har vært med fra utarbeidelsen av prosjektbeskrivelse, og jobbet med forfatter i alle trinn av forskningsprosessen. Biveileder har også vært med i utarbeidelsen av prosjektbeskrivelse og intervjuguide, og hatt tilgang til det første pilotintervjuet. Biveileder var ikke med i analyseprosessen, men har bidratt med konstruktiv kritikk av første utkast av metode- og resultatkapittelet. Bidraget og tilbakemeldingene fra veiledere ansees som en styrke i studiens indre validitet da dette har medført at forfatterens forforståelse ikke preger gjennomførelsen og resultatene i for stor grad. Av spesiell betydning for dette var samarbeidet og diskusjonen i analyseprosessen mellom hovedveileder og forfatter. Diskusjon med veiledere gjennom arbeidet ansees som en styrke for både studiens reliabilitet og indre validitet.

5.1.4 Utvalg og utvalgsprosessen

Et strategisk utvalg er sammensatt ut fra en målsetting om at informantene best mulig kan belyse problemstillingen (Thagaard, 2013). Av den grunn ble et strategisk utvalg utført i denne studien da den søkte intervjuobjekter som befinner seg i det miljøet som skulle studeres, og som dermed kunne gi den informasjonen som trengtes for å besvare problemstillingen. Milano, som er et av primærmarkedene, ble da destinasjonen for å innhente data. Her befinner det seg mange internasjonale modeller stort sett året rundt. Det var en fordel ved rekruttering at forfatter selv jobber i bransjen, fordi dette gjorde det lettere å få tilgang til de miljøene hvor modeller befinner seg. I tillegg til strategisk utvalg ble det også naturlig å bruke snøballmetoden. Ifølge Thagaard (2013) baserer denne metoden seg på at intervjuobjekter som allerede har deltatt kommer med nye forslag til personer som kan være relevante å intervju (Thagaard, 2013). Dette gjorde det igjen lettere å nå ut til potensielle deltakere. Forfatter opplevde positiv respons av deltakerne som ble rekruttert via snøballmetoden. Allikevel var det ikke like lett å rekruttere modeller som antatt ved

strategisk utvalg. Da forfatter presenterte seg og spurte om vedkommende kunne delta var det mange som svarte positivt, og det ble utvekslet navn slik at videre kommunikasjon kunne foregå over Facebook. Forfatter opplevde at flere sluttet å svare etter at modellen fikk tilgang til intervjuguiden, eller når det kom til avtale om tidspunkt for å møtes. Det er usikkert hva årsaken til dette kunne være. Mulig modellene som fikk tilgang til intervjuguiden opplevde at spørsmålene ble for personlige, og dermed trakk seg. En annen mulighet er at de opplevde dette som mer tidkrevende enn det de i utgangspunktet hadde sett for seg. Dette ble løst ved å tilby modellene et gavekort hos ”Hennes & Mauritz” på 30 euro, eller ved å sende 300 kr via appen Vipps for de av modellene som var norske statsborgere. Etter dette tilbudet gikk det veldig fint å rekruttere modeller, og forfatter opplevde til og med å få noen forespørsler om deltakelse. Ingen av disse modellene kvalifiserte seg til å være med. Dette skyldtes at de var for unge eller ikke hadde jobbet lenge nok som modell.

Studien hadde en rekke kriterier som modellene måtte oppfylle for å delta. Alle modellene måtte ha signert kontrakt med ett eller flere profesjonelle modellbyråer og jobbe hovedsakelig i primærmarkedene. Dette er fordi det her stilles en rekke krav til kropp og utseende hvor det kreves en relativt høy og tynn kropp. Dette var da relevant fordi studien søker etter modeller som må etterleve disse standardene. Det var et krav at modellen måtte ha jobbet internasjonalt som modell i minst ett år på heltid. Dette var fordi det da var mer sannsynlig at vedkommende hadde mer erfaring, og dermed informasjon å fortelle. Enten om seg selv, eller om andre modeller hun har vært i kontakt med. Det var også et krav at modellen skulle være over 18 år. Dette er fordi puberteten hos kvinner starter fra de er 11-16 år og noen senere, og de vil da utvikle mer kvinnelige former i denne perioden noe som gjerne innebærer vektøstgang, bredere hofter og større bryster (NHI, 2016). De som enda ikke er ferdig utviklet før de starter modellkarrieren vil trolig ha en annen opplevelse av motebransjens krav til kropp og utseende enn dem som er ferdig utviklet. Opplevelse av bransjen krav vil antakeligvis påvirke disse kvinnene mer enn dem som ikke er ferdig utviklet i den form at de opplever økt press om å opprettholde bransjens kroppsstandard. Derfor har studien valgt å fokusere oppgaven på kvinnelige modeller som er over 18 år.

Ved at modellene ble invitert til å delta, kan ha hatt betydning for sammensetningen. Thagaard (2013) viser til at personer som ikke ønsker å delta kan være av ulik karakter enn de som deltar (Thagaard, 2013). For eksempel kan det hende at de modellene som takket ja til å delta har et mer avslappet forhold til mat og trening, enn de som takket nei. Eller at de for eksempel var mer opptatt av kosthold. Allikevel, denne studien tok ikke bare for seg modellene som deltok. Modellene fikk også en rekke spørsmål om atferd og holdninger de har observert blant andre

modeller. Dette ansees som en styrke i studien fordi resultatene da forhåpentligvis vil gjenspeile virkeligheten i større grad.

Kvalitative studier bygger sjelden på empiriske data fra et stort antall enheter. Det som er viktig er å ha et utvalg som kan gi rikt og variert materiale om det man ønsker å si noe om når studien er gjennomført (Malterud, 2017). Det var i utgangspunktet tenkt at studien skulle inkludere 15 internasjonale modeller. Underveis i transkriberingsprosessen ble de transkriberte intervjuene sendt til hovedveileder. Etter 13 intervjuer foregikk det en diskusjon mellom hovedveileder og forfatter om antall deltakere. Siden begge opplevde at de transkriberte intervjuene inneholdt mye tekst, og at mye av informasjonen begynte å gjenta seg, ble det besluttet at datainnsamlingen var god nok, og rekrutteringen ble avsluttet. Ifølge Kvale (1996) kan et for stort datamateriale i kvalitative studier føre til at materialet blir uoversiktlig og analysene overfladiske (Kvale, 1996).

5.1.5 Datainnsamling

I denne delen vil datainnsamlingsmetoden vurderes. Først vil det kvalitative forskningsintervjuet bli belyst, og deretter selve gjennomførelsen av intervjuet.

Kvalitativt forskningsintervju

Ifølge Kvale (2015) baserer et kvalitativt forskningsintervju seg på samtaler mellom en forsker og informant(er) for å innhente informasjon om et tema eller livserfaringer gjennom en persons beskrivelser, erfaring, tanker og meninger (Kvale, Brinkmann, Anderssen & Rygge, 2015). Av den grunn var det riktig å bruke et kvalitativt forskningsintervju i denne studien da den søkte etter den subjektive opplevelsen til modellene av bransjens krav til kropp og utseende.

Ifølge Dahl og Malterud (2015) er det lurt å velge individuelle intervjuer når man ønsker at deltakerne skal ha tid og rom for å finne frem erfaringer og overveielser som krever trygghet og ettertanke for å deles (Dahl & Malterud, 2015). Dette er en av grunnene til at individuelle intervjuer ble benyttet og ikke fokusgruppeintervjuer. Det var ønskelig å få en personlig kontakt med modellene, fordi dette trolig ville føre til at de delte mer av sine erfaringer og tanker om bransjen. I tillegg er modellene konkurrenter seg i mellom, noe som gjør at et fokusgruppeintervju ble ansett som en mindre aktuell metode å benytte. Det er for eksempel ikke sikkert alle ville delt sine strategier for å opprettholde en tynn kropp med sine konkurrenter.

Intervjuer kan også ha noen svakheter. Det er mulig at enkelte modeller holdt tilbake informasjon av personlige årsaker. Dette er mulig en av svakhetene ved metoden som er valgt for datainnsamling i denne studien. Hadde det for eksempel vært en studie basert på anonyme

spørreskjemaer kunne det hende at flere takket ja til og delta, og at resultatene kunne vist et annet bilde av situasjonen. Som nevnte tidligere har forfatter prøvd å løse dette ved å inkludere spørsmål i intervjuguiden om hva modellen som ble intervjuet har opplevd andre modeller gjør og tenke angående temaet i denne studien. Som modell bor man ofte med andre modeller i leiligheter eid av modellbyråene, og da er det lett å observere og høre hva andre modeller gjør og tenker rundt mat og trening.

En utfordring med metoder hvor det etterspør meninger og oppfatninger, er hvordan forskeren påvirker datamaterialet man får (Thagaard, 2013). Det er vanskelig å finne ut nøyaktig hvor stor påvirkning forfatter har hatt på modellenes svar, men dette er det viktig å reflektere over. Forfatter kjente noen av modellene fra før, og dette kan ha hatt både positive og negativ betydning på modellens svar. Mulig det kan være lettere å dele noe med en person som står dem nærmere, samtidig kan det også være at det er nettopp dette som gjør at enkelte temaer blir for sårbare. Det at forfatter jobber i bransjen kan også ha påvirket svarene fra de ulike modellene. Fordi modeller er konkurrenter seg imellom kan det tenkes at noen ikke ønsket å dele sine strategier, eller at de var redde for at forfatter ville misbruke informasjonen om dem på noen måte. Allikevel opplevde forfatter god flyt under de fleste intervjuene og at modellene hadde et ønske om å dele. Dette kan være et resultat av at forfatter hadde en forståelse av hvordan bransjen fungerer, og at modellene da fikk en opplevelse av at de ble forstått. Forfatterens bakgrunn innen ernæring er også sannsynlig å påvirke hvordan modellene har valgt å ordlegge seg, og hva de har lagt vekt på i besvarelsen. Allikevel ble et kvalitativ forskningsdesign med individuelle intervjuer benyttet fordi denne egner seg bedre enn kvantitative metoder for å få en dypere forståelse av hvordan andre mennesker tenker og erfarer et fenomen (Malterud, 2017). På bakgrunn av dette ansees valg av metode som egnet for å belyse problemstillingen, og studiens indre validitet anses som styrket.

En forutsetning for et godt datamateriale er at kunnskapen som oppstår gjennom intervjuene best mulig reflekterer informantenes erfaringer og meninger (Malterud, 2011). Derfor har det vært i fokus å utarbeide en intervjuguide med relevante spørsmål som kan styrke studiens indre validitet. Det ble derfor brukt god tid på utarbeidelsen av intervjuguiden. Ifølge Malterud (2011) ansees åpne spørsmål uten forhåndsdefinerte svarkategorien som en styrke ved intervju (Malterud, 2011). Dette har derfor forfatter tatt i betraktning i utarbeidelse av intervjuguiden. Forfatterens bakgrunn i modellbransjen har trolig påvirket utarbeidelsen av intervjuguiden, noe som kan ha hatt både positiv og negativ innvirkning. Det positive er at forfatter har innsikt og forståelse om hvilke spørsmål som kan være relevante å stille. Samtidig kan det også være negativt da forfatterens forforståelse kan prege intervjuguiden og gjennomføring på en slik måte at

det truer den indre validiteten. For å hindre dette har det vært en fordel at veiledere var med i utviklingen av intervjuguiden, slik at forfatterens forforståelse ikke preger denne i for stor grad.

Forfatteren hadde ingen erfaring med å være intervjuer. På bakgrunn av dette er det viktig at intervjuer øver seg på forhånd (Berg & Lunde, 2014). Pilotintervjuet fungerte dermed som en øvelse. De transkriberte intervjuet fra pilotintervjuet ble sendt til veiledere. Da denne teksten var ordrett skrevet fra intervjuet som ble tatt opp på lydbånd ga dette mulighet for konkrete tilbakemeldinger, som forfatter kunne ta med seg videre i datainnsamlingen. Pilotintervjuene førte til få endringer i intervjuguiden, men var til nytte for forfatter da dette hjalp med å få en forståelse av hvordan intervjuene skulle gjennomføres.

Gjennom å kombinere metoder, triangulering, kan dette gi et dybdeperspektiv som gjør kunnskapen flerdimensjonal og rik (Aadland, 2004). Av den grunn ble det vurdert å gjennomføre observasjon i tillegg til intervjuer. I og med at forfatteren bor og jobber med andre modeller, i perioder, hadde det vært en gylden mulighet til å styrke den indre validiteten ytterligere ved å kombinere flere metoder for datainnsamling. Ifølge Malterud (2011) er det en vanlig svakhet ved alle datainnsamlingsmetoder hvor mennesker skal fortelle, at det de sier ikke er sant. Dette unngår man ved bruk av observasjon som metode (Malterud, 2011). Allikevel ble dette valgt bort siden det ville blitt for tidkrevende, samt at det ville fremkommet en rekke spørsmål om studiens etiske aspekter. Om modellene hadde visst at de hadde blitt studert ville dette trolig påvirke deres adferd. Dersom modellene ikke hadde visst at de ble studert ville dette vekket en rekke spørsmål om studiens etiske forsvarlighet.

Gjennomføring av intervjuene

Intervjuene foregikk der modellene selv foretrakk å bli intervjuet. Modellene fikk selv bestemme dette fordi det var ønskelig at de skulle føle seg mest mulig komfortable og trygge i situasjonen. I tillegg ønsket forfatter å være til så lite bry som mulig ved å tilpasse seg modellene slik at de hadde lettere for å møte opp. Om modellene måtte ha tilpasset seg forfatteren, og bruke mye tid på å reise til stedet hvor intervjuet skulle foregå, hadde det vært større sannsynlighet for at modellen ville ha latt være å stille opp. Tre av intervjuene ble gjort over Skype. Dette er fordi disse modellene befant seg i andre land under datainnsamlingsperioden. Som nevnt i avsnitt 3.4 *Utvalgskontekst* er det ikke alltid så lett å planlegge i denne bransjen, og modeller er ofte på reisefot. Forfatter opplevde ingen negativ innvirkning av å ikke møtes fysisk da dekningen var god, og det var lett og både se og høre modellen. Det tekniske utstyret fungerte også som det skulle i de intervjuene som foregikk fysisk ansikt til ansikt. Selv om noen av intervjuene foregikk

på cafe, hvor det gjerne var bakgrunnsstøy opplevdes ikke dette som et problem ved transkribering.

Alle intervjuene startet med å kartlegge bakgrunnsvariabler for deretter å stille noen innledende spørsmål om for eksempel hvordan modellen startet sin karriere. Det ble naturlig å starte intervjuet med spørsmål som ikke var for utdypende og omfattende. Det kan tenkes at etterhvert som intervjuet foregikk ville modellene føle seg mer trygge i situasjonen, og at det da er lettere å fortelle om mer personlige opplevelser. Under intervjuene forsøkte forfatteren å lytte med et åpent sinn, uten å virke fordømmende til svarene. Det ble forsøkt å formidle forståelse ved å nikke og smile. Forfatteren opplevde en god atmosfære gjennom alle intervjuene. Flere av modellene hadde mye på hjertet, og ønsket å gi deres mening og erfaringer om bransjen. Disse lot forfatteren prate uten å avbryte selv om de beveget seg bort fra spørsmålet som akkurat var blitt stilt. Dette var fordi de da besvarte en rekke av de andre spørsmålene i intervjuguiden. Ved å la modellene fortelle historiene sine, uten å stykke opp intervjuene i hvert enkelt spørsmål, gjorde det lettere å få en helhetlig forståelse av modellens erfaringer. Ifølge Malterud (2017) trenger man heller ikke følge intervjuguiden slavisk, men den skal fungere som en huskeliste (Malterud, 2017). Den rikeste kunnskapen får man også hvis man klarer å få deltakerne til å dele sine egne erfaringer i form av konkrete hendelser som leder til en opplevd historie som er av betydning for en bestemt sak (Bradly CP, 1992; Flanagan & Dennis, 1954). Selv om modellen allerede hadde besvart flere av spørsmålene gjennom historiene sine, ble disse spørsmålene stilt på nytt ved å spørre om modellen hadde mer å fortelle om det enkelte spørsmålet. Dette ble gjort for å sikre at det ikke var noe informasjon som ble utelatt. Intervjuguiden ble heller ikke fulgt slavisk, fordi det av og til var naturlig å bytte om på spørsmålene ettersom de passet seg i samtalen. Intervjuet avsluttet med å spørre om modellen hadde mer hun ville fortelle. Ettersom modellen da hadde fått en forståelse av temaet i studien, åpnet dette opp for at vedkommende kunne tilføye mer informasjon til studien som kanskje ikke var nevnt tidligere. Enkelte av modellene kom her med små historier som beriket studien. Selv om flere av modellene fortalte åpenhjertig om sine opplevelser, var andre mer kortfattet i sine svar. Antakeligvis hadde dette noe med språkbarrieren med de engelsktalende modellene. Forfatterne opplevde bedre flyt, samt flere og mer personlige opplysninger fra modellene som snakket norsk og svensk. Modellene som snakket engelsk var mer kortfattet i sine svar. Dette er trolig en svakhet ved studiens indre validitet da dette kan ha medført at forfatter ikke har fått en god nok forståelse av de engelsktalende modellenes virkelige meninger og erfaringer om motebransjen. Allikevel ble disse intervjuene inkludert i studien da de inneholdt flere utsagn som var med på å berike studiens problemstilling fra flere sider.

Etter intervjuet var ferdig kom flere av modellene med tilbakemelding om at de syntes det var interessant å være med, og at det ikke var så skummelt som de hadde sett for seg. Mange syntes det var bra studien tok for seg modellens livssituasjon, da dette var noe mange av dem mente var viktig å belyse.

5.1.6 Dataanalyse

Alle intervjuene ble transkribert fortløpende etter de var blitt gjennomført av forfatteren selv. Dette ansees som en styrke ved studiens indre validitet. Ifølge Malterud (2017) er det viktig at forfatter selv gjør denne jobben fordi den som var deltaker i samtalen husker ofte momenter som kan oppklare uklarheter, eller som er av betydning for meningen i teksten. Dette kan spille en rolle i transkriberingsprosessen og er med på å styrke validiteten i analysematerialet. I tillegg er det en fordel at forfatter blir godt kjent med datamaterialet. Transkriberingen kan også åpne opp for andre ettertanker og slutninger enn da opptaket ble gjort (Malterud, 2017).

Det ble brukt en båndopptaker under intervjuene. Dette gjorde det mulig å transkribere intervjuene ordrett, slik at forfatterens oppfatninger preget datamaterialet i mindre grad. Både sukk, latter, stillhet og diverse ordlyder ble notert under transkribering. Dette åpnet opp muligheter for å se underliggende meninger under analysearbeidet, fordi dette kunne si noe om hva modellen faktisk mente om det hun fortalte, og som kanskje ikke var åpenbart i starten av analyseprosessen. De transkriberte intervjuene ble gjennomgått en ekstra gang med lydopptaker for å sikre at alt var skrevet ned og riktig forstått. På bakgrunn av dette ansees studiens indre validitet som styrket fordi dette gjorde det mulig å komme nærmere det som faktisk ble sagt.

Forfatteren hadde satt seg inn i hvordan kvalitativ innholdsanalyse skulle foregå på forhånd. Allikevel opplevdes datamaterialet som overveldende til å begynne med. Hovedveileder har vært til stor hjelp ved å forklare konkret de ulike trinnene i analyseprosessen. Dette gjorde at forfatter opplevde analysearbeidet som langt mer oversiktlig og systematisk enn hva det i utgangspunktet virket som. Den kvalitative innholdsanalysen gjorde det mulig å sammenfatte datamaterialet på en strukturert måte, slik at tekstens innhold kunne forstås og fortolkes. Gjennom å bruke hermeneutikken har dette medført at forfatter har holdt seg så nært datamaterialet som mulig, og bidratt til å få en dypere forståelse av tekstens mening. På bakgrunn av dette ansees resultatene som er fremkommet fra analysene til å representere datamaterialet på en god måte.

5.2 Resultatdiskusjon

I dette kapittelet vil resultatene bli diskutert opp mot tidligere forskning og teori.

Resultatdiskusjonen begrenses til de funnene som forfatter anser som mest sentrale for å belyse studiens problemstilling.

5.2.1 Karrierestart

I studien kommer det frem at de fleste modellene har en tynn kropp fra naturens side, og at dette er en forutsetning for at de kan jobbe som modeller. Allikevel har alle fått beskjed om å bli tynnere på ett eller annet tidspunkt, spesielt i starten av deres karriere. De oppgir derfor å ha utviklet ulike strategier for å redusere kroppsstørrelsen sin gjennom kosthold, trening og andre metoder. Brenner og Cunningham (1992) foreslo at modeller blir valgt for dette yrket nettopp fordi de har en kroppsforn som er naturlig veldig tynn, og at dette ikke er en følge av målrettet slanking. Derfor har de ikke behov for å utvikle metoder for å kontrollere vekten sin (Brenner & Cunningham, 1992). Allikevel fant både Santanostaso et al. (2002), Preti et al. (2008) og Rodgers et al. (2017) at modellene i deres studie tar i bruk ulike metoder for å kontrollere vekten sin (Preti et al., 2008; Rodgers et al., 2017; Santonastaso et al., 2002). Dette tyder på at mange modeller ikke er så tynne som bransjen faktisk krever. Selv om en tynn kropp er en forutsetning for å kunne jobbe som modell, viser resultatene fra både denne og tidligere studier at de fleste modeller har behov for å ta i bruk ulike strategier for å oppnå bransjens krav.

Studien viser at de fleste modellene ikke hadde sett for seg at de kunne jobbe som modeller før de ble scoutet. Alle modellene, bortsett fra tre stykker, ble scoutet, og det vil si at de ikke oppsøkte bransjen på eget initiativ. Preti et al. (2008) stiller spørsmål om forekomsten av subkliniske spiseforstyrrelser blant modeller er en følge av bransjens krav til å opprettholde en tynn kropp, eller om det er fordi modellyrket velges av jenter som allerede har en form for spiseforstyrrelse, siden presset om å være tynn lettere kan aksepteres av personer som allerede har en spiseforstyrrelse (Preti et al., 2008). Det kan være slik for noen i modellyrket, men forfatter av denne studien har inntrykk av at forekomsten av subklinsike spiseforstyrrelser er en følge av bransjens krav, da de fleste modellene ikke oppsøkte bransjen på eget initiativ.

Studien viser at flere av modellene ble oppmuntret av venner og familie til å bli modeller gjennom sin oppvekst på grunn av deres utseende, samt høye og tynne kropp. Ifølge studieoppsummeringen av Zancu og Enea (2017) har modeller generelt et positivt kroppsbilde (Zancu & Enea, 2017). En av faktorene som kan påvirke en persons kroppsbilde vist i modellen for *The Body Image*, er *Mellommenneskelige erfaringer*, altså tilbakemeldinger man får av medmennesker på sitt eget utseende. Den innlærte tenkningen kan også påvirke tanker, følelser og

handlinger i hverdagen, og hvordan man da takler tilbakemeldinger fra andre. Positive tilbakemeldinger vil øke sannsynligheten for at en person opplever tilfredshet med egen kropp og utseende, og utvikler et positivt kroppsbilde. Dersom en person har et negativt kroppsbilde derimot, er dette assosiert med spiseforstyrrelser (Cash, 2012). Dette ser man også i *Kontinuumsmodellen for spiseforstyrrelser* (J. Sundgot-Borgen et al., 1999; Sundgot-Borgen & Torstveit, 2010). Kanskje de positive tilbakemeldingene mange av modellene har fått fra medmennesker på deres kropp og utseende før de entret modellbransjen har gjort at de er bedre rustet til å håndtere tilbakemeldinger om egen kropp og utseende. Derfor har de et positivt kroppsbilde til tross for at de stadig for kritikk på egen kropp og utseende i modellbransjen. Dette kan da fungere som en buffer mot utvikling av spiseforstyrrelser i denne gruppen

Alle modellene i studien har fått kontrakt med et profesjonelt modellbyrå. I Santonastaso et al. (2002) spekuleres i om modeller har et positivt kroppsbilde nettopp fordi de har, eller er nær opp til idealkroppen, og at dette da fungerer som en beskyttende faktor mot spiseforstyrrelser (Santonastaso et al., 2002). I modellen for *The Body Image* ser man også at det å oppfylle de kulturelle standardene for skjønnhet også kan spille inn for at en person vil vurdere sin kropp og utseende som mer positivt (Cash, 2012). Det at modellene har fått kontrakt med et profesjonelt modellbyrå kan også være en av årsakene til at modeller viser generell positiv kroppsbildeoppfatning. Det å få en kontrakt med et byrå er på en måte en bekreftelse for at man er godkjent utseendemessig, og oppfyller de kulturelle standardene for skjønnhet. En positiv kroppsbildeoppfatning blant modeller vil da igjen kunne beskytte mot spiseforstyrrelser.

5.2.2 Motivasjon til å jobbe som modell

Studien viser at motivasjonen til mange av modellene er mulighetene modellyrket gir til å reise, treffe nye mennesker, møte nye kulturer og oppleve verden, samt mulighetene som er der til å tjene mye penger ble ofte nevnt som en av grunnene til at de ønsket å jobbe i modellyrket. For å kunne reise internasjonalt som modell er det en forutsetning at man har de riktige kroppsmålene. Forfatter tenker da at denne motivasjonen for å opprettholde en tynn kropp er annerledes enn det den er for en person med spiseforstyrrelse. Ifølge Villa Sult- Institutt for Spiseforstyrrelser er kropp og mat i seg selv en måte å takle omverdenen og kontrollere følelser på hos en person med spiseforstyrrelser (NHI, 2017). Hos modeller er det funnet økt forekomst av forstyrret spiseatferd, men ikke økt forekomst av fullt utviklede spiseforstyrrelser sammenlignet med den generelle befolkningen (Zancu & Enea, 2017). Den ulike motivasjonen kan være en av forklaringene på hvorfor tidligere studier ikke finner økt forekomst av fullt utviklede spiseforstyrrelser hos modeller, men kun forstyrret spiseatferd da dette innebærer ulike måter å kontrollere vekten.

5.2.3 Krav

Studien viser at kroppsmålene modellene oppgir å forholde seg til er i samsvar med teorien vist i avsnitt 2.3 *Krav til kropp og utseende*. Den gjennomsnittlige KMI for modellene er 17,7. Høyde og vekt var selvrapportert, noe som reduserer påliteligheten og gyldigheten av disse dataene. Allikevel var gjennomsnitt i KMI blant modellene i denne studien i samsvar med tre andre store studier på området, selv om utvalget i denne studien kun bestod av 13 modeller. I Santonastaso et al. (2002) ble det rapportert en gjennomsnitt KMI på 17,7, 17,9 i Preti et al. (2008) og 17,5 i studien av Rodgers et al. (2017). I de tre studiene har gruppene av modeller betydelig lavere KMI enn kontrollene (Preti et al., 2008; Rodgers et al., 2017; Santonastaso et al., 2002). Disse verdiene indikerer undervekt, og kan ha konsekvenser for individets psykiske og fysiske helse (World Food Program, 2017). Enkelte forfattere hevder at modeller generelt er naturlig svært tynne, og dermed har en lav KMI uten at dette er negativt for helsen (Santonastaso et al., 2002). Dette tror forfatter kan stemme for mange av modellene i bransjen, men fortsatt er de ikke like tynne som bransjen faktisk krever. Om denne vektforskjellen er av betydning for helsen er vanskelig å si, da det ikke virker som om at bransjens kroppsstandard avviker mye fra modellenes naturlige størrelse. For å kartlegge dette nærmere kunne det vært interessant med en studie som tok for seg modellens fysiske helse gjennom en helseundersøkelse.

Studien viser at åtte av modellene er undervektige, grad 1, og tre er undervektige grad 2. Ifølge *Kontinuumsmodellen for spiseforstyrrelser* er det å være undervektig i seg selv en risikofaktor for å utvikle spiseforstyrrelser (Sundgot-Borgen & Torstveit, 2010). Det å være undervektig over en lenger periode kan også øke sjansene for at en person overspiser senere selv etter at normalvekt er nådd. Dersom overspising oppstår i ungdomsårene, når hjernen ikke er ferdig utviklet kan dette medføre at belønningssystemet i hjernen ikke fungerer som det skal, og vedvarende spiseforstyrrelse kan følge (Treasure et al., 2008). Dette kan igjen vise til at modeller kan være en gruppe som har økt risiko for å utvikle spiseforstyrrelser. Dersom modellene ikke er naturlig undervektige er dette også av negativ betydning for deres helse, og det kan være fare for at de utvikler en spiseforstyrrelse på sikt.

5.2.4 Støtte fra bookere

I studien kommer det frem at det er bookere/modellbyråer som forteller modellene om de trenger å endre noe ved sin egen kropp og utseende, og det blir rapportert høyt press om å oppnå bransjens kroppsstandarder av modellene. De fleste modellene får beskjed om å bli tynnere, men det forekommer også at enkelte får beskjed om å bli større. Dersom man er for stor eller for liten, kan dette medføre at de mister jobber eller i verste fall modellkontrakten med byrået. I studien av

Rodgers et al. (2017) rapporterer også modellene høyt press om å redusere sin kroppsstørrelse fra sine modellbyråer. Opp mot 21 % rapporterte at de i løpet av det siste året ofte har fått høre at modellbyrået deres vil slutte å presentere dem som modeller dersom de ikke gikk ned i vekt. Dette er forbundet med høyere sjanser for å engasjere seg i usunn atferd for å kontrollere vekten (Rodgers et al., 2017). Swami et al. (2013) finner også i sin studie at modeller har betydelig større drivkraft for å opprettholde en tynn kropp sammenlignet med kontrollgruppen. Her nevnes det at dette er en følge av at modellene er under stort press om å opprettholde bransjens kroppstandarder med fare for å miste kontrakter dersom de ikke gjøre det (Swami & Szmigielska, 2013). Nåværende studie støtter derfor opp om tidligere forskning som viser til at modeller lever under et stort press om å opprettholde en tynn kropp, og at dette kan sette dem i en høyere risiko for å utvikle spiseforstyrrelser. Allikevel viser denne studien at det finnes nedre vektgrenser i modellyrket, og at det ikke er slik at modeller kan slanke seg så tynne de bare klarer. Mulig denne nedre grensen modellene må forholde seg til også er med på å redusere forekomsten av fullt utviklete spiseforstyrrelser blant modeller, men heller skaper et stort fokus på mat og kropp da kroppsstørrelsen de må forholde seg til er innenfor et veldig snevert område.

Enkelte av modellene i studien fortalte om noen ufine opplevelser de hadde med sine bookere da de fikk beskjed om å bli tynnere. Noen av modellene opplevde å bli fortalt at de var «very overweight» eller ble kalt for en «elefant», fordi de var litt større enn hva som ble forventet av dem på et tidspunkt. En av modellene fikk også polas av seg selv vist på en storskjerm hos byrået hvor de sirklet rundt alt som var galt med kroppen hennes. Ifølge modellen for *The Body Image* er en av faktorene som kan påvirke en persons kroppsbilde med menneskers uttalelser, og dersom denne er negativ kan dette medføre at vedkommende utvikler et negativt kroppsbilde (Cash, 2012). Forfatter mener slike uttalelser fra bookere kan være med på å fremme et dårlig kroppsbilde blant modellene, samt øke forekomsten av forstyrret spiseatferd eller øke risikoen for å utvikle en spiseforstyrrelse. Selv om tidligere forskning har vist at modeller generelt har et positivt kroppsbilde, vet man ikke om de som blir utsatt for slike kommentarer, eller har vanskeligheter for å opprettholde kravene, slutter å jobbe som modeller, og utvikler et negativt kroppsbilde og dermed økt risiko for å utvikle en spiseforstyrrelse.

I studien forteller noen av modellene om råd fra bookere som oppfordrer til bruk av usunne metoder for å kontrollere vekten slik som avføringstabletter. En av modellene beskriver også at hun en gang fikk et hvitt pulver av sin booker som hun mistenker var et narkotisk stoff. Dette ser ut til å være et fenomen i bransjen da 5 % av modellene i studien av Rodgers et al. (2017) oppga at de hadde fått piller og stoff av sine bookere for å bli tynnere (Rodgers et al., 2017). Forfatter mener enkelte bookere er med på å fremme forekomsten av forstyrret spiseatferd hos

modeller, og ut i fra et helse-og ernæringsperspektiv er dette av bekymring. Et sunt kosthold og aktiv livsstil er noe forfatter mener bør formidles av bookere for å fremme sunne kostholdsvaner og vektatferd blant modeller. I studien fortalte også ei av modellene om en manager hun hadde som hun nå i ettertid forstod ga henne mange villedende råd slik at hun til slutt fikk et svært anstrengt forhold til mat og egen kropp. Hun avsluttet samarbeidet med denne manageren, og fikk kontrakt hos et modellbyrå. Disse så at modellen ikke hadde det bra, og var klare på at et sunt kosthold og en aktiv livsstil er det som ligger til grunn for å lykkes. På grunn av bookeren hun hadde i dette byrået, klarte hun å tillate seg selv å snu den negative atferden hun hadde skapt til mat, kropp og trening. Forfatter mener dette viser til hvor stor innflytelse bookere har på sine modeller, og muligheten de har til å påvirke deres forhold til mat, kropp og trening på en positiv måte.

I konkurranseidretter nevnes det at trenere, som kan sammenlignes med bookere, må skolerer og bevisstgjøres ansvaret de har i forhold til unge utøvere. De bør ikke kommentere utøverens kroppsform og størrelse i forhold til prestasjon, eller direkte krav om vektreduksjon. Dette har blitt nevnt som et tiltak for å forebygge spiseforstyrrelser i idretter (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004). Mulig det er unngåelig i modellyrket at bookere kommenterer modellens kropp og utseende i forhold til prestasjon. Allikevel mener forfatter at de bør være bevisst på hvordan de formidler dette budskapet, i tilfelle dette er med på å fremme forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller, eller skaper et negativt kroppsilde.

5.2.5 Strategier med kosthold og trening

En av hovedstrategiene til modellene i studien for å opprettholde kroppsstandardene i modellbransjen er at de er forsiktige med karbohydrater i form av pizza, pasta, brød og generelt produkter med siktet hvetemel og sukker. Mange hadde fokus på sunn og næringsrik mat som bestod av frukt, grønnsaker, bær, nøtter, fullkornsprodukter, fisk og magert kjøtt. Modellene hadde også fokus på en aktiv livsstil, hvor det ikke virket som at noen drev med overtrening. Helsedirektoratets offisielle kostholdsråd sier blant annet at et variert kosthold med mye frukt og grønnsaker, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker er et kosthold som ligger til grunn for å oppnå god helse. Et variert kosthold bidrar til at man får i seg de næringsstoffene kroppen trenger. I tillegg til dette vil fysisk aktivitet i hverdagen redusere risikoen for å utvikle livsstilssykdommer (Helsedirektoratet, 2014). Forfatter mener dette fokuset på kosthold og aktivitet blant modeller er av positiv betydning for deres helse. Studien har ikke samlet inn kostholdsdata fra modellene, og det er derfor vanskelig å si om de får i seg alt de trenger av næringsstoffer, selv om de spiser i tråd med disse anbefalingene. Mengde i energi og

variasjon er av betydning for kvaliteten av det totale kostholdet. Igjen, kunne det vært interessant med en helseundersøkelse som blant annet sjekket modellens ernæringsstatus gjennom blodprøver, samt andre prøver, eller ved kartlegging av deres matinntak.

Studien viser at en av hovedstrategiene til modeller generelt er å ligge i et kaloriunderskudd. Noen av modellene rapporterte om et kaloriinntak på 400-800 kcal om dagen i perioder. Modellene rapporterte å ha opplevd andre modeller i bransjen innta 200-1200 kcal om dagen for å møte kroppsstandardene. Ifølge *Kontinuummodellen for spiseforstyrrelser* er det å ligge i et kaloriunderskudd en faktor i seg selv som kan lede mot en klinisk spiseforstyrrelse (Sundgot-Borgen & Torstveit, 2010). Om dette har konsekvenser for helsen avhenger av hvor lenge dette lave inntaket har vedvart (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004). Studien sier ingenting om hvor lenge dette lave inntaket har vedvart, men med tanke på at modeller er veldig høye, og gjerne unge jenter under utvikling er dette energiinntaket av bekymring. På bakgrunn av dette kan det også være at modeller er en gruppe som har større risiko for å få en spiseforstyrrelse enn andre.

En av modellene i studien, som rapporterte å ligge i et svært lavt kaloriinntak til tider, fortalte også at hun opplevde immunforsvaret sitt som mye dårligere etter at hun startet å jobbe som modell enn før. Enkelte av modellene forteller også at de har opplevd andre modeller ha fortalt dem at de har mistet menstruasjonen som en følge av slanking. Som vist i teorikapittelet er en følge av underernæring svekket immunsystem og menstruasjonsforstyrrelser hos kvinner (Sundgot-Borgen, 2000; World Food Program, 2017). Dette tyder på at bransjens krav om en tynn kropp setter helsen til enkelte modeller i fare.

På en annen side viser studier at et kalorireduert kosthold forlenger levetiden og senker aldersrelaterte kroniske sykdommer i en rekke arter slik som rotter, mus, fisk, fluer, ormer og gjær, men også hos aper som er nært i slekt med mennesker (Heilbronn & Ravussin, 2003; Tenenbaum, 2014). Kanskje det ikke er så negativt at mange i denne gruppen lever i et kaloriunderskudd så lenge kostholdet er av god kvalitet, og energiinntaket ikke er altfor lavt.

Andre strategier som er nevnt blant modellene i denne studien, som blir brukt av dem selv og andre modeller i bransjen, var bruk av sigaretter/snus for å lure eller dempe sulten, kaffe- for å få energi uten å innta ekstra kalorier, men også på grunn av dens avførende og vandrivende effekt, vandrivende piller eller te. Mange gikk også på ulike dietter for å slanke seg eller bevare vekten. Det ble også nevnt narkotika i form av kokain og ecstasy, avføringstabletter og selvfremkalt oppkast, men dette var ikke like utbredt som resten. Sistnevnte ble heller ikke tatt i bruk av modellene selv som deltok i studien, men av andre modeller de hadde observert. I studien

av Rodgers et al. (2017) ble det rapportert at i løpet av det siste året, hadde 71 % av de 85 modellene slanket seg «ofte eller alltid», 14 % brukte ulike stimulanter som Ritalin og kokain, 7 % rapporterte å ha utført selvfremkalt oppkast det siste året, mens 11 % oppga at de hadde gjort «andre ting» i form av slanking, fasting, renselsesmetoder, detoxing, juicing, bruk av avføringsmidler og vanndrivende midler (Rodgers et al., 2017). Selv om denne studien ikke kan vise til frekvensen i form av tall virket disse metodene til å samsvare i hyppighet etter hva modellene fortalte var mest utbredt.

5.2.6 Utfordringer med kosthold

Som nevnt tidligere i dette kapitlet er mange av bookerenes råd urovekkende sett i et ernæringsperspektiv. Modellene forteller at en av utfordringene de møter med å bli tynnere er at de ikke blir fortalt hvordan de skal gjøre det. De savner mer informasjon om hva de bør spise og hvordan de skal trene for å oppnå kroppsstandarden. Forfatter tenker det kunne vært et enkelt tiltak å legge til rette for god veiledning innen kosthold, mat og trening for å redusere forekomsten av forstyrret spiseatferd i denne gruppen. Det kunne vært interessant med en studie for å kartlegge bookeres ernæringskunnskaper, såkalt *Nutrition Literacy*, men også blant modeller, for å sette dette på agendaen. I et yrke hvor mat og kropp er en vesentlig del av jobben, burde det være noen retningslinjer som blir fulgt.

Noe som kommer frem i studien er at modeller ofte har kort tid på å slanke seg, og da kommer det frem at det ikke nytter å kun spise sunn mat for å klare kravene på kort tid. Dette tenker forfatter er av betydning for forekomsten av usunne metoder for å redusere vekten sin. Da er det naturlig at man reduserer kaloriinntaket sitt mer enn hva som er anbefalt for å klare å oppnå kroppsmålene på kort tid, eller tar i bruk andre drastiske metoder.

5.2.7 Forstyrret forhold til mat

Slanking, opptatthet av mat, energiunderskudd, bruk av renselsesmetoder, avføringstabletter og kaloritelling har blitt nevnt å forekomme blant modellene i studien, men også av andre modeller de har observert. Ifølge *Kontinuummodellen for spiseforstyrrelser* er disse faktorer som kan lede mot en klinisk spiseforstyrrelse (J. Sundgot-Borgen et al., 1999; Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004). Tidligere forskning viser til at det er økt forekomst av forstyrret spiseatferd og subkliniske spiseforstyrrelser blant modeller (Zancu & Enea, 2017). Denne studien støtter derfor opp om tidligere forskning om at modeller har en økt forekomst av forstyrret spiseatferd. En av modellene forteller også at når hun teller kalorier opplever hun en indre konkurranse om å spise minst mulig. Dette kan igjen vise til at det å oppfylle enkelte av faktorene i kontinuummodellen kan trigge frem

en spiseforstyrrelse hos enkelte, selv om forfatter ikke skal konkludere med noen spiseforstyrrelse hos denne modellen. Longitudinelle studier har vist at 14-46 % av individer som oppfyller kriteriene for subkliniske spiseforstyrrelser har utviklet en fullstendig spiseforstyrrelse i løpet av 1-2 år (Shisslak, Crago & Estes, 1995), og derfor bør forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller bli tatt på alvor.

To av 13 modeller oppga at de har pådratt seg en spiseforstyrrelse på grunn av presset fra motebransjen. Om de oppfylte alle kriteriene for en klinisk spiseforstyrrelse eller bare delvis kan ikke denne studien si noe om, fordi modellene ikke har oppsøkt hjelp og fått en definert diagnose. Enkelte av modellene kom også med urovekkende utsagn som kan tyde på at de har en forstyrret spiseatferd. Omtrent alle modellene i studien kjente en eller flere andre modeller som hadde en tilsynelatende forstyrret spiseatferd, eller en klinisk spiseforstyrrelse. Tall fra 2002 viste at forekomsten av spiseforstyrrelser blant kvinner i Norge mellom 15-44 år var estimert til 0,3 % med anoreksi, 2 % med bulimi og 3 % med en overspisingslidelse. Dette betyr at av 50 000 norske kvinner har en spiseforstyrrelse, og av disse har 2700 anoreksi, 18 000 bulimi og 28 000 overspisingslidelse (Rosenvinge & Gøtestam, 2002). I 2002 utgjorde det kvinnelige folketallet i Norge 2 285 028 (Kommuneprofilen, 2018). Tidligere studier viser at modeller har et beskjedent høyere antall med spiseforstyrrelser en kontrollgruppen når det gjelder anoreksi, men ikke bulimi, 1,6 % med anoreksi blant modellene mot 0,6 % hos kontrollene (Santonastaso et al., 2002). I studien av Preti et al. (2008) ble det funnet like stor forekomst av fullsyndrom anoreksi og bulimi blant modeller og kontroller, selv om modellene igjen rapporterte å oppfylle flere av kriteriene for anoreksi, 12,7 % av modellene mot 3,6 % av kontrollene (Preti et al., 2008). Igjen, så kan ikke denne studien konkludere med at forekomsten av kliniske spiseforstyrrelser er mer utbredt blant modeller enn den generelle befolkningen, men det er mye som tyder på at det er mange modeller som har en forstyrret spiseatferd eller subklinisk spiseforstyrrelse. Om det var slik at disse to modellene hadde pådratt seg en klinisk spiseforstyrrelse, samt at seks av modellene oppga å kjenne en eller flere andre modeller med en diagnostisert spiseforstyrrelse, kan det virke som at fullt utviklede spiseforstyrrelser blant modeller er høyere enn antatt i tidligere studien, spesielt om man tar tallene ovenfor i betraktning.

I tidligere studier har modeller blitt sammenlignet med generelle gruppe- og ikke spesifikke yrkesgrupper. Hittil er det funnet at modeller ikke har en større forekomst av kliniske spiseforstyrrelser enn den generelle befolkningen (Zancu & Enea, 2017). Hadde man spurt en person i den generelle befolkningen om han/hun kjente en annen person som hadde en spiseforstyrrelse er det stor sannsynlighet for at vedkommende kunne svart ja, fordi det er et større mangfold å ta av. Om man hadde sammenlignet ulike yrkesgrupper derimot, og igjen spurt om

vedkommende i en bestemt yrkesgruppe kjente til en eller flere i samme yrke som hadde en spiseforstyrrelse, tror forfatter at sannsynligheten for at personen hadde svart ja på dette er mindre. Det kunne derfor vært interessant å sammenligne modeller som en yrkesgruppe opp mot andre yrkesgrupper for å kartlegge forekomsten av spiseforstyrrelser.

Uansett, det er ikke slik at en person må ha en klinisk spiseforstyrrelse for at dette skal være uheldig for helsen. Det kan også oppstå komplikasjoner av forstyrret spiseatferd, men dette avhenger av alvorlighetsgraden, hvilke vekstregulerende metoder som er blitt benyttet, hvor hyppig de har blitt brukt, alder og varighet (Jorunn Sundgot-Borgen et al., 2004). Derfor bør forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller bli tatt på alvor, til tross for at forekomsten av kliniske spiseforstyrrelser ikke er vist høyere enn hos den generelle befolkningen.

5.2.8 Meninger om bransjen

Det var splittede meninger blant modellene til bransjens krav til kropp og utseende. Åtte av modellene i studien viste frustrasjon til bransjens krav og mente de var for strenge. De mente idealet var for tynt, og at det var for stort fokus på å ha nøyaktig de riktige kroppsmålene når det kommer til antall centimeter. Derimot var alle enige om at det burde være forbudt å ta i bruk modeller som tilsynelatende hadde en spiseforstyrrelse og var det de kalte «for tynn». Dette tyder på at mange modeller har et ønske om at det skal skje en endring i bransjen.

En av modellene i studien forteller om noe hun mener er en positiv side ved bransjen. Tidligere hadde hun komplekser for ansiktet sitt, men etter å ha entret modellkarrieren fikk hun positiv oppmerksomhet for sitt utseende, noe som mange i bransjen mente var spektakulært. Ifølge modellen for *The Body Image* kan *Fysisk karakter* som avviker fra standarden føre til at man får komplekser for eget utseende og en mer negativ kroppsbildeoppfatning, slik som skjeve tenner, utstikkende ører og stor nese (Cash, 2012). Et vakkert ansikt vil aldri gå av moten, men ifølge Vogue (2015) er de modellene som får mest oppmerksomhet for tiden dem som har usymmetriske ansiktsproporsjoner. Molly Bair er et eksempel på dette som er 185 cm høy, radmager med innsiktsslignende trekk, men samtidig veldig vakker (Vogue, 2015). Det at disse jentene finner et sted hvor deres utseende verdsettes i så stor grad, kan igjen være en av forklaringene på hvorfor det er rapportert en mer positiv kroppsbildeoppfatning blant modeller, og at dette fungerer som en buffer mot å utvikle en spiseforstyrrelse.

5.2.9 Forslag til endring

I studien forteller flere modeller at de ikke tror en nedre grense for KMI er et godt tiltak for å redusere kroppspresset i bransjen og forebygge spiseforstyrrelser, og begrunner dette med at flere

modeller er naturlig under denne skalaen. I studien av Rodgers et al. (2017) ble også dette tiltaket vurdert til å ha liten effekt blant modellene. Det skal sies at denne studien skilte mellom kommersielle modeller og High Fashion modeller, hvor de kommersielle modellene vurderte tiltaket mer positivt enn High Fashion modellene (Rodgers et al., 2017). Allikevel har Frankrike, og noen andre land, innført en nedre grense for KMI hvor modeller ikke kan ha en KMI under 18 for å bli booket for en jobb (Record & Austin, 2016). Selv om dette er et tiltak som modellene selv vurderer som negativt, tenker forfatter at det kan være positivt i et samfunnsperspektiv. Dette vil redusere forekomsten av eksponeringen av svært tynne modeller i media, og dermed kan dette virke som en universell forebygging av spiseforstyrrelser og spiseforstyrret atferd i den generelle befolkningen, og da spesielt hos unge kvinner.

En av modellene i studien foreslo å innføre helseundersøkelser av modeller for å kartlegge om de var naturlig tynne, eller hadde en spiseforstyrrelse. I Rodgers et al. (2017) ble dette forslaget vurdert som nøytralt gjennomførbart (Rodgers et al., 2017). Forfatter av denne studien spurte ikke spesifikt hva modellene mente om dette tiltaket, men dersom dette hadde vært gjort kunne det hende flere hadde sagt seg positiv til en helseundersøkelse dersom dette hadde blitt spurt om. Forfatter tenker derfor at det er behov for en ny studie som kan evaluere dette tiltaket, samt de andre tiltakene som har blitt foreslått av modellene i denne studien.

I studien foreslo også en av modellene å innføre større prøvestørrelser. I studien av Rodgers et al. (2017) ble dette vurdert positivt av de kommersielle modellene, men negativt av High Fashion modellene (Rodgers et al., 2017). Igjen, foreslår forfatter at dette tiltaket bør evalueres i en ny studie. Det kunne vært interessant å se hva både bookere, designere/klienter og modeller mener om dette.

Enkelte av modellene nevner også at de ville innført en aldersgrense for å jobbe internasjonalt som modell. Dette var fordi modellene mente det var mer sannsynlig at unge modeller lar seg påvirke i en uheldig retning av bransjens press til å oppnå en tynn kropp. Dette mener forfatter også kunne være en god idé da dette kunne bidratt til å forebygge forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller. Kunnskapen om kosthold og trening er antakeligvis enda mindre hos yngre modeller, og dette kan medføre at disse jentene er mindre kritiske til bruk av usunne metoder for å kontrollere vekten sin.

6.0 Konklusjon

Studien viser til at det er stort fokus på å oppnå motebransjens kroppsstandard, og at tanker om mat og kropp er noe som preger modellene i studien i stor grad. Modellene opplever stort press om å oppnå en tynn kropp av motebransjen, hvor flere opplever det som utfordrende å nå dette kroppsidealet. Selv om de fleste modellene oppgir at de er naturlig tynne, er det færreste så tynne som bransjen faktisk krever. Mange utvikler derfor ulike strategier for å møte bransjen krav. Mange av disse strategiene gir grunn til bekymring, og kan ifølge *Kontinuumsmodellen for spiseforstyrrelser* øke risikoen for å utvikle en klinisk spiseforstyrrelse. Det kan virke som at forekomsten av forstyrret spiseatferd er stor blant modeller på grunn av bransjens kroppspress. Forekomsten av forstyrret spiseatferd kan være et resultat av de snevre kroppsmålene modeller må forholde seg til, hvor de må være svært tynne, men ikke for tynne. Dette vil naturligvis føre til en ekstrem oppfatning av mat og kropp slik studien viser. Det kan også være et resultat av at modellene ofte har kort tid på å slanke seg, samt lite ernæringskunnskap, spesielt blant svært unge modeller.

Flere av modellene i studien viser til å fokusere på et sunt og næringsrikt kosthold, og har tilsynelatende et avslappet forhold til mat. Allikevel er helhetsinntrykket av modellens uttalelser at det er mange i bransjen som har en forstyrret spiseatferd, og dette er av bekymring for deres helse og bør bli tatt på alvor, selv om ikke nødvendigvis forekomsten av fullt utviklede spiseforstyrrelser er like utbredt som antatt.

I denne studien kommer det frem at flere modeller uttrykker frustrasjon for manglende informasjon til hva de skal spise og hvordan de skal trene for å oppnå bransjens kroppsstandard. Samtidig er det rapportert lite ernæringskunnskap, samt en rekke urovekkende råd fra bookere som har ansvaret for å veilede modellene sine. Enkelte bookere ser ut til å fremme forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller gjennom deres veiledning. Dette er en uheldig kombinasjon. Bookere har stor makt over modellene, og studien viser at disse kan påvirke modellene i både positiv og negativ retning når det gjelder deres forhold til mat og kropp.

De fleste modellene mener bransjen er for streng med tanke på hvor tynn man skal være, og at det er for stort fokus på å ha nøyaktig de riktige målene. De fleste ønsker det skal skje en endring som myker opp kravene. Følgende tiltak har blitt foreslått av modellene for å senke kroppspresset; mindre fokus på å ha nøyaktig de riktige målene, og at kroppsmål blir tilpasset høyden. En modell på 180 cm kan ikke ha de samme kroppsmålene som en modell på 175 cm, større prøvestørrelser, hvor det foreslås at størrelsen skal være 36/38, aldersgrense, hvor modeller må være 18 år eller eldre for å kunne reise internasjonalt som modell, helseundersøkelse, bruk av

mer sunne og normale modeller som verken er for tynn eller stor (pluz size). Modellene mener også at bransjen fortsatt må stille krav for ellers hadde det ikke vært noe vits i å være modell.

Forslag til videre forskning

På bakgrunn av funnene som er fremkommet vil forfatter foreslå noen idéer til hva nyere studier bør undersøke. Først og fremst foreslår forfatter at modellenes forslag til tiltak for å dempe kroppspresset blir vurdert i en ny studie hvor både modeller, bookere og klienter er inkludert for å besvare dette. Forfatter mener også at ernæringskunnskapen blant modeller og bookere bør bli undersøkt nærmere. Mulig mer kunnskap om ernæring og kosthold blant modeller og bookere kan redusere forekomsten av forstyrret spiseatferd blant modeller. Dessuten vil også forfatter foreslå noen retningslinjer for veiledning og støtte for bookere, slik at de kan rådføre sine modeller til å etterstrebe en sunn og aktiv livsstil. Til slutt vil forfatter foreslå en helseundersøkelse av modeller for å kartlegge om deres lave vekt og adferd til mat og andre vektreguleringsmetoder er av negativ betydning for deres helse.

7.0 Referanseliste

- Berg, B. L. & Lunde, L. (2014). *Qualitative Research Methods for the Social Science* (8. utg.). Harlow: Person.
- Bonafini, B. & Pozzilli, P. (2011). Body weight and beauty: the changing face of the ideal female body weight. *Obesity reviews*, 12(1), 62-65. doi: 10.1111/j.1467-789X.2010.00754.x
- Bradly CP. (1992). Turning anecdotes into data-the critical incident technique. *Fam Pract*, 9(1), 98-103.
- Brenner, J. & Cunningham, J. (1992). Gender differences in eating attitudes, body concept, and self-esteem among models. *A Journal of Research*, 27(7), 413-437. doi: 10.1007/BF00289949
- British fashion council. (2007). *Fashioning a Healthy Future- The Report of the Model Health Inquiry* Hentet fra <http://www.britishfashioncouncil.co.uk/uploads/files/1/The%20Report%20of%20the%20Model%20Health%20Inquiry,%20September%202007.pdf>
- British Fashion Model Agents Association. (2017a). Do I have what it takes to be a model? Hentet fra <https://www.bfma.fashion/what-it-takes-to-be-a-model/>
- British Fashion Model Agents Association. (2017b). Model Glossary. Hentet fra <https://www.bfmaa.org/model-glossary/>
- British Fashion Model Agents Association. (2017c). What kind of modeling can I do? Hentet fra <https://www.bfma.fashion/what-kind-of-modelling-can-i-do/>
- Cash, T. F. (2012). Cognitive-Behavioral Perspectives on Body Image. I T. F. Cash (Red.), *Encyclopedia of Body Image and Human Appearance* (s. 334-342). London: Elsevier Inc.
- Cash, T. F. & Pruzinsky, T. (2002). *Body Image: A Handbook of Theory, Research, and Clinical Practice*. New York: The Guilford Press.
- Christensen, M. L. (1994). Hermeneutik- fortolkning og forståelse. *Biblioteksarbejde*, 15(41), 25-40.
- Dahl, B. & Malterud, K. (2015). Neither father nor biological mother. A qualitative study about lesbian co-mothers' maternity care experiences. *Sexual & Reproductive Healthcare*, 6(3), 169-173. doi: 10.1016/j.srhc.2015.02.002
- Dalen, M. (2011). *Intervju som forskningsmetode* (2. utg.). Oslo: Universitetsforl.
- Eknoyan, G. (2006). A History of Obesity, or How What Was Good Became Ugly and Then Bad. *13(4)*, 421-427. doi: <http://dx.doi.org/10.1053/j.ackd.2006.07.002>
- Entwistle, J. & Wissinger, E. (2006). Keeping up Appearances: Aesthetic Labour in the Fashion Modelling Industries of London and New York. *The Sociological Review*, 54(4), 774-794. doi: 10.1111/j.1467-954X.2006.00671.x
- Flanagan, J. C. & Dennis, W. (1954). The critical incident technique. *Psychological Bulletin*, 51(4), 327-358. doi: 10.1037/h0061470
- Forbes, G., Collinsworth, L., Jobe, R., Braun, K. & Wise, L. (2007). Sexism, Hostility toward Women, and Endorsement of Beauty Ideals and Practices: Are Beauty Ideals Associated with Oppressive Beliefs? *A Journal of Research*, 56(5), 265-273. doi: 10.1007/s11199-006-9161-5
- Freedman, R. (1986). *Beauty Bound*. Virginia: Lexington Books.
- Frith, K., Shaw, P. & Cheng, H. (2005). The Construction of Beauty: A Cross-Cultural Analysis of Women's Magazine Advertising. *Journal of Communication*, 55(1), 56-70. doi: 10.1111/j.1460-2466.2005.tb02658.x

- Gallagher, D., Heymsfield, S. B., Heo, M., Jebb, S. A., Murgatroyd, P. R. & Sakamoto, Y. (2000). Healthy percentage body fat ranges: an approach for developing guidelines based on body mass index. *The American Journal of Clinical Nutrition*, 72(3), 694-701.
- Garner, M. D. & Garfinkel, E. P. (1980). Socio-cultural factors in the development of anorexia nervosa. *Psychological Medicine*, 10(4), 647-656. doi: <https://doi.org/10.1017/S0033291700054945>
- Garner, M. D. & Garfinkel, E. P. (1985). *Handbook of Psychotherapy for Anorexia Nervosa and Bulimia*. New York: Guilford Press.
- Glenn, E. N. (2008). Yearning for lightness: transnational circuits in the marketing and consumption of skin lighteners.(Sociologists for Women in Society Feminist Lecture)(Author abstract)(Report). *Gender & Society*, 22(3), 281. doi: 10.1177/0891243208316089
- Grabe, S., Ward, L. M. & Hyde, J. S. (2008). The Role of the Media in Body Image Concerns among Women: A Meta-Analysis of Experimental and Correlational Studies. *Psychological Bulletin*, 134(3), 460-476. doi: 10.1037/0033-2909.134.3.460
- Graneheim, U. H. & Lundman, B. (2004). Qualitative content analysis in nursing research: concepts, procedures and measures to achieve trustworthiness. *Nurse Education Today*, 24(2), 105-112. doi: 10.1016/j.nedt.2003.10.001
- Halvorsen, J. W. (2015). Kropssidealer i norske trenings- og kostholdsblogger. *Norsk Medietidsskrift*, 22(2), 1-20.
- Heilbronn, L. K. & Ravussin, E. (2003). Calorie restriction and aging: review of the literature and implications for studies in humans.(Author Abstract). *American Journal of Clinical Nutrition*, 78(3), 361. doi: 10.1093/ajcn/78.3.361
- Helsedirektoratet. (2010). *Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring* (Veileder IS-1580). Hentet fra <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/916/Nasjonal-faglig-retningslinje-for-forebygging-og-behandling-av-underernering-IS-1580.pdf>
- Helsedirektoratet. (2014). *Anbefalinger om kosthold, ernæring og fysisk aktivitet* (Veileder IS-2170). Hentet fra <https://helsedirektoratet.no/publikasjoner/anbefalinger-om-kosthold-ernering-og-fysisk-aktivitet>
- Helsedirektoratet. (2017). *Nasjonal faglig retningslinje for tidlig oppdagelse, utredning og behandling av spiseforstyrrelser*. Hentet fra <https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/spiseforstyrrelser>
- Hilde, B. (1978). *The Golden Cage: The Enigma of Anorexia Nervosa*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Johansson, K. (2017, 19. Januar). Mellom hermeneutikk og fenomenologi - et essay i vitenskapsteori. Hentet fra <http://www.musikkterapi.no/2-2016/2017/1/19/mellom-hermeneutikk-og-fenomenologi-et-essay-i-vitenskapsteori>
- Kommuneprofilen. (2018). Befolkning > Kvinner og menn. Hentet fra http://www.kommuneprofilen.no/Profil/Befolkning/DinRegion/bef_kjonn_region.aspx
- Kvale, S. (1996). *Interviews : an introduction to qualitative research interviewing*. Thousand Oaks, Calif: Sage.
- Kvale, S., Brinkmann, S., Anderssen, T. M. & Rygge, J. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Levine, P. M. & Murnen, K. S. (2009). "Everybody Knows That Mass Media Are/Are Not [pick one] a Cause of Eating Disorders": A Critical Review of Evidence for a Causal Link

- Between Media, Negative Body Image, and Disordered Eating in Females. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 28(1), 9-42.
- London Fashion Models. (2017, 6. juni). Modelling measurements. Hentet fra <http://www.londonfashionmodels.net/modelling-measurements/>
- Lund, T. & Haugen, R. (2006). *Forskningsprosessen*. Oslo: Unipub as.
- Malterud, K. (2011). *Kvalitative metoder i medisinsk forskning : en innføring* (3. utg.). Oslo: Universitetsforl.
- Malterud, K. (2017). *Kvalitativ metasyntese som forskningsmetode i medisin og helsefag* (4. utg.). Oslo: Universitetsforl.
- McCracken, E. (1993). *Decoding women's magazines: From Mademoiselle to Ms* (1. utg.). New York: St. Martin's Press.
- Mears, A. (2010). Size zero high-end ethnic: Cultural production and the reproduction of culture in fashion modeling. *Poetics*, 38(1), 21-46. doi: 10.1016/j.poetic.2009.10.002
- Milkie, M. A. (2002). Contested Images of Femininity. *Gender & Society*, 16(6), 839-859. doi: 10.1177/089124302237891
- Model management. (2017). Model Scouts. Hentet fra <http://www.modelmanagement.com/modeling-advice/model-scouts/>
- Nancy, L. E. (1994). Beauty and the beholder. *Nature*, 368(6468), 186. doi: 10.1038/368186a0
- National Institutes of Mental Health. (2014). Eating Disorders: About More Than Food. Hentet fra <https://www.nimh.nih.gov/health/publications/eating-disorders/index.shtml>
- Neumark-Sztainer, D., Paxton, S. J., Hannan, P. J., Haines, J. & Story, M. (2006). Does Body Satisfaction Matter? Five-year Longitudinal Associations between Body Satisfaction and Health Behaviors in Adolescent Females and Males. *Journal of Adolescent Health*, 39(2), 244-251. doi: 10.1016/j.jadohealth.2005.12.001
- NHI. (2016, 31.Mai). Pubertet hos jenter. Hentet fra <https://nhi.no/familie/barn/pubertet/pubertet-hos-jenter/>
- NHI. (2017, 17. November). Beregning av KMI eller ISO-KMI. Hentet fra <https://nhi.no/skjema-og-kalkulatorer/kalkulatorer/diverse/bmi-kalkulator-kroppsmasseindeks/>
- NRK. (2015, 28. juli). Instagram endrer modellbransjen. Hentet fra <https://www.nrk.no/kultur/instagram-endrer-modellbransjen-1.12474038>
- Preti, A., Usai, A., Miotto, P., Petretto, D. R. & Masala, C. (2008). Eating disorders among professional fashion models. *Psychiatry Research*, 159(1), 86-94. doi: 10.1016/j.psychres.2005.07.040
- Record, K. L. & Austin, S. B. (2016). "Paris Thin": A Call to Regulate Life-Threatening Starvation of Runway Models in the US Fashion Industry. *American journal of public health*, 106(2), 205. doi: 10.2105/AJPH.2015.302950
- Rodgers, R. F., Ziff, S., Lowy, A. S., Yu, K. & Austin, S. B. (2017). Results of a strategic science study to inform policies targeting extreme thinness standards in the fashion industry. *International Journal of Eating Disorders*, 50(3), 284-292. doi: 10.1002/eat.22682
- Roost, G. & Rysst, M. (2014). *Kroppsidealer og kroppspress blant noen kvinner i Oslo* (Statens institutt for forbruksforskning nr.5/2014). Oslo. Hentet fra <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Senter-for-velferds-og-arbeidslivsforskning/SIFO/Publikasjoner-fra-SIFO/Kroppsidealer-og-kroppspress-blant-noen-kvinner-i-Oslo>
- Rosenvinge, J. H. & Gøtestam, K. G. (2002). Spiseforstyrrelser - hvordan bør behandlingen organiseres? *Tidsskrift for den norske legeforening*, 122(3), 285-288.

- Santonastaso, P., Mondini, S. & Favaro, A. (2002). Are fashion models a group at risk for eating disorders and substance abuse? *Psychotherapy and psychosomatics*, 71(3), 168-172. doi: 10.1159/000056285
- Shisslak, C. M., Crago, M. & Estes, L. S. (1995). The spectrum of eating disturbances. *International Journal of Eating Disorders*, 18(3), 209-219. doi: 10.1002/1098-108X(199511)18:3<209::AID-EAT2260180303>3.0.CO;2-E
- Skeidsvoll, K. T. (2013, 1. mai). *Size Zero* [Tv program]. Norge: TLC.
- Spettigue, W. & Henderson, K. A. (2004). Eating disorders and the role of the media. *The Canadian child and adolescent psychiatry review*, 13(1), 16-19.
- Stice, E. & Shaw, H. E. (2002). Role of body dissatisfaction in the onset and maintenance of eating pathology: A synthesis of research findings. *Journal of Psychosomatic Research*, 53(5), 985-993. doi: 10.1016/S0022-3999(02)00488-9
- Sundgot-Borgen, J. (2000). Fysisk aktivitet og reproduktiv helse. *Tidsskrift for den norske legeförening*, 120(28), 3447-3451.
- Sundgot-Borgen, J., Klungland, M., Torstveit, G. & Rolland, C. (1999). PREVALENCE OF EATING DISORDERS IN MALE AND FEMALE ELITE ATHLETES. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 31(5), 297. doi: 10.1097/00005768-199905001-01465
- Sundgot-Borgen, J., Torstveit, M. K. & Skårderud, F. (2004). Spiseforstyrrelser i idretten. *Tidsskrift for den norske legeförening*, 124(16), 2126-2129.
- Sundgot-Borgen, J. & Torstveit, M. K. (2010). Aspects of disordered eating continuum in elite high-intensity sports. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 20(2), 112-121. doi: 10.1111/j.1600-0838.2010.01190.x
- Swami, V., Frederick, D. A., Aavik, T., Alcalay, L., Allik, J., Anderson, D., . . . Zivcic-Becirevic, I. (2010). The Attractive Female Body Weight and Female Body Dissatisfaction in 26 Countries Across 10 World Regions: Results of the International Body Project I. 36(3), 309-325. doi: 10.1177/0146167209359702
- Swami, V. & Szmigielska, E. (2013). Body image concerns in professional fashion models: Are they really an at-risk group? *Psychiatry Research*, 207(1-2), 113-117. doi: 10.1016/j.psychres.2012.09.009
- Sypeck, M. F., Gray, J. J. & Ahrens, A. H. (2004). No longer just a pretty face: Fashion magazines' depictions of ideal female beauty from 1959 to 1999. *International Journal of Eating Disorders*, 36(3), 342-347. doi: 10.1002/eat.20039
- Tenenbaum, D. (2014, 1. April). Monkey caloric restriction study shows big benefit; contradicts earlier study. Hentet fra <https://news.wisc.edu/monkey-caloric-restriction-study-shows-big-benefit-contradicts-earlier-study/>
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse : en innføring i kvalitativ metode* (4. utg.). Bergen: Fagbokforl.
- Thompson, J. K., Heinberg, L. J., Altabe, M. & Tantleff-Dunn, S. (1999). *Exacting beauty: Theory, assessment, and treatment of body image disturbance*. Washington: American Psychological Association.
- Treasure, J. L., Wack, E. R. & Roberts, M. E. (2008). Models as a high-risk group: the health implications of a size zero culture. *The British Journal of Psychiatry*, 192(4), 243-244. doi: 10.1192/bjp.bp.107.044164
- Utdanning. (2017, 24. mai). Modell. Hentet fra <https://utdanning.no/yrker/beskrivelse/modell>
- Van Hanswijck De Jonge, P. & Van Furth, E. F. (1999). Eating disorders in models: fiction or fact? *European Eating Disorders Review*, 7(4), 235-238. doi: 10.1002/(SICI)1099-0968(199908)7:4<235::AID-ERV297>3.0.CO;2-E

- Vogue. (2010, 10. februar). The Beauty of health: Resizing the Sample Size. Hentet fra <https://www.vogue.com/article/vd-the-beauty-of-health-resizing-the-sample-size>
- Vogue. (2015, 15. april). Strange Beauty: How Atypical Models Have Invigorated Fashion. Hentet fra <https://www.vogue.com/article/unique-looking-models-new-faces>
- Vogue. (2016, 15. august). Will Social Media Ruin Modeling? Hentet fra <https://www.vogue.com/article/social-media-ruined-modeling-industry>
- World Food Program. (2017). Feilernæring og underernæring. Hentet fra <http://no.wfp.org/sult/feilern%C3%A6ring>
- World Health Organization. (2018, 6. februar). BMI classification. Hentet fra http://apps.who.int/bmi/index.jsp?introPage=intro_3.html
- Zancu, A. S. & Enea, V. (2017). Eating disorders among fashion models: a systematic review of the literature. *Eating and Weight Disorders- Studies on Anorexia, Bulimia and Obesity*, 22(3), 395-405.
- Aadland, E. (2004). "Og eg ser på deg-": vitenskapsteori i helse- og sosialfag (2. utg.). Oslo: Universitetsforl.

Vedlegg 1: Norsk Intervjuguide

Intervjuguide

Navn (nummer):

Alder:

Opprinnelse (land):

Varighet i modellbransjen:

Høyde:

Vekt:

Kroppsmasseindeks (KMI):

Spørsmål

1. Kan du fortelle hvorfor du ville bli modell?
Ja, for du gikk Media og kommunikasjon?
  - a. Og hvorfor du tror så mange andre modeller ønsker det samme?
2. Kan du fortelle litt hvordan du så for deg det var å jobbe som modell før du ble det?
3. Hvordan kom du inn i modellbransjen?
4. Kan du fortelle hvilke kriterier du måtte oppfylle for å starte som modell?
(eks. Høyde, mål, annet ved utseende)
5. Har du hatt behov for å endre noe ved dine kroppsmål/ KMI?
  - a. Hvem fortalte deg det isåfall?
  - b. Beskriv hvordan du opplevde dette
6. Kan du beskrive hvilke strategier du bruker for å oppfylle disse kravene? Hva gjør du for å opprettholde modellkroppen?
  - a. Beskriv hva du gjør?
  - b. Visste du hva du skulle gjøre selv? Eller skaffet du deg informasjon om hvordan du kunne gjøre det?
  - c. Hvem eller hva var din informasjonskilde til mat og trening?
  - d. Hvilke råd fikk du isåfall til mat og trening?

- e. Kan du beskrive hva du spiser på en vanlig dag?
  - f. Er det noen matvarer du ikke spiser?
  - g. Hvis ja; Kan du fortelle hvorfor du ikke spiser disse matvarene?
  - h. Er du bevisst på hvor mange kalorier du inntar?
  - i. Pleier du å kombinere redusert matinntak med trening?
  - j. Hvor ofte trener du, og hva anser du gir best effekt?
  - k. Hva er de største utfordringen med å oppnå disse kravene?
  - l. Kan du beskrive hvordan dette matinntaket har påvirket søvnkvaliteten din og fritiden din?
  - m. Røyker du? Hvis ja, hvorfor?
  - n. Vet du om mange andre modeller røyker for å opprettholde en lav vekt?
  - o. Har det hendt at du har byttet ut kalorier fra mat med alkohol? Hvis ja; Hvorfor?
  - p. Har du erfart andre modeller gjøre dette?
  - q. Har det hendt at du har brukt noen form for stimulanter for å slanke deg/holde en lav vekt? Hvis ja; fortell
  - r. Opplever du mange modeller i bransjen som tar i bruk ulike stimulanter for å slanke seg/opprettholde en lav vekt?
  - s. Har du tatt i bruk avføringsmidler eller vanddrivende stoffer for å miste vekt?
  - t. Har du erfart andre modeller gjøre dette?
7. Hva er dine tanker om disse kravene på kroppsmål i motebransjen?
  8. Hva ville du ha endret om du kunne påvirke motebransjen, når det kommer til kroppsmål og utseende?
  9. Har du fått innsyn i hva slags metoder andre modeller bruker for å få/opprettholde modellkroppen når det kommer til mat og trening?
  10. Opplever du at det er hard konkurranse mellom modellene?
  11. Hva er din motivasjon til å stille opp om disse kravene til kropp som motebransjen krever?
    - a. Og hva tror du er andre modellens motivasjon?
  12. Er det noe annet du ønsker å fortelle som jeg ikke har spurt om?

Vedlegg 2: Engelsk intervjuguide

Interview Guide

Name (number):

Year:

Origin (country):

Duration in the model industry:

Height:

Weight:

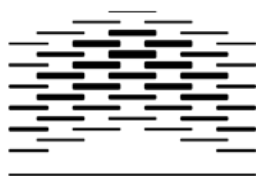
Body Mass Index (BMI):

Questions

1. Can you tell why you wanted to become a model?
  - a. And why do you think so many other models want the same?
2. Can you tell me how you thought it was to work as a model before you became one?
3. How did you become a model?
4. Can you tell me which criteria you had to fulfill to start to work as a model?
(Eg. Height, measurements, your look)
5. Have you had any needs to change something about your body measurements / BMI?
  - a. Who told you that?
  - b. Describe how you felt about this
6. Can you describe what strategies you use to fulfill these requirements? Or what you do to maintain the model body?
  - a. Describe what you do
  - b. Did you know what to do yourself? Or did you get information about how to do it?
  - c. Who or what was your information source when it came to advice about food and exercise?
  - d. What advice did you get for food and exercise?
  - e. Can you describe what you eat in a normal day?

- f. Are there any foods you do not eat?
  - g. If yes; Can you tell why you do not eat these foods?
  - h. Are you aware of how many calories you consume?
  - i. Do you tend to combine reduced food intake with exercise?
  - j. How often do you exercise and what do you think gives the best effect?
  - k. What is the biggest challenge in achieving these requirements?
  - l. Can you describe how your food intake effect your sleep quality and your free time?
  - m. Do you smoke? If yes; why?
  - n. Do you know other models that smoke to maintain a low weight?
  - o. Have you changed calories from food with calories from alcohol (so you don` t consume to many in total)? If yes; Why?
  - p. Do you know if other models do this?
  - q. Have you used any kind of stimulants to slim or maintain a low weight?
If yes; tell
  - r. Do you experience many models in the industry that use different stimulants to slim or maintain a low weight?
  - s. Have you used laxatives or diuretics to lose weight?
  - t. Do you know if other models to this?
7. What are your thoughts about these demands on body goals in the fashion industry?
  8. What would you have changed if you could influence the fashion industry when it comes to body goals and looks?
  9. Do you know some of the methods that other models use to get or maintain the model body when it comes to food and exercise?
  10. Do you feel that there is hard competition between the models?
  11. What is your motivation to make up for these body requirements that the fashion industry demands?
    - a. And what do you think are the motivation of other models?
  12. Is there anything else you want to tell that I have not asked?

Vedlegg 3: Samtykkeskjema

OSLO AND AKERSHUS
UNIVERSITY COLLEGE
OF APPLIED SCIENCES

Information for the participants

Do you want to participate in a master study focusing on International model's experience of the fashion industry's demands on body and appearance

I am a student in Public Health Nutrition at “Oslo and Akershus University college of applied science”. This is the last year of my studies, and for this reason I am writing my master thesis. The purpose of the study is to evaluate how the fashion industry's body ideals affect the models in the industry.

The issue will be:

How international models experience the body image created by the fashion industry on their body?

Specific goals

- What strategies do they have to create these requirements?
- What relationship to food does the models have?
- What is their motivation?

To answer this I need international models that can participate in an interview. It is completely voluntary to participate and you will be completely anonymous. No one can track your identity. You can cancel the interview at any time without telling why. The interviews will last for a maximum of one hour, and will be recorded on audio tapes. All information will be treated confidentially. Audio recordings will be deleted after the analyzes have been completed.

The responsible for the project has confidentiality. No other than me and my supervisors, Zada Pajalic and Asgeir Brevik, will have access to the data material. The study is carried out by master student Birgitte Bastiansen. The project is scheduled to end 15.05.18. You can receive the completed task if you wish. If any question, contact Birgitte Bastiansen at telephone: +4791883953, or by mail: Birgitte1791@hotmail.com.

Acceptance for participation

I hereby give my consent to attend the personal interview for the study "*International model's experience of the fashion industry's demands on body and appearance*". I understand that my participation is completely voluntary and that I can at any time cancel my participation without giving any reasons for this.

Place and date

Signature

I claim to have provided information about the project

Place and date

Signature

Vedlegg 4: Godkjenning fra NSD

Zada Pajalic
Postboks 4 St. Olavs plass
0130 OSLO

Vår dato: 01.11.2017

Vår ref: 56171 / 3 / EPA

Deres dato:

Deres ref:

Tilråding fra NSD Personvernombudet for forskning § 7-27

Personvernombudet for forskning viser til meldeskjema mottatt 25.09.2017 for prosjektet:

56171	<i>Internasjonale modellere opplevelse av motebransjens krav til kropp og utseende</i>
Behandlingsansvarlig	<i>Høgskolen i Oslo og Akershus, ved institusjonens øverste leder</i>
Daglig ansvarlig	<i>Zada Pajalic</i>
Student	<i>Birgitte Bastiansen</i>

Vurdering

Etter gjennomgang av opplysningene i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon finner vi at prosjektet er unntatt konsesjonsplikt og at personopplysningene som blir samlet inn i dette prosjektet er regulert av § 7-27 i personopplysningsforskriften. På den neste siden er vår vurdering av prosjektopplegget slik det er meldt til oss. Du kan nå gå i gang med å behandle personopplysninger.

Vilkår for vår anbefaling

Vår anbefaling forutsetter at du gjennomfører prosjektet i tråd med:

- opplysningene gitt i meldeskjemaet og øvrig dokumentasjon
- vår prosjektvurdering, se side 2
- eventuell korrespondanse med oss

Meld fra hvis du gjør vesentlige endringer i prosjektet

Dersom prosjektet endrer seg, kan det være nødvendig å sende inn endringsmelding. På våre nettsider finner du svar på hvilke [endringer](#) du må melde, samt endringskjema.

Opplysninger om prosjektet blir lagt ut på våre nettsider og i Meldingsarkivet

Vi har lagt ut opplysninger om prosjektet på nettsidene våre. Alle våre institusjoner har også tilgang til egne prosjekter i [Meldingsarkivet](#).

Vi tar kontakt om status for behandling av personopplysninger ved prosjektslutt

Ved prosjektslutt 15.05.2018 vil vi ta kontakt for å avklare status for behandlingen av personopplysninger.

Dokumentet er elektronisk produsert og godkjent ved NSDs rutiner for elektronisk godkjenning.

Se våre nettsider eller ta kontakt dersom du har spørsmål. Vi ønsker lykke til med prosjektet!

Vennlig hilsen

Marianne Høgetveit Myhren

Eva J. B. Payne

Kontaktperson: Eva J. B. Payne tlf: 55 58 27 97 / eva.payne@nsd.no

Vedlegg: Prosjektvurdering

Kopi: Birgitte Bastiansen, Birgitte1791@hotmail.com

FORMÅL

Formålet med denne studien er å undersøke hvordan motebransjens krav til kroppsmål påvirker modeller i bransjen når det kommer til mat og trening, og hva som er deres motivasjon til å opprettholde disse kravene.

INFORMASJON OG SAMTYKKE

Utvalget (kvinnelige Fashion modeller) informeres skriftlig og muntlig om prosjektet og samtykker til deltakelse. Informasjonsskrivet er noe mangelfullt utformet, og vi anbefaler at du ser på vår mal: http://www.nsd.uib.no/personvernombud/en/help/information_consent/index.html.

Vi ber om at følgende legges til:

- kontaktopplysninger til daglig ansvarlig (veileder)
- tydelig informasjon om hvorvidt informantene skal kunne identifiseres i oppgaven
- at datamaterialet skal anonymiseres ved prosjektslutt.

På bakgrunn av intervjuguiden og sensitive temaer, anbefaler vi at du informerer potensielle informanter om at de kan få se intervjuguiden før intervju dersom de ønsker det. Det er viktig at samtykket som innhentes er informert.

SENSITIVE OPPLYSNINGER

Det behandles sensitive personopplysninger om etnisk bakgrunn eller politisk/filosofisk/religiøs oppfatning, og helseforhold.

INFORMASJONSSIKKERHET

Personvernombudet legger til grunn at student/forsker etterfølger Høgskolen i Oslo og Akershus sine interne rutiner for datasikkerhet.

PUBLISERING

Det oppgis i meldeskjemaet at personopplysninger skal publiseres, men i informasjonsskrivet står det at informantene skal være anonyme. Personvernombudet legger til grunn at, dersom indirekte identifiserende personopplysninger skal publiseres, det foreligger eksplisitt samtykke fra den enkelte til dette. Vi anbefaler at deltakerne gis anledning til å lese igjennom egne opplysninger og godkjenne disse før publisering.

PROSJEKTSLUTT OG ANONYMISERING

Forventet prosjektslutt er 15.05.2018. Ifølge prosjektmeldingen skal innsamlede opplysninger da anonymiseres. Anonymisering innebærer å bearbeide datamaterialet slik at ingen enkeltpersoner kan gjenkjennes. Det gjøres ved å:

- slette direkte personopplysninger (som navn/koblingsnøkkel)

- slette/omskrive indirekte personopplysninger (identifiserende sammenstilling av bakgrunnsopplysninger som f.eks. bosted/arbeidssted, alder og kjønn)
- slette digitale lydopptak